CINCI POVESTI CU COWBOY

COLECTIA WESTERN

CINCI POVEŞTI CU COWBOY

În româneşte de
PETRU POPESCU şi GABRIEL PLEŞEA
Prefaţa şi selecţia textelor americane
de PETRU POPESCU
Ilustratii: Pompiliu Dumitrescu

V.2.0

Versiune electronică realizată după
volumul apărut la editura Albatros-1972

MITUL VESTULUI – Cuvânt înainte de Petru Popescu

A existat vreodată în Statele Unite un Vest cu adevărat îndepărtat şi sălbatic? Da, dar depărtata lui sălbăticie n-a rezistat mult civilizaţiei. Cam două decenii, elementele ficţiunii western de azi s-au identificat cu o realitate. Apoi aşezarea agricultorilor în terenurile noi, instalarea telegrafului şi căilor ferate, înfrângerea indienilor, deschiderea minelor, crearea marii întreprinderi de creştere a vitelor şi de comerţ modern au spart aura romantică. Omul Vestului, fie el indian, cowboy, fermier, miner ori bandit, a dispărut iute, lăsând în urma lui un gust de neuitat pentru viaţa virilă şi aventuroasă, (cum însă orice civilizaţie are nevoie de mituri, o realitate la urma urmei limitată şi rareori admirabilă a fost transformată în propriul oi superlativ. De atunci încoace, romanul de zece bani, filmul, televiziunea, benzile desenate se hrănesc dintr-o legendă vestică, tot mai depărtată de semnificaţia ci iniţială, tot mai înrudită cu „arta pentru artă”. Un eseist american (Leslie Fiedler), comentând necesitatea mitului pentru o naţiune, afirma că într-o societate foarte nouă (Statele Unite) miturile europene tradiţionale (cu semnificaţie socială, sistematizate în conflicte de clasă) devin mituri ale virilităţii gratuite, pure şi că lupta între pături sociale diferite (cu întregul lor

apanaj de idei, concepţii, formule politice) e înlocuită pe de o parte prin lupta raselor (alb contra indian, alb şi negru în condiţiile actuale), pe de alta prin exaltarea unor eroi pionieri (omul de frontieră, colonistul, călăreţul din Vest etc.). E adevăr în această teorie. Având o ereditate şocată de condiţiile noului continent şi suferind de lipsa tradiţiei şi trecutului, societatea americană dilată, prin sistemele de masă ce-i sunt proprii, toate detaliile naţionale. Cowboy-ul, un comun văcar, în fond, devine erou, aşa cum va deveni ceva mai târziu gangsterul sordid, ori debusolatul beatnik. Pentru europeni, mitul Vestului, împins în acea seducţie mai largă a noului continent, e cu deosebire atrăgător. Marea consumatoare de *western* a zilei de azi e Europa, în deceniile şase şi şapte, în teritoriile din Vest se puteau citi prin *saloon*-urile cu „licensed gambling[1]” asemenea afişe: „Va fi expus /NUMAI O ZI/ la casa Stockton /CAPUL/ renumitului /JOAQUIN!/ de asemenea /MÂNA LUI JACK CEL CU TREI DEGETE/ cunoscutul jefuitor şi asasin”, Se promitea o recompensă serioasă pentru capturarea lui „BILLY THE KID” (vârsta 18, înălţimea 5 picioare 3 inci, greutatea l25 livre), „păr blond, ochi albaştri, trăsături regulate. E şeful celui mai păcătos grup de *desperados* care a existat vreodată în Teritoriu. Recompensa de mai sus se plăteşte pentru captură, ori pentru dovada pozitivă a morţii lui”. Semnat Jim Dalton, Sherif”. Acest *Billy the Kid* înspăimântase pe toată lumea şi circula povestea

[1] Jocuri de noroc autorizate (n.a.).

următoare: simţindu-şi sfârşitul tragic, comandat în mod logic de propriile fapte, banditul îşi însenina cu o crestătură pe patul armei fiecare an pe care-l împlinea. S-au găsit numai douăzeci şi una de crestături când banditul a fost doborât de şeriful Pat Garret. Comunităţile erau mici, pericolele mari, nu-i de mirare că legea era aplicată brutal şi repede. Într-un cimitir din Tombstone (nume ce înseamnă „piatră de mormânt”) o singură groapă cuprinde pe Dan Dowd, RED Sanple, Tex Howard, Bill Delaney, Dan Kelly, „spânzuraţi *legal* la 8 martie 1884 (un al şaselea complice fusese linşat, ceea ce pe inscripţie nu mai indică). Hoţii, escrocii, hipnotizatorii, fachirii şi alţi vagabonzi erau preveniţi prin afişe că „dacă vor fi găsiţi în oraş azi după ora 10 p. m., vor fi invitaţi la o partidă de cravate, al căror cost a fost suportat de către 100 de cetăţeni substanţiali ai oraşului” (dat la Las Vegas, 24 martie 1892). Uneori legea şi infracţiunea nu se puteau deosebi: Henry Plummer, şerif în Montana, prăda minele pe care ar fi trebuit să le apere. Prins, fu spânzurat împreună cu douăzeci şi trei de tovarăşi chiar de spânzurătorile pe care le ridicase în calitate de şerif. Nu e de mirare că omul din Vest ajungea rar la adânci bătrâneţe. Renumita *Calamity Jane*, întruchipare a goanei după aur şi simbol al oraşului Deadwood din Dakota de sud, e conservată într-o fotografie: o femeie tânără şi de loc frumoasă, cu trăsături bărbăteşti, cu ochii mici şi nasul mare, stă aşezată picior peste picior, cu mâna dreaptă sprijinită într-o puşcă cu două ţevi, cu pălăria pe cap, în pantaloni,

încinsă cu cartuşe. Expresia e de vanitoasă imbecilitate. Cât de repede aveau să treacă toate acestea! Bizonii au fost exterminaţi, indienii au fost şi ei aproape exterminaţi, visul cu aurul din California s-a dovedit un vis, căile ferate au împânzit preeria, gardurile de sârmă ghimpată au zdrenţuit orizontul, maşinismul colosal al Americii moderne a dislocat spre oraşe cea mai mare parte a populaţiei agricole, fermierul în termeni tradiţionali a dispărut, fiind înlocuit cu un specialist agricol cu apucături de *businessman* şi *boss*. Azi, în locurile romantice găsim o provincie nivelată mecanizată, cu şosele perfecte, cu baruri stereotipe, cu automobile multe dar fără cai, cu blocuri, cu uzine. Din când în când un *rodeo*, ori un festival cu cowboy, ori o comemorare a descoperirii aurului californian, ori – cel mai adesea – un film serial aduc aminte de trecutul pământului. Şi toată lumea pare să respecte timpurile eroice şi barbare, iar în peisajul ultra modern îşi face loc regretul pentru ceea ce a fost. Şi bănuiala că civilizaţia actuală îşi are şi ea partea ei de eroare.

Literatura western are în Statele Unite o abundentă tradiţie şi se găseşte în toate formele şi pentru toate gusturile. Exista western-uri vulgare, de citit în avion, există şi altele fine, sofisticate, psihologice. Suma de titluri din care puteam alege era aşa de mare, încât am încercat să ne ghidăm după criteriul unor nume semnificative, din păcate doar câteva. Am căutat, să nu alegem produse de serie, ci viziuni ceva mai originale, fie obiective, fie

ironice, fie fantastice. De fapt, mitul vestic s-a îmbogăţit abia când datele lui exterioare şi facile au început să fie combătute. Azi, literatura western cunoaşte simultan o fabricaţie obişnuită, după regulile genului dar şi o emancipare faţă de tipar, o trăire personală, reflexivă, critică, nostalgică, uneori amară, o pagină de trecut: Stephen Crane aruncă Vestul, ca pe un pretext, într-o istorie neguroasă, John Graves îl face rădăcina unei meditaţii implicite despre dezvoltarea modernă a Statelor Unite, comparând un ideal indian cu unul anglosaxon, iar O. J. Henry dinamitează pe dinăuntru structura eroică, într-o bufonadă cu note de Mark Twain. Trei interpretări ale unui fenomen care suportă încă multe altele.

PETRU POPESCU

O.HENRY

DISPARIŢIA VULTURULUI NEGRU

***O. HENRY** E UN UMORIST IREMEDIABIL şi subiectele cele mai dure nu-l pot reforma: astfel şi miturile vestice, pe care el le priveşte numai din unghiul său de vedere. Banditul escroc sau cei doi kidnappers terorizaţi de un copil sunt personaje ilustrative pentru procedeele sale clasice. Îi lipseşte o anumită amărăciune poetică, aceea care, combinată cu satira, a făcut din Mark Twain o figură de neuitat. Însă, în limitele sketch-ului (şi O. Henry are azi în S.U.A. continuatori extrem de populari în persoana foiletoniştilor de la publicaţiile de mare tiraj), scriitorul e creatorul unui efect comic cu totul deosebit. În epoca în care a scris, conştiinţa literară americană era atât de „serioasă" şi de preocupată de ierarhii şi criterii încât, între câţiva scriitori mari şi o sumă de scriitori leneşi şi fără durată, limpezimea sceptică a lui O. Henry a dat un relief neaşteptat peisajului literar.*

P. P.

ODATĂ, ÎNTR-UN AN, frontiera Texasului fu bântuită timp de câteva luni, de-a lungul lui Rio Grande, de un bandit înspăimântător. Faimosul jefuitor atrăgea atenţia în chip deosebit, iar personalitatea sa îi asigurase numele de Vulturul

Negru, Teroarea Frontierei. În legătură cu faptele sale şi ale tovarăşilor săi circulau poveşti groaznice. Şi deodată, în răstimpul unui singur minut, Vulturul dispăru de pe suprafaţa pământului. Nimeni n-a mai auzit de atunci, vreodată, de el. Nici măcar cei din banda lui n-au putut dezlega misterul acestei dispariţii. Rânduirile şi aşezările de pe graniţă se temeau că Vulturul Negru o să revină, jefuind şi distrugând din nou câmpurile de meschită. Dar el n-a revenit şi nu va mai reveni, iar aceasta povestire a fost scrisă tocmai pentru a dezvălui soarta Vulturului Negru.

Acţiunea povestirii începe cu piciorul unui barman din St. Louis. Pătrunzătorul ochi al barmanului, căzu pe umbra lui *Chicken*[2] Ruggles tocmai când acesta ciugulea cu lăcomie un prânz pe gratis. Chicken era un vagabond. Avea nasul lung ca ciocul unei păsări, însă pofta de mâncare îi era neobişnuită, pe dos ca la păsări şi mai avea pe deasupra obiceiul de a-şi satisface pofta aceasta fără nici o cheltuială, din care pricină tovarăşii de hoinăreală îi şi dăduseră porecla amintită.

Doctorii susţin cu toţii că nu e recomandabil pentru sănătate să consumi lichide în timpul mesei, Igiena *saloon*-ului susţine însă contrariul. Iar Chicken neglijase cumpărarea unei băuturi cu care să-şi stropească prânzul. Barmanul dădu ocol tejghelei, îl apucă pe nechibzuitul comesean de ureche cu o storcătoare de lămâi, îl îndreptă spre uşă şi îl şută drept în stradă.

---

[2] Chicken pui de găină (engleză), (n. t.).

Asta îi ajută pe Chicken să simtă pe propria-i piele apropierea iernii. Noaptea era rece, stelele străluceau neprietenos, oamenii se îmbrânceau grăbiţi pe străzi. Bărbaţii îşi îmbrăcaseră paltoanele şi Chicken ştia exact cu câte procente anume crescuse dificultatea de a face rost de bani din buzunarele lor bine închise.

Un băieţel de cinci-şase ani privea cu ochii lacomi în vitrina unei cofetării. Strângea într-o mână o cănuţă de două uncii, goală, iar în cealaltă ceva plat şi rotund cu marginea zimţată şi strălucitoare. Scena se dovedea un teren de acţiune pe măsura talentelor şi îndrăznelii lui Chicken. Chicken scrută orizontul, ca să se asigure că prin apropiere nu naviga nici un vas oficial, apoi acostă insidios prada. Băiatul, prevenit dinainte de cei de-acasă că trebuie să primească cu o extremă suspiciune avansurile altruiste ale necunoscuţilor, îl privi foarte bănuitor.

Chicken ştiu atunci că trebuia să facă unul din acele gesturi disperate, zguduitoare, pe care norocul le reclamă uneori tocmai acelora ce vor să-i câştige favoarea. Capitalul său era de cinci cenţi, dar trebuia să-l rişte contra şansei de a câştiga ceea ce se găsea strâns în încleştarea dolofană a băieţaşului. Totul, era o înfricoşătoare loterie, lucru pe care Chicken îl ştia prea bine. Ca să ajungă însă la ţintă trebuia să recurgă la strategie, întrucât o frică sănătoasă îl împiedica să jefuiască cu forţa copiii. Odată, într-un parc, împins de foame, executase un asalt asupra unei sticle cu hrană dizolvată pentru copii, în posesia ocupantului unui

landou. Copilul păgubit deschisese prompt gura, apăsând pe butonul care comunica cu cerul, încât ajutorul sosise imediat şi, drept urmare, Chicken petrecuse treizeci de zile într-un colţ amenajat sever. De-atunci îi era, după cum mărturisea el însuşi, „lehamite de copii”.

Începu să-l descoase îndemânatic pe băiat, porni cu întrebări despre ce dulciuri preferă şi culese treptat toate informaţiile de care avea nevoie. Mama îi spusese să ceară spiţerului să-i pună în cană tinctură de opiu camforat, de zece cenţi. Să ţină bine în mână piesa de un dolar, să nu se oprească pe stradă, să nu intre în vorbă cu nimeni, să-l roage pe spiţer să împacheteze în hârtie restul şi să-i pună în buzunarul de la pantaloni. Pantalonii aveau chiar două buzunare. Puştiul se dădea în vânt după bomboanele cu cremă de ciocolată.

Chicken intră în magazin şi se întoarse valvârtej. Îşi învestise tot capitalul în acţiuni B.O.M.B.O.A.N.E., numai ca să-şi înlesnească drumul către dificultatea mult mai mare care abia se anunţa.

Oferi bomboanele copilului, constatând cu satisfacţie că între ei se stabilise o oarecare complicitate. Apoi nu-i fu prea greu să ia conducerea expediţiei. Îşi luă de mână investiţia şi o duse într-o frumoasă farmacie din acelaşi cartier, pe care o ştia. Acolo, cu un aer părintesc, dădu dolarul şi ceru medicamentul, în timp ce băieţelul ronţăia bomboanele, încântat că fusese eliberat; de responsabilitatea cumpărăturii. Fericitul învestitor se căută prin buzunare, găsi un nasture

de pardesiu (nasture ce constituia întreaga sa garderobă de iarnă) şi înfăşurându-l cu grijă, vârî presupusul rest în buzunarul candidului tânăr. Pe urmă îl aşeză pe băiat cu faţa spre casă. Îl bătu cu bunăvoinţă pe umăr – fiindcă inima lui Chicken era tot atât de bună ca şi a tizilor săi înaripaţi – şi jucătorul de bursă părăsi piaţa cu un profit de 1,700% la capitalul învestii.

Două ore mai târziu, o locomotivă puternică, marca *Iron Mountain*, părăsea triajul spre Texas, trăgând după ea un şir lung de vagoane de marfă goale. Într-unul din vagoanele pentru vite, îngropat pe jumătate în paie, stătea comod Chicken. Ţinea în cuib lângă el un sfert de whisky de cea mai proastă calitate şi o pungă de hârtie cu pâine şi brânză. Astfel călători domnul Ruggles în vagonul său particular, spre Sud, pentru a-şi petrece acolo iarna.

Vagonul hurducăi spre Sud timp de o săptămână, fiind manevrat, oprit, repornit, manipulat încolo şi încoace, aşa cum se obişnuieşte cu vagoanele de marfă, dar Chicken nu se despărţea de el, părăsindu-l numai când avea neapărat nevoie să-şi astâmpere foamea ori setea. De un lucru era sigur: vagonul trebuia să ajungă într-o regiune unde se creşteau vile. În adâncul inimii spera că va ajunge la San Antonio. Acolo aerul era sănătos şi blând, iar oamenii buni şi răbdători. Chelnerii de pe-acolo n-aveau să-l alunge cu picioare-n spate. Dacă o să mănânce prea mult ori prea des în acelaşi loc, au să-l înjure numai, dar blajin, fără patimă, ca şi cum n-ar înjura, ci ar cânta din lăută. Înjurau atât de

domol, epuizându-şi arareori bogatul şi coloratul vocabular; uneori, până să-şi termine ei ocările, în timp ce era azvârlit afară, Chicken mai avusese vreme să-şi înghită tot prânzul. Era acolo o primăvară perpetuă, noaptea – pieţele plăcute, veselie, muzică. În afară de scurte şi rare momente de frig, se putea dormi confortabil sub cerul liber, în cazul când interiorul caselor ar fi devenit cu totul neospitalier.

La Texarkana, vagonul fu îndreptat către I. şi G.N., apoi merse iar, îndelung, spre Sud, se târî în fine la Austin, pe podul peste Colorado şi, drept ca o săgeată, fugi spre San Antonio.

Când marfarul opri la San Antonio, Chicken dormea dus. În zece minute trenul plecă din nou spre Laredo, capătul liniei. Vagoanele de vite urmau să fie distribuite goale de-a lungul liniei, în diferitele locuri în care urmau să fie încărcate vitele aduse din ranchuri.

Când Chicken se trezi, vagonul era oprit. Privi printre şipci şi văzu că afară era o noapte cu lună. Se furişă afară şi constată că vagonul fusese abandonat împreună cu alte trei vagoane pe o linie secundară, într-un loc sălbatic şi pustiu. De o parte a liniei se zărea un ţarc şi un jgheab pentru vite. Calea ferată îşi croia drum prin oceanul vast şi sumbru al preeriei, iar în mijloc, Chicken, împreună cu nefolositorul său mijloc de transport, complet neajutorat, semăna cu un Robinson a cărui barcă a fost ţintuită pe uscat.

Lângă şine se zărea un stâlp indicator, alb. Apropiindu-se, Chicken citi literele din vârf: S.A. 90.

La această distanţă, către Sud, se găsea Laredo. Chicken se afla cam la o sută de mile de orice oraş. În marea misterioasă care-l înconjura, coioţii începură să urle. Chicken se simţea foarte singur. O scosese la capăt la Boston fără nici o şcoală, la Chicago se descurcase fără prea multă strălucire, la Philadelphia fără culcuş, la New York fără nici o proptea, iar la Pittsburg treaz de-a binelea, dar totuşi nu se simţise niciodată atât de singur ca acum.

Deodată, în linişte de mormânt, răsună un nechezat. Venea din estul liniei. Temător, Chicken începu să exploreze spaţiul în direcţia aceea. Păşi cu multe precauţie pe salteaua de iarbă cârlionţată, fiindu-i frică de orice s-ar fi putut afla în această sălbăticii:: şerpi, şobolani, bandiţi, coropişniţe, miraje, cowboy, fanfangos, tarantule, tamale – şi toate celelalte despre care citise prin cărţile de aventuri. Ocolind un păr sălbatic care îşi zbârlea podoaba fantastică şi ameninţătoare de capete rotunde, fu deodată ţintuit pe loc de un sforăit şi de o zvâcnire fulgerătoare ce-l duseră la paroxismul terorii: calul, el însuşi surescitat, o zbughise cam vreo cincizeci de iarzi mai încolo, unde se opri, se linişti, îşi reluă păscutul. Calul era însă singurul lucru din acel pustiu de care Chicken nu se temea. Crescuse la o fermă, umblase cu caii de mic, îi cunoştea, ştia să călărească.

Apropiindu-se încet, cu vorbe mângâietoare, ajunse lângă animal. Calul, după prima fugă, se arătă ceva mai blând, iar Chicken prinse capătul unei frânghii de vreo douăzeci de picioare pe care

calul o trăgea după el prin iarbă. Nu-i trebuiră decât, câteva clipe ca să transforme frânghia într-un căpăstru ingenios, de felul *borsalului* mexican. Cât, ai clipi încalecă şi porni într-un galop splendid, lăsând animalului libertatea direcţiei. „O să mă ducă el undeva”, îşi spuse Chicken.

Galopul nestăvilit prin preeria iluminată de lună ar fi fost un prilej de bucurie chiar şi pentru Chicken, căruia nu-i plăcea să facă eforturi. Dar acuma numai de asta n-avea chef. Capul îl durea. Îl cuprindea o sete din ce în ce mai cumplită. Iar acel undeva către care îl ducea norocul i se părea uneori nesigur până la catastrofă.

Şi deodată băgă de seamă că animalul se îndreaptă către o ţintă anume. Prin preeria netedă el îşi urma drumul, drept înainte, ca o săgeată, spre est. Din când în când un deal, un râuleţ, un lăstăriş spinos îi încetineau puţin goana, dar el îşi urma calea, dus de un instinct fără greş. În cele din urmă, pe o pantă dulce, calul deveni brusc mult mai puţin grăbit, se mărgini să meargă la pas, iar la o aruncătură de băţ mai încolo, în preerie, se zărea un crâng mic şi sub el se afla un *jacal* din acelea pe care le construiesc mexicanii: o locuinţă cu o singură încăpere, făcută din prăjini înfipte şi legate cu nămol, acoperită cu iarbă sau trestie. Un ochi expert şi-ar fi dat seama că acolo era statul major al unei mici stâne de oi. La lumina lunii, pământul din ţarcul din apropiere arăta ca o pulbere fină, bătută de copitele oilor. Peste tot locul zăceau aruncate, în mare dezordine, lucrurile obişnuite unor asemenea locuri – frânghii,

căpestre, şei, piei de oaie, traiste de lână, jgheaburi de adăpat şi gunoi. Butoiul cu apă de băut, era la spatele unei căruţe cu doi cai, oprită lângă uşă. Harnaşamentul, îngrămădit pe inima căruţei, era leoarcă de rouă.

Chicken alunecă la pământ şi legă calul de un pom. Strigă de mai multe ori, dar, cum casa rămânea tăcută, intră cu precauţie pe uşa dată de perele. Era destulă lumină ca să vadă că în casă nu era nimeni. Scăpară un chibrit şi aprinse o lampă care se, afla pe masă: o cameră de fermier holtei, care se mulţumea în viaţă cu strictul necesar. Chicken cotrobăi cu îndemânare peste tot, până găsi ceea ce nu îndrăznea să spere: o cană mică, maronie, plină încă pe sfert cu licoarea pe care şi-o dorea.

După o jumătate de oră, Chicken – care acum nu mai semăna cu un pui, ci cu un cocoş înfuriat, gata de luptă – ieşi din casă, cu paşi şovăitori. Îşi schimbase zdrenţele cu echipamentul *ranchman*-ului absent. Purta un costum de postav maro, aspru; haina era un fel de bolero dezmăţat; îşi trăsese o pereche de cizme şi pintenii îi zăngăneau la fiecare din paşii aceia şovăitori. Mijlocul îi era încins într-un brâu plin de cartuşe şi în fiecare toc avea câte-un pistol cu şase focuri.

Hoinărind încoace şi încolo, găsi nişte pături, o şa şi un frâu cu care îşi găti roibul. Apoi încalecă iar şi se depărta în grabă, cântând tare un cântecel fără melodie.

Banda lui Bud King – *desperados*, tâlhari, hoţi de cai şi de vite – îşi aşezase tabăra într-un loc ascuns

pe malul lui Frio. Prădăciunile din ţinutul Rio Grande (deşi cu nimic mai îndrăzneţe decât cele obişnuite) se bucuraseră de mai multă vâlvă decât celelalte, astfel încât compania de *rangeri* a căpitanului Kinney primise ordinul să-i urmărească. Bud King, care era un şef înţelept, hotărâse că e mai bine să se retragă deocamdată în siguranţa ghimpoasă a văii lui Frio decât să dea piept eu apărătorii legii, aşa cum ar fi dorit oamenii lui.

Deşi gestul era prudent şi nu incompatibil cu binecunoscutul curaj al lui Bud, el dădu naştere la disensiuni în bandă. Zăcând astfel, fără glorie, *perdu* în tufişuri, bandiţii puseră la îndoială, într-un proces cu uşile închise, cum s-ar zice, destoinicia şefului lor. Îndemânarea şi eficienţa lui Bud nu fuseseră niciodată criticate până atunci, dar gloria sa apunea (căci asta-i soarta gloriei) în faţa unei stele noi. Sentimentele bandei, cristalizate, formară opinia că Vulturul Negru i-ar fi putut conduce cu mult mai multă strălucire, profil şi distincţie.

Acest Vultur Negru, poreclit şi Teroarea Frontierei, devenise membrul bandei în urmă cu vreo trei luni.

Într-o noapte, pe când bandiţii campau la adăpătoarea San Miguel, dădu buzna peste ei un călăreţ singuratic. Călărea pe calul regulamentar (adică de furat) şi avea un aspect izbitor de criminal: un nas ca un cioc, încovoiat rapace, proiectat deasupra unei mase de favoriţi ţepoşi, negri-albaştri, ochiul cavernos, înspăimântător. Purta sombrero, era pintenat. Garnisit cu pistoale,

beat criţă şi plin de curaj. Puţini oameni, în ţinutul udat de Rio Bravo, ar fi îndrăznit să pătrundă singuri în tabăra lui Bud King. Dar pasărea cumplită năvăli peste ei fără nici o teamă şi ceru de mâncare.

Ospitalitatea preeriei e nelimitată. Chiar dacă duşmanul îţi întretaie calea, eşti nevoit întâi să-l hrăneşti şi abia după aceea să-l împuşti. Să-ţi deşerţi în el proviziile şi abia pe urmă plumbii. Aşa că străinul care nu-şi declarase intenţiile fu aşezat la un prânz straşnic.

Străinul era o pasăre vorbăreaţă, plină de cele mai straşnice şi minunate poveşti şi întâmplări, vorbind o limbă uneori cam obscură, dar întotdeauna splendid colorată. Pentru oamenii lui Bud Ring constituia cea mai mare senzaţie, fiindcă ei aveau rareori ocazia să întâlnească oameni noi. Se agăţară încântaţi de lăudăroşenia vanitoasă a noului venit, de misterul aromat al argoului său. De familiaritatea dispreţuitoare pe, care acesta o afişa în legătură cu viaţa, cu lumea, cu locurile îndepărtate, precum şi de sinceritatea extremă cu care îşi afişa sentimentele.

În ochii oaspetelui, banda nu era decât o adunătură de ţărănoi, pe care-i „fraierea de haleală”, exact ca şi cum şi-ar depăna poveştile la uşa din dos a unei case de fermă ca să capete ceva de mâncare. Ce-i drept, ignoranţa lui nu era deloc de neiertat: „răufăcătorul” din sud-vest cade rareori în extreme. Briganzii puteau fi luaţi foarte bine drept un grup de liniştiţi mitocani, adunaţi la un ospăţ cu peşte prăjit ori pecan. Cu gesturi

blânde, gârboviţi la mers, cu glasul dulce, îmbrăcaţi fără nici un pitoresc, nu-şi mărturiseau în nici un fel privirii îngrozitoarele caziere de care se făcuseră demni.

Astfel, strălucitorul străin fu ospătat în tabără timp de două zile. Apoi, printr-o hotărâre comună, fu invitat să devină membrul bandei.

El se înrolă sub numele de „Căpitanul Montressor”.

Dar banda i-l înlocui pe loc, poreclindu-l *Piggy*[3], ca un compliment pentru pofta-i de mâncare formidabilă, veşnic nepotolită.

Şi astfel, frontiera Texasului îşi căpătă cel mai pitoresc tâlhar din câţi o călcaseră vreodată în copitele cailor.

În timpul celor trei luni ce urmară, Bud King îşi conduse trupa ca şi mai înainte, mulţumindu-se cu profituri rezonabile şi ocolind întâlnirile cu legea. Furară câteva herghelii de cai găsite în păşuni, câteva cirezi de vite frumoase pe caro le trecură fără dificultăţi peste Rio Grande, aducându-le un câştig substanţial. Deseori năvăleau călări în sătucurile şi aşezările mexicane, terorizând locuitorii şi jefuindu-i de proviziile şi muniţiile de care aveau nevoie. În timpul acestor raiduri fără vărsări de sânge, Piggy îşi câştiga, datorită chipului fioros şi vocii înfricoşătoare, un renume cu mult mai mare decât şi l-ar fi putut câştiga ceilalţi *desperados*, cu voci dulci şi feţe triste, în toată viaţa lor.

Mexicanii, meşteri în găsirea poreclelor, îl numiră la început Vulturul Negru şi începură să-şi sperie copiii. Ameninţându-i cu poveşti de spaimă despre jeluitorul care îi fură pe ţânci în ciocul lui mare. Curând numele se răspândi şi Vulturul Negru, Teroarea Frontierei, deveni un personaj arhicunoscut în reportajele senzaţionale ale ziarelor şi în taifasul ranchurilor.

[3] Porcuşor (engleză). (n.t.).

Ţinutul dintre Nueces şi Rio Grande era o întindere sălbatică dar fertilă, pusă la dispoziţia ranchurilor cu oi şi vite. Păşunatul era liber şi gratuit. Locuitorii fiind puţini la număr, legea era doar o vorbă, iar bandiţii întâlneau o rezistenţă mică. Asta până când înfumuratul de Piggy creă grupului o faimă nemaipomenită. Atunci compania de rangeri[4] a lui Kinney se îndreptă spre acele ţinuturi. Bud King pricepu că asta însemna ori un război imediat şi necruţător, ori o temporară retragere. Socotind că n-avea rost să rişte, îşi retrase oamenii. Într-un loc aproape inaccesibil, pe malul lui Frio. Din care motiv izbucni, cum am mai spus, nemulţumirea printre membrii bandei. Bud deveni ţinta acuzaţiilor şi intrigilor. Vulturul Negru era favorit pentru noua şefie. Bud King nu era chiar neinformat asupra sentimentelor care apăruseră în rândurile subalternilor. El îl chemă la o parte pe locotenentul său Cactus Taylor, omul de încredere, ca să discute împreună situaţia creată.

— Dacă băieţii nu mă mai vor, o să mă car singur de la şefie, zise Bud. Sunt şucăriţi că nu-i conduc bine, cică. Şi asta fiin'că am zis să ştergem putina, acuma când Sam Kinney vine după noi. Eu îi scap de gloanţe în cap, ori de un contract cu statul şi ei fac gât şi strigă că nu mai sunt bun.

— Chestia n-ar fi chiar aşa de nasoală, comentă Cactus, dacă băieţii n-ar fi înnebuniţi de-a binelea după Piggy. Li s-a năzărit să fie el în frunte, să taie el vântul cu perciunii şi cu nasu' ăla al lui.

— E ceva tare ciudat cu Piggy ăsta. Declară

[4] Jandarmi călări (în argoul vestului). (n.t.).

gânditor Bud. Încă nu l-am văzut să se lupte de-adevăratelea cu nimic. Face gură cât zece, asta-i sigur şi se-nfige la bucata a mai bună, mamă-mamă! Da' încă n-a dat de nici un bucluc. Ştii, Cactus, de când e la noi, nu ş'cum dracu' de nu s-a întâmplat nici o zarvă. Piggy se pricepe al dracului să sperie ţânci slabi de înger sau să spargă o prăvălie de la crucea drumurilor. E cel mai tare bandit care-a dat vreodată iama în stridii conservate ori în brânzeturi. Da' cum stăm cu pofta de luptă adevărată? Am mai văzut eu cetăţeni de-ăştia care păreau gata să înghită foc, da' au căpătat indigestie de la prima porţie de plumb care li s-a servit!

— Vorbeşte foarte pe larg despre înghesuielile de care a avut parte. Zice că a trecut prin ciur şi prin dârmon, aminti Cactus.

— Ştiu, da' nu-mi sună bine clopoţeii! răspunse Bud, folosind expresia sceptică a băieţilor de la vite.

Conversaţia avea loc într-o noapte în tabără. Ceilalţi membri, opt la număr, întârziau la cină în jurul focului. Când Bud şi Cactus tăcură, se auzi formidabila voce a lui Piggy. Vorbea deodată cu toţi ceilalţi şi mai tare decât toţi, încercând simultan, fără să reuşească însă, fireşte, să-şi domolească pofta de mâncare.

— N-are nici un chichirez, zicea el, să umblăm mii de mile după cai şi văcuţe roşii. N-are nici un haz. Fugim prin mărăcini şi tufe şi ne-apucă o sete de nu ne-o poate stinge o berărie întreagă şi sărim mereu masa de prânz. Ziceţi şi voi, e bine-aşa?

Ştiţi ce-aş face eu dac-aş fi ştabu' găştii? Aş ataca un tren! Aş goli vagonul poştal şi m-aş umple de bănet. Pe când voi, băieţi, vă alegeţi cu praful. Mă obosiţi. Goana asta tâmpită după vaci mă scârbeşte.

Ceva mai târziu, o delegaţie merse să vorbească cu Bud. Se mutau de pe un picior pe altul, mestecau coajă de meschită şi îl luau pe departe pe Bud, nevrând să-i rănească sentimentele. Bud le prevăzuse intenţiile şi îi ajută. Ei doreau riscuri mai mari şi profiluri mai serioase.

Ideea lui Piggy de a jefui un tren le aprinsese imaginaţia, mărindu-le admiraţia pentru sclipirea instigatorului. Erau nişte oameni simpli, deprinşi să bată tufişurile fără nici o artă, încorsetaţi în obiceiurile vechi şi nu se gândiseră niciodată să-şi extindă preocupările dincolo de mânarea cirezilor şi de împuşcarea acelora de o teapă cu ei care s-ar fi aventurat să-şi bage nasul unde nu le fierbea oala.

Bud se purtă „curat". Acceptă o poziţie de subordonat. Aşteptând ca Vulturul Negru să treacă examenul, care avea să-l consacre şef.

După multe consultări, studieri de mersuri de trenuri şi discuţii asupra topografiei ţinutului, se deciseră asupra timpului şi locului. Pe vremea aceea era foamete în Mexic, iar în anumite părţi din Statele Unite numărul vitelor scăzuse, aşa că între cele două părţi avea loc un susţinut comerţ internaţional. Mulţi bani circulau pe căile ferate care uneau cele două republici. Căzură de acord că locul cel mai potrivit pentru jaful propus era

Espina, o haltă pe linia I. şi G.N., cam la patruzeci de mile nord de Laredo. Trenul oprea acolo un minut. Ţinutul era sălbatic şi nelocuit. Halta era de fapt doar o casă în care locuia însuşi impiegatul.

Banda Vulturului Negru porni la drum, călărind noaptea. Sosind în apropierea Espinei, îşi odihniră caii toată ziua într-o pădurice, la o distanţă de câteva mile de haltă.

Trenul sosea la Espina la 10,30 p.m. Aveau tot timpul să-l jefuiască şi să fie a doua zi pe lumină departe, hăt dincolo de graniţa mexicană.

Ca să spunem adevărul, trebuie să recunoaştem că Vulturul Negru nu dădu nici o clipă impresia că ar fi dorit să se sustragă de la onorurile şi responsabilităţile cu care era pus faţă-n faţă.

Cu multă discreţie, îşi aşeză oamenii în locurile hotărâte dinainte şi le explică cu grijă ce aveau de făcut.

În iarba înaltă aveau să se ascundă câte patru bandiţi de fiecare parte a liniei. Gotch-Ear Rodgers trebuia să-l imobilizeze pe impiegat. Bronco Charlie urma să rămână la cai, ţinându-i gata de plecare. Calculaseră locul unde se va opri locomotiva: de o parte a liniei trebuia să aştepte Bud King, de cealaltă însuşi Vulturul Negru. Cei doi urmau să cadă în spatele mecanicului şi fochistului, să-i forţeze să coboare şi să-i mâne spre coada trenului. Urma jefuirea vagonului de mesagerii şi plecarea. Până ce Vulturul nu dădea semnalul – un loc de pistol – nimeni n-avea voie să facă o mişcare. Un plan perfect.

Cu zece minute înainte de sosirea trenului,

oamenii erau toţi la post, bine ascunşi în ierburile groase care creşteau lângă linii. Întunericul nopţii începu să se lase o dată cu o burniţă din norii învolburaţi. Vulturul Negru se chirci în dosul unui tufiş, la cinci yarzi de şine. Avea la brâu două pistoale cu şase focuri. Din când în când trăgea câte-o duşcă dintr-o sticlă neagră, pântecoasă pe care o scotea din buzunar.

O stea apăru deodată, departe, în josul liniei. Ea se transformă curând în lumina din faţă a trenului care se apropia. Trenul sosi, făcând un zgomot din ce în ce mai mare. Locomotiva se repezi către ambuscada pregătită de *desperados*, într-un tunet şi o lumină straşnică, ca un monstru răzbunător care voia să-i târască la judecată. Vulturul Negru se întinse la pământ. Dar locomotiva, contrar calculelor lor, nu se opri unde trebuia să se oprească, adică între Bud King şi Vultur – ascunşi, ci îi depăşi cam cu vreo patruzeci de yarzi, după care se opri.

Şeful se ridică şi privi atent din spatele tufişului. Oamenii lui aşteptau în tăcere semnalul. Chiar în faţa Vulturului Negru se afla ceva care îi atrase atenţia. Trenul nu era un personal obişnuit, ci un tren mixt. În faţă se afla un vagon de marfă, a cărui uşă era deschisă. Vulturul Negru se apropie de vagon şi deschise uşa şi mai mult. Dinăuntru năvăli un miros umed, rânced, familiar, mucegăit, îmbătător, un miros drag ce-i stârni deodată toate vechile amintiri din zilele fericite de hoinăreală. Vulturul Negru inspiră mirosul vrăjitor, aşa cum călătorul reîntors aspiră parfumul unui trandafir

încolăcit în jurul casei copilăriei. Îl cuprinse nostalgia, băgă măna înăuntru. Paie uscate, flexibile, ondulate, moi, îmbietoare, acopereau duşumeaua. Burniţa de afară se transformă dintr-o dată într-o ploaie rece.

Clopotul trenului sună. Şeful îşi desfăcu brâul şi-l aruncă cu pistoale cu tot. Urmară pintenii, apoi sombreroul larg. Vulturul Negru îşi pierdea penele. Trenul porni cu o smucitură, scoţând zgomot de fierărie. Fosta Teroare a Frontierei se strecură în vagonul de marfă şi închise uşa. Întins comod pe scânduri, strângând sticla neagră la piept, cu ochii închişi într-un zâmbet indolent, cu fericirea înscrisă pe trăsăturile crunte, Chicken Ruggles îşi începea voiajul de întoarcere.

Nestingherit de ceata de bandiţi necruţători ce nu mişcau în aşteptarea semnalului, trenul ieşi din Espina. În timp ce viteza creştea şi masele negre de ierburi şuierau pe lângă el, mesagerul din vagonul poştal îşi aprinse pipa, privi pe fereastră şi spuse pe un ton foarte simţit:

— Ce loc grozav pentru o jefuire!

O. HENRY

RĂSCUMPĂRAREA CĂPETENIEI ROŞII

PĂREA CĂ MERGE STRUNĂ. dar stai să-ţi spun totul. Eram în sud, Bill Driscoll şi cu mine, în Alabama, când ne-a venit ideea să răpim, un copil. Asta se întâmpla, cum explică Bill după aceea, „într-un moment de temporară rătăcire”, Dar ne-am dat seama mult mai târziu că a fost o rătăcire.

Acolo în sud se găsea un oraş ca o plăcintă turtită; care se numea Summit[5] – nici că se putea altfel, fireşte! Un oraş locuit de nişte ţărănoi naivi şi foarte mulţumiţi de ei înşişi, semănând cu toţi ţărănoii din lume care s-au adunat vreodată la o serbare câmpenească.

Eu şi cu Bill realizasem un capital comun de vreo şase sute de dolari şi nu ne mai lipseau decât vreo două mii ca să putem aranja o fraudă în stil mare cu nişte terenuri din vestul Illinois-ului. Am discutat toată chestia pe treptele hotelului. În comunităţile semirurale, susţineam noi, iubirea pentru propria progenitură e foarte puternică. Pentru acest motiv şi pentru altele, am hotărât că răpirea unui ţânc trebuie să se desfăşoare cu mult mai mult succes într-un asemenea loc, care nu e în raza ziarelor şi unde nu mişună reporteri deghizaţi, scormonind date despre astfel de lucruri. Ştiam că Summit-ul nu putea asmuţi pe urma noastră decât doi-trei

[5] Vârf, pisc (engleză) (n.t.).

poliţişti şi, poate, câţiva dulăi leneşi, însoţindu-şi eventual acţiunea cu nişte tirade în foaia locală: „Bugetul Săptămânal al Fermierului”. Aşa că afacerea părea şi dusă la bun sfârşit.

Victima aleasă a fost unicul fiu al unui cetăţean de vază, pe nume Ebenezer Dorset. Tatăl era om respectabil şi zgârcit, adept al ipotecii, prea cinstit colector, iar odrasla un puşti de vreo zece ani, purtând pe faţă un basorelief de pistrui, sub un păr roşu precum coperţile revistelor pe care le cumperi la standuri când te grăbeşti după vreun tren. Bill şi cu mine ne închipuiam că Ebenezer se va topi la auzul veştii, emoţia lui luând forma a două mii de dolari, bani gheaţă până la centimă. Dar stai să-ţi spun totul.

Cam la două mile de Summit e un munte nu prea înalt, acoperit cu un desiş de cedri. În vârf se află o peşteră. Am adunat în peşteră nişte provizii.

Într-o seară, după asfinţit, am trecut cu docarul prin faţa casei bătrâneşti în care locuia Dorset. Băieţelul era în stradă şi tocmai arunca cu pietre după o pisică de pe un gard de vizavi.

— Ei, băieţaş! strigă Bill. Nu vrei nişte bomboane şi o plimbare cu docarul?

Drept răspuns, băiatul îl ochi şi-l pocni cu o piatră drept în ochi.

— Asta o să-l mai coste cinci sutare pe babacu! declară Bill, punând piciorul pe roată ca să coboare.

Băiatul s-a împotrivit zdravăn; avea puterea unui urs de categorie mijlocie; în cele din urmă însă am izbutit să-l îndesăm în fundul docarului şi s-o

ştergem. L-am dus în peşteră, iar calul l-am legat în păduricea de cedri. După ce s-a întunecat de tot, am dus docarul la loc de unde îl închiriasem, adică într-un sat aflat la o distanţă de vreo trei mile. Am urcat muntele înapoi pe jos.

Când am ajuns. Bill îşi lipea plasturi pe faţa plină de zgârieturi şi vânătăi. Focul ardea la intrarea peşterii, în dosul unui pietroi. Băiatul păzea ibricul cu cafea. Îşi înfipsese în părul roşu două pene smulse, din coada unui vultur. Când intrai, mă împunse cu un băţ şi zise:

— Ha! Faţă palidă blestemată! Îndrăzneşti să intri în tabăra Căpeteniei Roşii, Spaima Câmpiilor?

— Acu' s-a mai potolit, zise Bill, ridicându-şi manşetele pantalonilor şi examinând câteva vânătăi mai mari de pe fluierele picioarelor. Ne jucăm de-a indienii. Pe lângă noi, toată treaba cu Buffalo Bill seamănă cu pozele din Ţara Sfântă pe care ţi le-arată duminica la primărie. Eu sunt Old Hank, ăla care pune cele mai grozave capcane, am căzut prizonierul Căpeteniei Roşii şi o să fiu scalpat la răsăritul soarelui. Pe Geronimo[6], băiatul ăsta trage nişte şuturi!

Da, domnule, băiatul se distra de minune. Bucuria de a sta într-o tabără, într-o peşteră, îl făcea să uite că de fapt el era prizonierul. Mă boteză pe loc Ochi de Şarpe – iscoada – şi mă anunţă că voi fi ars de viu pe un stâlp la răsăritul soarelui.

Apoi am cinat. Şi-a umplut bine gura cu şuncă, pâine şi fiertură şi a-nceput să ciripească. A ţinut

[6] Căpetenie indiană celebră (n.t.).

un discurs cum se ţin pe la banchete. Ceva cam aşa:

— Chestia asta-mi place al dracului. N-am mai stat niciodată în tabără, da’ am avut odată un pui de nevăstuică, Am împlinit nouă ani. Nu-mi place să mă duc la şcoală. Găinile mătuşii lui Jimmy Talbot fac ouă pestriţe şi şobolanii au mâncat şaisprezece. Exista indieni adevăraţi prin pădurile astea? Mai vreau sos. Vântul bate fiindcă se mişcă copacii? Am avut cinci căţeluşi. Hank, de ce ţi-e nasul roşu? Tata are o groază de bani. Stelele sunt calde sau reci? Sâmbătă l-am bătut pe Ed Walker de două ori. Nu-mi plac fetele. Dacă n-ai o sfoară, nu poţi să prinzi broaşte râioase. Boii fac vreun zgomot? Portocalele de ce-s rotunde? Aici în peşteră aveţi şi paturi? Ames Murray are la picioare şase degete. Papagalul poate vorbi, dar maimuţele şi peştii nu pot. Şase şi cu cât fac doisprezece?

În fiecare minut îşi amintea că el de fapt e o piele roşie nesuferită, drept pentru care înhăţa băţul-puşca şi se repezea la gura peşterii să-i scarmene pe cercetaşii feţelor palide, pe care îi ura de moarte. Din când în când scotea câte-un strigăt de luptă, ceea ce îl făcea pe Old Hank care punea cele mai grozave capcane să tremure de-a binelea. Băiatul ăsta izbutise să-l terorizeze pe Bill din prima clipă.

— Ei, Căpetenie Roşie, zic eu, n-ai vrea să mergi acasă?

— De ce? zice el. Acasă nu mă distrez aşa de bine. Nu-mi place să merg la şcoală, îmi place să

stau aici, în tabără. Nu-i aşa, Ochi de Şarpe, că nu mă duci înapoi acasă?

— Chiar acum n-am să te duc, zic eu. O să mai stăm niţel pe-aici prin peşteră.

— Grozav! zice el. O să fie a-ntâia! Nici o dată nu m-am mai distrat aşa de bine!

Pe la unsprezece ne-am dus la culcare. Am întins pe jos nişte pături, nişte învelitori şi am culcat Căpetenia Roşie între noi doi. Nu ne temeam că ar fugi. Vreo trei ceasuri nu ne-a lăsat să închidem ochii. Tot sărea, punea mâna pe armă şi ţipa „Atenţie!", când în urechea lui Bill, când în a mea. căci în închipuirea lui pârâitul unei ramuri ori foşnetul unei frunze însemnau apropierea furişă a unei bande de tâlhari. În cele din urmă am căzut într-un somn agitat. Am visat că fusesem răpit şi legat în lanţuri de un copac de către un pirat fioros cu părul roşu.

Tocmai când mijeau zorile am fost trezit de zgomotele groaznice ale lui Bill. De la coardele vocale omeneşti poţi să te aştepţi la ţipete, la urlete, la strigăte de luptă, la zbierete, dar astea erau nişte gemete pur şi simplu indecente, umilitoare şi înfricoşătoare, ca gemetele pe care le scot femeile atunci când văd stafii ori omizi. Geamătul puternic şi disperat şi care nu mai conteneşte al unui om gras e cel mai groaznic lucru ce poate fi auzit la răsăritul soarelui într-o peşteră.

Am sărit în sus să văd ce se-ntâmplă. Căpetenia Roşie şedea pe pieptul lui Bill, cu o mână bine înfiptă în părul lui. În cealaltă mână ţinea un cuţit

mare şi bine ascuţit, cuţitul cu care tăiam şunca. Încerca, într-un mod foarte realist şi laborios, să-l scalpeze cu el pe Bill, conform sentinţei pe care o pronunţase cu o seară înainte.

Am smuls cuţitul din mâna copilului şi l-am silit să se întindă iar în culcuş. Moralul lui Bill fu însă distrus chiar din acea clipă, a rămas întins la locul lui, dar, câtă vreme băiatul a stat cu noi, n-a mai îndrăznit să închidă ochii. Am aţipit iar o vreme. Dar pe măsură ce soarele urca pe cer, mi-am amintit că-mi promisese Căpetenia Roşie că la răsăritul soarelui mă va arde la stâlp. Nu eram nici înfricoşat, nici nervos, aşa că m-am ridicat, mi-am aprins pipa şi m-am proptit de o piatră.

— De ce te-ai sculat aşa devreme, Sam? mă întrebă Bill.

— Eu? zic. Să vezi, am aşa, un fel de junghi în umăr. Mă gândeam că poate-o să-mi treacă dacă stau în capul oaselor.

— Eşti un mincinos! îmi strigă Bill. Ţi-e frică! Trebuia să fii ars la răsăritul soarelui şi te-ai temut c-o s-o facă! Şi să şti c-o făcea dacă găsea un chibrit! E groaznic, Sam! Mă întreb dacă există pe lume cineva care să plătească bani care să-l ia înapoi acasă pe dracul ăsta împieliţat?

— Sigur că există, am zis eu. O perlă de copil ca ăsta e întotdeauna iubit la nebunie de părinţi. Acum tu şi Căpetenia Roşie o să vă sculaţi să pregătiţi micul dejun şi eu o să mă duc în recunoaştere în vârf.

M-am urcat în vârful muntelui şi mi-am plimbat privirea de-a lungul regiunii învecinate. Mă aştept

să zăresc Summit-ul plin de luptători robuşti, înarmaţi cu coase şi furci, gata să se răspândească în tot ţinutul în căutarea laşilor răpitori ai copilului. Dar n-am văzut decât un peisaj liniştit, punctat de un singur om, care-şi ara ogorul cu un măgar cenuşiu. Nici nu umblau cu draga pe râu ca să vadă dacă nu se înecase, iar pe drum nu se vedea nici un curier alergând să aducă părinţilor disperaţi ştiri despre rezultatul cercetărilor. O liniştită somnolenţă câmpenească cuprinsese acea protuberanţă a pământului, acea fâşie din Alabama asupra căreia îmi aruncam ochii. Mi-am spus că poate încă nu se descoperise că lupii furaseră mielul din ţarc. Ajută-i, Doamne, pe lupi! mi-am mai spus şi am coborât înapoi, să-mi iau micul dejun.

Am ajuns în peşteră şi l-am găsit pe Bill pus la perete. Respira greu, iar băiatul îl ameninţa că-l loveşte cu o piatră (o piatră cât o nucă de cocos!).

— Mi-a băgat pe după gât un cartof fierbinte şi l-a strivit cu piciorul drept pe spinarea mea, aşa că i-am tras câteva palme, explică Bill. Ai pistol, Sam?

I-am luat Băiatului piatra şi am aplanat cearta cum am putut.

— Te aranjez eu! îl ameninţa băiatul pe Bill. Nimeni n-a lovit vreodată Căpetenia Roşie fără să-şi capete pedeapsa! Ia seama!

După micul dejun, văd că băiatul iese din peşteră şi scoate din buzunar o bucală de piele cu nişte sfori înfăşurate în jurul ei.

— Ce i-o mai fi trecând prin cap? zice Bill, neliniştii. N-o să fugă, nu-i aşa, Şam?

— Fii pe pace, zic eu. Nu pare un copil care să se dea în vânt după casa părintească. Trebuie însă să punem la punct un plan cu răscumpărarea. Am impresia că ăia din Summit nu-s prea îngrijoraţi de dispariţia puştiului. Poate nu şi-or fi dat încă seama că a dispărut. Părinţii şi-or fi închipuind că a rămas peste noapte, la mătuşa Jane ori la cine ştie ce alt vecin, Oricum, azi o să lipsească toată ziua. Diseară trebuie să-i trimitem tatălui scrisoarea în care să cerem două mii de dolari în schimbul odraslei.

Chiar atunci am auzit o chemare războinică, cam cum trebuie să o fi scos chiar David înainte de-a învinge pe campionul Goliat. Ceea ce scoase Căpetenia Roşie din buzunar fusese o praştie pe care o rotea deasupra capului.

M-am ferit cât am putut. Am auzit un zgomot greu şi înfundat. Apoi Bill a oftat, aşa cum oftează un cal când iei şeaua de pe el. O piatră neagră cât un ou îl lovise înapoia urechii stângi. S-a întins cât era de mare, căzând în foc, drept pe tigaia cu apă fiartă pentru spălat vasele. L-am tras afară şi l-am stropit cu apă rece timp de vreo jumătate de oră.

Treptat, Bill s-a ridicat, s-a mângâiat după ureche şi a spus:

— Sam, ştii care e personajul biblic care-mi place cel mai mult?

— Nici o grijă, zic eu, o să-ţi treacă imediat.

— Regele Irod, zice el. Nu-i aşa că n-o să pleci şi n-o să mă laşi aici singur, Sam?

Am ieşit, l-am înşfăcat pe băiat şi l-am scuturat de erau să-i sară pistruii.

— Dacă nu eşti cuminte, te duc imediat acasă! Ai să fii cuminte sau nu?

— Am glumit, doar, zise el bosumflat. N-am vrut să-l doară pe Old Hank. Da’ de ce-a dat în mine? Ochi de Şarpe, îţi promit să fiu cuminte.

Numai să nu mă duci acasă şi să mă laşi să mă joc de-a cercetaşul negru.

— Eu nu ştiu jocul ăsta, zic. Înţelege-te cu domnul Bill. El e tovarăşul tău de joacă. Eu plec niţel, am treabă. Acum vino înăuntru şi împacă-te cu el. Spune-i că-ţi pare rău că l-ai lovit, că dacă nu te duc imediat acasă!

I-am silit să-şi dea mâna. Pe urmă l-am luat pe Bill deoparte şi i-am spus că mă duc la Poplar Grove, un sătuleţ la vreo trei mile de peşteră, ca să aflu, pe cât se poate, ce efect a avut răpirea la Summit. De asemenea am socotit lucrul cel mai potrivit să-i trimit chiar în aceeaşi zi o scrisoare categorică bătrânului Dorset, cerându-i răscumpărarea şi explicându-i în ce condiţii să ne-o plătească.

— Sam, zice Bill, ştii că am fost mereu alături de tine, la bine şi la rău. Cutremure, foc, potop, dinamită, pocher, poliţie, cicloane, trenuri jefuite, nu m-am dat îndărăt de la nimic. Nu mi-am pierdut niciodată cumpătul înainte să răpim copilul ăsta blestemat. Asta însă m-a dat gata. N-ai să mă laşi prea multă vreme singur cu el, nu-i aşa, Sam?

— Mă-ntorc după-masă, zic eu. Distrează-l până viu. Şi acum hai să scriem scrisoarea pentru babacu' Dorset.

Bill şi cu mine am luat un toc şi o hârtie şi am compus scrisoarea, în timp ce Căpetenia Roşie mărşăluia încoace şi încolo, înfăşurată ţanţoş într-o pătură, păzind gura peşterii. Bill mă rugă cu lacrimi în ochi să fixăm răscumpărarea nu la două mii, ci doar la o mie cinci sute de dolari.

— Nu încerc să minimalizez forţa morală a afecţiunii părinteşti, zise el. Dar gândeşte-te că avem de-a face cu fiinţe omeneşti şi e neomenesc pentru orişicine să renunţe la două mii de dolari numai ca să capete îndărăt pacostea asta de patruzeci de pfunzi de pisică pistruiată! Eu zic să încercăm la o mie cinci sute. Diferenţa poţi s-o treci în contul meu.

Ca să-l liniştesc pe Bill, am acceptat. După care am compus împreună o scrisoare ce suna astfel:

Domnule Ebenezer Dorset,

Băiatul dumneavoastră a fost ascuns de noi într-un loc departe de Summit. N-are rost să-ncercaţi să-l găsiţi: nu veţi reuşi, nici dumneavoastră, nici cel mai dibaci detectivi. Vă veţi recăpăta copilul numai dacă îndepliniţi următoarele condiţii: ne veţi da în schimbul lui 1 500 dolari în bancnote mari; banii vor fi lăsaţi în acelaşi loc şi aceeaşi cutie ca şi răspunsul la această scrisoare, azi la miezul nopţii. Dacă vă convin condiţiile, trimiteţi răspuns scris printr-un mesager astă seară la opt şi jumătate. După ce treceţi de Pârâul Bufniţei pe drumul spre Poplar Grove, veţi găsi trei copaci mari, la vreo sută de yarzi unul de altul,nu departe de gardul ogorului de grâu de pe partea dreaptă. La capătul de jos al parului din gard, aşezat faţu-n faţă cu al treilea copac, veţi găsi o cutiuţă de carton. Aducătorul răspunsului îl va pune în cutiuţă şi se va înapoia de îndată la Summit.

Dacă nu ne satisfaceţi cererea, ori dacă încercaţi să trişaţi cu noi, nu vă veţi mai revedea niciodată băiatul.

Dacă plătiţi conform condiţiilor, băiatul vă va fi înapoiat nevătămat în răstimp de trei ore. Condiţiile noastre sunt definitive. Dacă ele nu vă convin, între cele două părţi nu va mai avea loc nici o comunicare.

Doi oameni în stare de orice

Am scris adresa lui Dorset şi am pus scrisoarea în buzunar. Când mă pregăteam să plec, vine băiatul la mine şi zice:

— Ochi de Şarpe, mi-ai promis că atâta timp cât o să fii plecat, am să pot să mă joc de-a cercetaşul negru.

— Joacă-te, zic eu. Domnul Bill o să se joace cu tine. Dar ce fel de joc e ăsta?

— Cercetaşul Negru sunt eu, zise Căpetenia Roşie şi trebuie să mă duc călare până la întărituri ca să-i avertizez pe colonişti că vin indienii. M-am plictisit să mă tot joc de-a indianul singur. Vreau să fiu cercetaşul negru.

— Foarte bine, zic eu, nu-i nimic rău în asta. Sunt sigur că domnul Bill o să te ajute ca să-i învingi pe sălbaticii ăia periculoşi.

— Şi ce trebuie să fac, mă rog? întrebă Bill, privindu-l cu suspiciune pe băiat.

— Tu eşti calul, zice Cercetaşul Negru. Stai în patru labe. Cum să ajung la întărituri fără cal?

— Ai face mai bine să-l ocupi niţel, zic eu, până ne iese afacerea. Hai, la treabă!

Bill se lăsă în patru labe. În ochi avea privirea iepurelui prins în cursă.

— Cât e pân’ la întărituri, băieţel? întrebă el cu o voce cam răguşită.

— Nouăzeci de mile, răspunse cercetaşul negru. Şi suntem în întârziere, aşa că am să te cocoşez, zdravăn. Hai, la drum!

Şi cercetaşul negru sări în spatele lui Bill şi-i înfipse tocurile în coaste.

— Pentru Dumnezeu, Sam, grăbeşte-te! strigă Bill. Vino înapoi cât mai repede. Ar fi trebuit să cerem numai o mie răscumpărare. Şi tu nu mă mai înghionti aşa, că mă scol şi te scarmăn zdravăn de tot.

M-am dus la Poplar Grove. M-am învârtit pe la oficiul poştal şi pe la băcănie, vorbind când cu unul când cu altul, mâncători de-ăştia de şuncă care veniseră să-şi facă cumpărăturile. Un beţiv care duhnea zdravăn a whisky auzise că Summit-ul e cu susul în jos pe chestia pierderii ori răpirii fiului lui Ebenezer Dorset. Mai mult nu mi-a trebuit. Am cumpărat nişte tutun, am întrebat într-o doară ce preţ mai are mazărea neagră, am pus scrisoarea la poştă fără să mă vadă nimeni şi am plecat. Poştaşul zicea că peste o oră scrisorile vor ajunge la Summit.

Când am ajuns la peşteră, nici urmă de Bill ori de băiat. Am căutat prin desişul învecinat, am şi strigat de vreo două-trei ori, dar n-am primit nici un răspuns.

Aşa că mi-am aprins pipa şi m-am aşezat pe o bancă acoperită cu muşchi, urmărind desfăşurarea evenimentelor.

Cam peste vreo jumătate de oră am auzii tufişurile foşnind. Bill apăru în lumina slabă. Băiatul venea în spatele lui, furişându-se uşor, ca un adevărat cercetaş, cu un rânjet larg pe figură. Bill îşi scoase pălăria, îşi şterse faţa cu o batistă roşie. Băiatul se opri la o depărtare de vreo opt picioare în spatele lui.

— Sam, ai să zici că-s un ticălos, începu Bill. Dar n-am avut ce face. Sunt un om în toată firea, am deprinderi bărbăteşti, am o anumită experienţă a autoapărării. Dar există un moment când toate metodele de dominare nu mai fac doi bani. Băiatul a fugit. L-am trimis acasă. Totul a căzut baltă. Odinioară, existau, martiri care preferau să moară decât să renunţe la convingerile lor. Dar nici unul dintre ei n-a fost supus torturilor supranaturale la care am fost supus eu. Am încercat să rămân credincios ideilor noastre, dar am ajuns la capătul puterilor.

— Ce s-a-ntâmplat, Bill?

— M-a călărit nouăzeci de mile până la întărituri şi n-am putut să mă opresc să-mi trag sufletul măcar o clipă. Pe urmă, după ce coloniştii au fost salvaţi, mi-a dat ovăz. Nu ştiu cum e ovăzul, că l-am înlocuit cu nisip, care nu-i prea gustos. După aia a trebuit să-mi bat capul o oră ca să-i explic de ce-s găurile găuri, de ce se poate merge pe un drum în două direcţii şi de ce-i verde iarba. Ascultă-mă pe mine, Sam, o fiinţă omenească nu

poate îndura mai mult decât atât. L-am luat de ceafă şi l-am târât în jos. Pe drum mi-a dai atâtea şuturi de mi-a făcut picioarele numai vânătăi. Şi cred că trebuie să-mi cauterizez muşcăturile astea pe care le vezi, la degetul cel mare... Dar am scăpat, continuă Bill. S-a dus acasă. I-am arătat drumul spre Summit şi i-am ars un picior de l-am apropiat de oraş cu cel puţin un sfert de milă. Îmi pare rău c-am pierdut banii, însă aveam de ales: ori banii, ori Bill Driscoll la balamuc.

Acum Bill pufneşte şi suflă greu, dar pe trăsăturile lui roz-bombon e o expresie de pace inexprimabilă şi de mulţumire crescândă.

— Bill, zic, în neamul tău a fost careva bolnav de inimă?

— Nu, zice Bill. N-a existat nimic cronic, afară de malarie şi de accidente. De ce?

— Dacă-i aşa, poţi să te-ntorci şi să te uiţi în spatele tău.

Bill se-ntoarce şi-l vede pe băiat. Expresia fericită i se duce, cade cu faţa la pământ şi începe să smulgă iarba cu amândouă mânile. Timp de o oră m-am temut serios c-o să-şi piardă minţile, apoi i-am spus că ne apucăm de treabă imediat şi că dacă bătrânul Dorset e de acord cu propunerile noastre încasăm răscumpărarea şi o şi tulim, exact la miezul nopţii. Bill şi-a mai venit niţel în fire, atât cât să-i zâmbească galben băiatului şi să-i promită că, de cum se simte ceva măi bine, o să facă pe rusul în războiul cu japonezii.

Aveam un plan să punem mâna pe răscumpărare fără pericole, care ar trebui să fie brevetat special

pentru uzul hoţilor de copii profesionişti. Copacul sub care urma să fie lăsat răspunsul – şi mai pe urmă banii – era aproape de gard, iar de o parte şi de alta a drumului nu se întindeau decât ţarini pustii. Dacă poliţia l-ar fi aşteptat pe tipul care venea să ia scrisoarea, l-ar fi văzut hăt de departe, cercetând cu privirea în lung drumul şi câmpurile. Dar nu eram eu atât de fraier. La opt şi jumătate eram deja căţărat în copac, pitit mai bine decât o broască de pădure şi aşteptam răspunsul.

Exact la timpul stabilit soseşte pe bicicletă un puştan, găseşte cutiuţa la baza parului, pune în ea un petic de hârtie şi o ia pedalând înapoi spre Summit.

Am aşteptat o oră şi am ajuns la concluzia că tipul lucrase curat. Am alunecat jos din copac, am luat hârtia, m-am furişat de-a lungul gardului în pădure şi din pădure la peşteră. Am deschis scrisoarea, m-am apropiat de lanternă şi i-am citit-o lui Bill. Era scrisă cu tocul, de o mână nesigură. Iată rezumatul:

Celor doi oameni în stare de orice.

Domnilor! Am primii cu poşta de azi scrisoarea referitoare la răscumpărarea fiului meu. Cred că pretenţiile dumneavoastră sunt cam mari. Vă fac prin prezenta o contrapropunere, pe care am motive să cred că o veţi accepta: mi-l aduceţi pe Johnny acasă şi-mi plătiţi 250 dolari bani gheaţă. Numai în aceste condiţii sunt de acord să-l iau din mâna dumneavoastră. Aţi face mai bine dacă aţi veni noaptea: toţi vecinii cred că băiatul a dispărut

de-a binelea şi nu ştiu ce-ar fi în stare să-i facă aceluia pe care l-ar vedea aducându-l înapoi..

Cu stimă,
EBENEZER DORSET

— Pe toţi piraţii cei mari din Penzance! am strigat eu. Asta-i cea mai neruşinată ofertă care...

Dar l-am privit pe Bill şi am început să şovăi. Ochii lui oglindeau cea mai expresivă rugă pe care am văzut-o vreodată pe faţa unui mut ori a unei brute cu vorbire...

— Sam, zice el, în fond ce înseamnă două sute cincizeci de dolari? Avem banii ăştia. Dacă puştiul mai stă o noapte aici, m-am asigurat de-un pat la balamuc. Domnul Dorset e un gentlemen în adevăratul înţeles al cuvântului. Ba chiar cred, judecând după oferta lui atât de generoasă, că e şi un pic cam risipitor. Dar n-o să scăpăm ocazia, nu-i aşa?

— Ca să-ţi spun adevărul, Bill, zic eu, mieluşelul ăsta blând a început să mă cam calce şi pe mine pe nervi. Ştii ce? Îl ducem acasă, plătim suma şi ne vedem de treaba noastră.

L-am dus acasă chiar în noaptea aceea. Nu l-am putut convinge decât spunându-i că taică-său îi cumpărase o puşcă bătută în argint şi o pereche de mocasini şi că ne duceam cu toţii, chiar a doua zi, la o vânătoare de urşi.

Am bătut la uşa lui Ebenezer la douăsprezece fix. Chiar în clipa în care, potrivit planurilor iniţiale, ar fi trebuit să scot o mie cinci sute de dolari din cutia

de sub copac, Bill îi număra lui Dorset două sute cincizeci de dolari.

Când băiatul înţelese că o să-l lăsăm acasă, scoase un zbieret de orgă hodorogită şi se încleştă de picioarele lui Bill ca o moluscă. Tatăl îl jupui treptat de pe picioarele lui Bill, ca pe o lipitoare uriaşă.

— Cât timp îl puteţi ţine? întrebă Bill.

— Ei, acum nu mai sunt în putere ca pe vremuri, zise bătrânul Dorset. Însă cred că vă pot garanta zece minute.

— Îi destul, zise Bill. În zece minute traversez toate statele din centrul, sudul şi vestul mijlociu, ba ajung chiar dincolo de frontiera canadiană!

Şi cu toate că afară era întuneric beznă, în ciuda grăsimii lui şi oricât de bun alergător aş fi eu, nu l-am putut ajunge pe Bill decât la o milă şi jumătate distanţă de Summit.

STEPHEN CRANE

HOTELUL ALBASTRU

Piesă clasică a genului care, în final, atinge apoteoza western-ului.

Oamenii aspri şi iuţi ai ţinuturilor sălbatice sunt la S. Crane o întruchipare a sfârşitului justiţiar şi a lealităţii, a nobleţii şi a unui cavalerism de poză romantică.

P.P.

I

HOTELUL PALACE DIN FORT ROMPER era zugrăvit în albastru deschis. O nuanţă anume, pe care o au picioarele unei specii de stârc, fapt pentru care această pasăre poate fi deosebită pe orice fundal. Hotelul Palace era întotdeauna colorat atât de ţipător, încât, alături de el, iarna strălucitoare a Nebraskăi părea o pustietate cenuşie şi mlăştinoasă. Se înălţa în prerie, singur, iar oraşul, pe vreme de ninsoare, nici nu se mai zărea, deşi se afla la numai două sute de yarzi. Orice călător descins în gară era nevoit să treacă întâi pe lângă hotel, înainte de a ajunge la ceata de case scunde,

de scânduri care alcătuiau Fort Romper. Nu era de crezut că un călător ar fi putut trece pe lângă hotel fără să se uite la el. Pat Scully, proprietarul, se dovedise, alegându-şi vopselele, un maestru în ale strategiei. E drept că în zilele senine, când marile expresuri transcontinentale treceau ca o săgeată prin Fort Romper, legănând interminabile vagoane Pullman, pasagerii erau şocaţi de înfăţişarea hotelului, iar rafinaţii care cunoşteau apele de brun-roşcat sau verde-adânc ale estului izbucneau într-un râs exprimând ruşine, milă, oroare chiar. Însă pentru cetăţenii acestui târg de prerie, cât şi pentru cei ce se opreau aici în mod firesc – fapta lui Pat Scully nu putea fi decât măreaţă. Căci ei n-aveau nimic comun cu opulenţa, cu splendoarea împărţită în mentalităţi, clase, egotisme, ce se strecurau în fiecare zi, pe sine, prin Fort Romper.

Ca şi cum deliciile anunţate de un astfel de hotel albastru n-ar fi fost îndeajuns de atrăgătoare, Scully obişnuia, dimineaţa şi seara, să întâmpine în persoană, în gară, acele trenuri mai domoale care opreau şi la Romper, ca să-şi poată concentra întreaga putere de seducţie asupra oricărui om pe care l-ar fi văzut şovăind o clipă pe peron, cu valiza în mână.

Într-o dimineaţă, o locomotivă acoperită cu o crustă de gheaţă trase la peron un şir lung de vagoane de marfă şi un singur vagon de persoane şi Scully reuşi minunea de a pune mâna pe trei bărbaţi. Unul era un suedez slăbănog, cu ochi iuţi, cu o valiză mare, lucitoare şi ieftină, altul un cowboy înalt şi bronzat, în drum spre un ranch de

lângă graniţa Dakotei, iar ultimul, un mărunţel tăcut din Est, care nu spunea de unde vine, nici cu vorba, nici în vreun alt fel. Scully pur şi simplu îi luă prizonieri. Fu atât de spiritual, de vesel şi de îndatoritor, încât fiecare din cei trei simţi probabil că ar fi fost culmea necuviinţei să încerce să-i scape. Merseră deci cu toţii, cu pasul îndesat, pe trotuarele scârţâitoare de lemn, în urma micului şi lacomului irlandez. Acesta purta o şapcă grea de blană, îndesată pe cap atât de zdravăn încât urechile, rămase libere, ieşeau roşii şi ţepene în afară, de parcă ar fi fost de tablă.

În sfârşit, Scully îi conduse cu multă grijă şi afişată ospitalitate în interiorul hotelului albastru. Camera mică în care pătrunseră părea doar lin templu strâmt, destinat arderii unei sobe imense, ce dogorea dumnezeieşte în mijloc. În unele locuri ale suprafeţei ei, plita devenise luminoasă şi oţelul incandescent, încălzit pe dedesubt, arunca o lucire galbenă. Lângă sobă, Johnnie, băiatul lui Scully, juca *High-Five*[7] cu un fermier bătrân, care avea nişte favoriţi între cenuşiu şi roşu-pal. Deseori, fermierul se întorcea către o cutie cu rumeguş devenit maroniu de la sucul de tutun şi scuipa în ea cu un aer de mare nelinişte şi iritare. Rostind sonor vorbe înflorate, Scully întrerupse jocul de cărţi, trimiţându-şi urgent fiul sus, cu o parte din bagajele noilor veniţi. Pe oaspeţi îi duse el însuşi la trei lighene conţinând apa cea mai rece din lume. Cowboyul şi omul din Est se frecară cu apa rece ca gheaţa până se făcură roşii ca focul şi lucitori ca

[7] Joc de cărţi, popular în Vest (n.t.).

oţelul. Suedezul, cu tremurături precaute, îşi muie doar degetele. Toate aceste mici ceremonii aveau un singur scop: să le atragă atenţia călătorilor asupra bunăvoinţei ce le-o arată Scully. Acesta pur şi simplu le făcea favoruri. Astfel, el trecu prosopul de la unul la altul eu o adevărată înfăţişate filantropică.

Trecură apoi în prima cameră şi ascultară în jurul sobei gălăgia pe care o făcea Scully, zorindu-şi fiicele care pregăteau prânzul. Statură puţin pe gânduri, în tăcere, tăcerea în care se învăluie oamenii eu experienţă atunci când pătrund între necunoscuţi. Totuşi, bătrânul fermier, nemişcat, invincibil în scaunul lui de lângă cea mai caldă latură a sobei, întorcea adesea obrazul de la cutia cu rumeguş, ca să adreseze două-trei cuvinte noilor veniţi. Răspundeau de obicei, în fraze scurte şi potrivite, fie cowboyul, fie omul din Est. Suedezul nu scotea o vorbă. Părea ocupat să cântărească, pe furiş, fiecare mutră din încăpere. S-ar fi zis că e înzestrat cu acel stupid simţ al suspiciunii care te împinge la rele. Semăna cu un om înspăimântat de-a binelea.

La cină vorbi puţin, adresându-se numai lui Scully. Făcu o concesie, declarând că venea de la New York, unde lucrase zece ani croitorie. Afirmaţia păru să-l fascineze pe Scully, care anunţă că trăia în Romper de paisprezece ani. Suedezul se interesă de recoltă şi de cum se plătea munca câmpului. Părea că abia ascultă răspunsurile amănunţite ale lui Scully. Privirea lui cutreiera mai departe, de la om la om.

În cele din urmă, râgâind şi făcând cu ochiul, declară că unele din aşezările astea din Vest sunt foarte primejdioase. După această afirmaţie îşi întinse picioarele sub masă, scutură din cap şi râse iar, tare. Pe cât se pare, demonstraţia lui n-avea pentru ceilalţi nici un înţeles. Iar ei îl priveau şi se minunau în tăcere.

II

Când bărbaţii se întoarseră, tropăind, în camera din faţă, prin cele două ferestruici se vedea un ocean tumultuos de zăpadă. Aripile enorme ale vântului încercau zadarnic să cuprindă fulgii care fugeau care încotro. Un par de la poartă se înălţa în mijlocul furiei dezlănţuite, ca un om înfricoşat, cu chipul albit. Scully anunţă, cu o voce pătrunsă, că afară era o furtună de zăpadă. Cu mormăituri de leneşă mulţumire bărbătească, oaspeţii hotelului albastru aprobară şi-şi aprinseră pipele. Nici o insulă a mării nu putea fi mai apărată decât camera cu soba ei dogoritoare. Johnnie, fiul lui Scully, îl provocă pe fermierul cu favoriţi cânepii la altă partidă de High-Five, pe un ton care nu lăsa nici o îndoială asupra abilităţii sale. Fermierul acceptă, dispreţuitor. Şedeau lângă sobă, cu o scândură pe genunchi. Cowboyul şi omul din Est urmăreau cu interes jocul. Suedezul rămăsese deoparte, lângă fereastră, dar faţa lui trăda o tulburare neobişnuită.

Jocul dintre Johnnie şi barba cenuşie se termină în curând printr-o nouă ceartă. Bătrânul se ridică,

aruncând adversarului o privire de profund dispreţ, îşi închise încet nasturii de la haină şi ieşi cu o imensă demnitate. În tăcerea discretă a celorlalţi, singur suedezul râse. Râsul lui suna oarecum copilăresc. Bărbaţii începuseră să-l privească interogativ – ca şi cum s-ar fi întrebat ce anume îl muncea.

Într-o atmosferă de bună dispoziţie se înjghebă un nou joc. Cowboyul acceptă să fie partenerul lui Johnnie. Apoi toţi se întoarseră spre suedez, rugându-l să facă pereche cu omul din Est. Suedezul puse câteva întrebări asupra jocului, află că jocul purta mai multe nume, deduse că el însuşi jucase jocul, altădată, sub un nume diferit şi acceptă invitaţia. Păşi nervos spre ceilalţi, ca şi cum s-ar fi aşteptat să fie atacat, în sfârşit, se aşeză, le privi chipurile şi râse ascuţit. Un râs atât de straniu încât omul din Est ridică iute privirea, cowboyul rămase cu gura căscată, iar Johnnie, care da cărţile, se opri, cu degetele încremenite.

Urmă o scurtă pauză. Apoi Johnnie spuse:

— Ei, hai să-i dăm drumul!

Îşi traseră scaunele, apropiindu-le până când genunchii li se atinseră sub scândură. Începură să joace şi patima jocului îi făcu să uite comportarea suedezului.

Cowboyul era un jucător din aceia cărora le place să plesnească cărţile de masă. Când avea cărţi bune, le trântea cu multă forţă, una câte una, pe masa improvizată, apoi lua cărţile câştigate, radiind o vitejie şi o mândrie care înţepau inimile indignate ale celorlalţi. Un joc la care participă un

asemenea jucător devine sigur foarte încordat. Feţele suedezului şi omului din Est exprimau deznădejde ori de câte ori cowboyul pocnea scândura cu aşii şi regii, în timp ce Johnnie, cu ochii strălucind de bucurie, chicotea într-una.

În intensitatea jocului, nimeni nu lua în seamă purtarea stranie a suedezului. Toţi acordau în schimb o atenţie mărită jocului. În fine, într-o pauză creată de o nouă împărţire a cărţilor, suedezul se adresă deodată lui Johnnie:

— Cred că au fost omorâţi mulţi oameni în camera asta, nu-i aşa?

Fălcile celorlalţi căzură. Toţi îl priviră uimiţi.

— Ce dracu' tot spui acolo? făcu Johnnie.

Suedezul râse din nou, un râs sfidător, dezagreabil, plin de un curaj fals.

— Ei, ştii tu prea bine ce vreau să spun, răspunse el.

— Aş minţi dac-aş zice că ştiu! protestă Johnnie.

Împărţirea cărţilor se opri. Bărbaţii îl priveau ţintă pe suedez. Johnnie simţi că, în calitatea sa de fiu al proprietarului, era dator să pună o întrebare directă:

— Ascultă, dom'le, unde baţi? exclamă el.

Suedezul îi făcu şiret, cu ochiul. Degetele îi tremurau pe marginea scândurii:

— Îţi închipui că n-am umblat şi eu prin lume? Ori poate mă crezi ageamiu?

— Nu cred nimic, răspunse Johnnie şi nu mă interesează pe unde-ai umblat. Tot ce-am vrut să spun e că nu ştiu unde baţi. Iar în camera asta n-a fost ucis nimeni.

Cowboyul, care se uitase fix la suedez, vorbi şi el:

— Ce-i cu dumneata, dom'le?

Pe cât se pare, suedezul se simţea teribil de ameninţat. Tremura şi colţurile gurii i se albiseră. Aruncă o privire spre omul din Est, cerând ajutor. Şi totuşi, în tot acest timp, nu-şi părăsi o clipă aerul îndrăzneţ.

— Ăştia zic că nu ştiu unde bat eu, remarcă el, batjocoritor, către omul din Est.

Acesta reflectă îndelung, cu grijă şi răspunse, impasibil:

— Nu te înţeleg.

Suedezul făcu un gest. Care spunea că fusese trădat tocmai de acela la care se aşteptase să găsească înţelegere, dacă nu ajutor.

— Văd că sunteţi cu toţii împotriva mea şi…

Cowboyul era într-o stare de adâncă stupefacţie.

— Ascultă! strigă el, aruncând violent pachetul cu căiţi. Unde vrei s-ajungi?

Suedezul sări de pe scaun cu iuţeala omului care se fereşte de un şarpe de pe podea:

— Nu vreau să mă bat! strigă el. Nu vreau să mă bat!

— Cine dracu' a zis că vrei să te baţi? întrebă cowboyul, Deliberat, îşi întinse cu indolenţă picioarele lungi, îşi adânci inimile în buzunare şi scuipă în cutia cu rumeguş.

Suedezul se retrase repede spre un colţ al camerei. Ridicase protector braţele în faţă, apărându-şi pieptul. Se vedea că încearcă să-şi domine spaima.

— Domnilor, rosti el cu vocea tremurândă, bănuiesc că voi fi ucis înainte de a părăsi această casă! Da, voi fi ucis înainte de a părăsi această casă!

Avea în ochi privirea lebedei care moare, iar prin fereastră se vedea zăpada albăstrită de întuneric. Vântul se năpustea asupra casei. Un obiect desprins bătea regulat în peretele casei, ca o stafie.

Se deschise uşa şi în odaie intră însuşi Scully. Văzu altitudine a tragică a suedezului, se opri surprins, întrebă:

— Ce se întâmplă aici?

Suedezul răspunse repede şi cu patimă:

— Ăştia vor să mă omoare!

— Să te omoare! exclamă Scully. Să te omoare! Ce tot vorbeşti?

Suedezul făcu un gest de martir.

— Ce-nseamnă asta, Johnnie? se răsuci Scully înfuriat.

Băiatul se posomori:

— Să fiu al dracului dacă ştiu. Nu-nţeleg o iotă din toată chestia asta. (Cu o mişcare nervoasă, începu să amestece cărţile.) Zice că în camera asta au fost omorâţi o groază de oameni, sau cam aşa ceva. Şi mai zice că şi el o să fie ucis aici. Nu ştiu ce are. Nu m-ar mira să fie nebun.

Scully se uită la cowboy, aşteptând o explicaţie, dar acosta dădu din umeri.

— Să fii ucis aici? îl întrebă Scully pe suedez. Ucis aici? Omule, ţi-ai ieşit din minţi!

— Ştiu cum o să se întâmple! izbucni suedezul.

Da, sunt nebun! Sunt nebun, desigur, dar ştiu! (Sudoarea spaimei şi a nenorocirii îi inunda faţa.) Ştiu că n-am să ies viu de-a ici!

Cowboyul inspiră adânc. I se părea că mintea i destramă.

— Să mă bată Dumnezeu! şopti el ca pentru sine.

Scully se întoarse brusc şi-şi înfruntă fiul:

— L-ai scos din fire pe omul ăsta!

— Dumnezeule mare! Nu i-am făcut nimic! izbucni Johnnie, cu vocea grea de supărare.

— Domnilor, nu vă deranjaţi, îi întrerupse suedezul. Voi părăsi această casă. Voi pleca, deoarece, (şi îi acuză dramatic cu privirea) nu vreau să fiu ucis.

Scully se mâniase pe fiul lui:

— Drac împieliţat ce eşti, o să-mi spui o dată ce s-a întâmplat aici? Da sau nu? Vorbeşte!

— La dracu'! strigă disperat Johnnie. Nu-ţi spun că nu ştiu? El… el zicea că noi vrem să-l omorâm, mai mult nu mai ştiu. Nu ştiu ce-i cu el.

— Nu-i nimic, domnule Scully, nu-i nimic! repeta suedezul. Voi pleca, pentru că nu vreau să fiu omorât. Da, firesc, sunt nebun, da. Dar ştiu un lucru! Că voi pleca. Că voi părăsi această casă. Nu-i nimic, domnule Scully. Nimic. Voi pleca.

— N-o să pleci nicăieri, zise Scully. N-o să pleci până nu aflu şi eu toată tărăşenia. Asta-i casa mea şi dacă te-a supărat cineva, am eu ac de cojocul lui. Eşti sub acoperişul meu. N-am să îngădui ca un om paşnic să fie tulburat aici! şi aruncă o privire teribilă cowboyului, omului din Est şi lui Johnnie.

— Nu-i nimic, domnule Scully, voi pleca, nu vreau să fiu omorât, repeta suedezul, îndreptându-se spre uşă, cu intenţia vădită de a-şi lua bagajele.

— Nu, nici vorbă! strigă hotărât Scully, dar omul cu faţa palidă se strecură pe lângă el şi dispăru.

— Acum, spuneţi-mi: ce-nseamnă asta? întrebă sever Scully.

— Nu i-am făcut nimic! ţipară într-un glas Johnnie şi cowboyul.

Ochii lui Scully erau reci:

— Zău? Chiar nimic?

Johnnie se jură pe ce avea mai scump:

— Tipul ăsta e nebun de legat, cel mai nebun dintre toţi nebunii pe care i-am văzut vreodată! N-am făcut nimic! Stăteam aici şi jucam cărţi şi el…

— Domnule Blanc, se adresă brusc Scully omului din Est, ce-au făcut băieţii ăştia?

Omul din Est se gândi iar:

— N-am observat nimic rău, zise el, încet, în cele din urmă.

— Atunci ce înseamnă asta? începu să zbiere Scully. Îşi privi fioros fiul: Să ştii că am să te bat cu cureaua!

Johnnie era în toate stările şi când răspunse, mai că nu urlă la taică-său:

— Dar ce-am făcut?

III

— Văd că aveţi buzele cusute, zise în cele din urmă Scully fiului său, cowboyului şi omului din Est. După ce rosti, plin de dispreţ, această frază,

părăsi camera.

Sus, suedezul îşi încheia repede în chingi valiza mare. Se întâmplă să fie întors cu spatele spre uşă când auzi un zgomot, ceea ce-l făcu să se răsucească şi să sară cât colo, strigând ascuţit. În lumina lămpii pe care o ducea, Scully îşi arătă chipul fioros şi zbârcit. Lumina galbenă se ridică în sus, colorându-i numai părţile proeminente ale feţii şi lăsându-i ochii într-o misterioasă penumbră. Semăna cu un ucigaş.

— Omule, exclamă el, te-ai ţicnit?

— Nu, nu! răspunse celălalt. Sunt pe lume oameni care ştiu aproape tot atât cât ştii şi dumneata, înţelegi?

O clipă se priviră. Pe obrajii cadaverici ai suedezului se rotunjeau două pete de un purpuriu aprins, cu margini înstelate, ca şi cum ar fi fost pictate cu grijă. Scully puse lampa pe masă şi se aşeză pe marginea patului. Vorbi gânditor:

— Să mă bată Dumnezeu dacă am mai auzit aşa ceva, de când mama m-a făcut. E o aiureală întreagă. Pe viaţa mea, nu pot să-nţeleg cum de ţi-a intrat chestia asta în cap.

Brusc, ridică privirea şi întrebă:

— Credeai *sigur* că vor să te omoare?

Suedezul îl scrută pe bătrân, ca şi cum ar fi vrut să-i citească gândurile:

— Eram convins, zise în cele din urmă. Era clar că se aştepta ca aceste cuvinte să provoace o izbucnire. Pe când trăgea de chingă, braţul îi tremura lot şi cotul îi flutura, parcă ar fi fost de hârtie.

— Dar bine, omule! (Scully lovi tare în lemnul patului). În primăvara următoare o să avem în oraş o linie de tramvaie electrice!

— O linie de tramvaie electrice, îl îngână stupid suedezul.

— Şi urmează să se construiască o cale ferată nouă de la Broken Arm pân-aici. Ca să nu mai vorbim de cele patru biserici. Şi de şcoala de cărămidă – o scoală mare şi frumoasă! Şi avem şi o fabrică zdravănă! În doi ani Romper o să fie o me-tro-po-lă!

Suedezul îşi termină bagajul şi se îndreptă din spate.

— Domnule Scully, zise el, cu o jenă bruscă, cât îţi datorez?

— Nu-mi datorezi nimic, mormăi furios bătrânul.

— Ba îţi datorez, i-o întoarse suedezul.

Scoase din buzunar şaptezeci şi cinci de cenţi şi-i întinse lui Scully. Însă acesta plezni din degete a dispreţ şi-i refuză. Totuşi, un moment stătură amândoi să privească fix, straniu, cele trei piese de argint din palma suedezului.

— Nu-ţi iau banii, zise în sfârşit, Scully. După ce s-a întâmplat aici, oricum nu ţi-i pot lua.

Apoi în mintea lui păru că se formează un plan.

— Vino niţel cu mine, zise el, ridicând lampa şi îndreptându-se spre uşă. Hai, vino.

— Nu! făcu suedezul, cuprins de o panică totală.

— Ba da, îl îmboldi bătrânul. Hai. Vreau să-ţi arăt o poză. Dincolo. În camera mea.

Suedezul trăsese probabil concluzia că i-a sunat ultimul ceas. Falca îi căzu şi dinţii i se vedeau,

lucind ca ai unui cadavru. Îl urmă pe Scully în coridor, dar cu paşi atât de greoi, de parcă ar fi tras după el nişte lanţuri de ocnaş.

Scully ridică lumina spre perdele camerei. Dezvălui privirii o fotografie ridicolă, a unei fetiţe. Se rezema de o balustradă împodobită pompos. Părul ei bogat părea proeminent. Silueta era graţioasă aidoma unei prăjini, iar figura de culoarea plumbului. Scully spuse, tandru:

— Asta e poza fetiţei mele care a murit. O chema Carrie. Avea cel mai frumos păr din lume. O iubeam tare mult. Ea…

Întorcându-se, văzu că suedezul nu admira fotografia, ci pândea întunericul din spatele lui.

— Ascultă, omule! strigă pătimaş Scully. Asta-i poza fetiţei mele care a murit. O cheamă Carrie. Şi asta-i poza fiului meu cel mare, Michael. E magistrat la Lincoln şi se descurcă bine. I-am dat o educaţia aleasă şi îmi pare tare bine acum. E băiat de treabă. Uită-te la el. E aprins ca o flacără şi acolo, la Lincoln toată lumea îl respectă! Un domn onorat şi respectat! conchise el eu un zâmbet şi îl bătu jovial pe suedez pe spate.

Suedezul abia schiţă un zâmbet.

— Mai e ceva, zise bătrânul. Se lăsă deodată pe podea şi vârî capul sub pat. Suedezul îi auzea vocea înăbuşită:

— Aş ţine-o sub pernă, dacă n-ar fi băiatul ăsta, Johnnie. Şi mai e şi bătrâna… Unde-o fi? N-o pun niciodată înapoi în acelaşi loc… Uite-o!

Se trase greoi de sub pat, aducând cu el o haină făcută sul.

— Am găsit-o, murmură el.

Îngenunchind pe podea, desfăşură haina şi scoase o sticlă mare, galben-maronie, cu whisky.

Prima mişcare fu să aducă sticla în lumină. Se asigură că nu se atinsese nimeni de ea şi o întinse generos suedezului.

Suedezul, cu genunchii muiaţi, era gata să apuce, nerăbdător, acest izvor de putere, dar îşi retrase mâna şi-i aruncă lui Scully o privire plină de groază.

— Bea, zise cu, afecţiune bătrânul. Se ridicase şi se găsea acum faţă-n faţă cu suedezul.

O clipă de linişte. Şi Scully spuse iar:

— Bea!

Suedezul risc sălbatic. Apucă avid sticla, o puse la gură, dar în timp ce buzele i se încleştau în jurul gâtului ei, iar gâtlejul îi lucra din plin, aţintea o privire arzătoare de ură asupra bătrânului.

IV

După plecarea lui Scully, cei trei bărbaţi, cu scândura cu cărţi încă pe genunchi, păstrară o lungă şi uimită tăcere. Johnnie zise:

— Asta-i cel mai ţicnit suedez pe care l-am văzul vreodată.

— Nu o suedez, zise cowboyul cu dispreţ.

— Atunci ce e? strigă Johnnie. Ia spune: ce e?

— După mine, trebuie să fie un fel de olandez, răspunse măsurat cowboyul. Obiceiul venerabil al pământului era de a socoti suedezi pe toţi cei cu părul deschis şi vorba greoaie. În consecinţă, ideea

cowboyului nu era lipsită de îndrăzneală.

— Da, dom’le, repetă el. Părerea mea e că e vreun soi de olandez.

— Oricum, el zice că e suedez, murmură Johnnie îmbufnat. Se întoarse spre omul din Est: Dumneata ce crezi, domnule Blanc?

— Nu ştiu, răspunse omul din Est.

— Bine, dar de ce crezi că se poartă în felul asta? întrebă cowboyul.

— E înfricoşat. Şi omul din Est îşi scutură pipa de una din marginile sobei. E grozav de înfricoşat, asta-i limpede.

— Înfricoşat de ce? strigară într-un glas Johnnie şi cowboyul.

Omul din Est se gândi ce răspuns să dea.

— De ce? strigară iar cei doi.

— Nu ştiu, dar am impresia că a citit prea multe romane de zece cenţi. Îşi închipuie că trăieşte într-un roman. Cu împuşcături, înjunghieri, mă rog, tot tacâmul.

— Aici nu suntem în Wyoming, sau într-un alt loc din alea. Suntem în Nebraska, spuse cowboyul, scandalizat de-a binelea.

— Sigur, făcu Johnnie. Dacă-i aşa, de ce nu aşteaptă până ajunge în Vest?

Umblatul om din Est râse:

— În ziua de azi, chiar şi acolo e la fel ca aici. Însă ăsta-şi închipuie că a nimerit în iad.

Johnnie şi cowboyul se gândiră îndelung.

— Chestia e formidabil de ciudată, remarcă Johnnie într-un târziu.

— Foarte stranie. Numai să nu rămânem

înzăpeziţi aici. Ami fi obligaţi să stăm cu ăsta pe cap tot timpul şi asta n-ar fi bine de loc, făcu cowboyul.

— Tare-aş vrea să-l azvârle tata afară, zise Johnnie.

Auziră deodată un tropăit zgomotos pe scări, însoţit de glumele lui Scully şi de râsul limpede al suedezului. Bărbaţii din jurul sobei îşi aruncară nişte priviri prostite.

— Doamne! exclamă cowboyul.

Uşa se deschise de perete. Scully, vesel şi aprins la faţă, intră. Îi vorbea repede suedezului, care venea în urmă, râzând cu curaj. Semăna cu intrarea a doi cheflii picaţi de la un ospăţ.

— Hai! strigă ascuţit Scully către cei trei. Mişcaţi-vă şi făceţi-ne loc şi nouă.

Cowboyul şi omul din Est îşi mutară ascultători scaunele, ca să facă loc lângă sobă noilor veniţi. Johnnie însă se aşeză într-o atitudine şi mai insolentă şi rămase nemişcat.

— Hai, dă-te mai încolo! porunci Scully.

— E destul loc pe cealaltă parte a sobei, răspunse Johnnie.

— Crezi că vrem să stăm în curent? urlă tatăl.

Dar suedezul interveni, admirabil de încrezător în sine:

— Nu, nu! Lasă-l să stea unde-i place! strigă el autoritar tatălui.

— Bine, bine, făcu deferent Scully.

Cowboyul şi omul din Est schimbară priviri uimite.

Cele cinci scaune fură aşezate în semicerc pe o

latură a sobei, iar suedezul începu să vorbească. Vorbea arogant, ireverenţios, supărat. Johnnie, cowboyul şi omul din Est păstrau o tăcere morocănoasă, în schimb Scully părea receptiv şi nerăbdător şi intervenea mereu cu izbucniri de simpatie.

În sfârşit, suedezul anunţă că i se făcuse sete. Îşi împinse scaunul şi declară că merge să bea apă.

— Aduc eu! strigă imediat Scully.

— Nu, nu, mă duc să-mi iau singur, zise suedezul cu dispreţ.

Se sculă şi se îndreptă, cu un pas de proprietar, spre bucătăria hotelului.

Îndată ce fu destul de departe ca să nu mai poată auzi, Scully ţâşni în picioare şi le şopti surescitat celorlalţi:

— Sus, a crezut că vreau să-l otrăvesc!

— Uite ce-i, zise Johnnie, mie chestia asta-mi face greaţă. De ce nu-l dai afară în zăpadă?

— Nu mai e nevoie, acum e-n regulă, declară Scully. Tipul e din Est, asta-i toată chestia. I s-a părut c-a ajuns într-un loc deocheat, dar acum e-n regulă.

Cowboyul se uită cu admiraţie la omul din Est:

— Ai avut dreptate. L-ai ghicit la fix pe olandezul ăsta.

— Eu nu prea văd de ce-i acum totul în regulă, se adresează Johnnie tatălui lui. Înainte era prea speriat, acum e prea îndrăzneţ.

În vorbirea lui Scully se amestecau mereu frânturi de dialect din Vest, idiom şi accent irlandez, fonfăială şi crâmpeie de propoziţie

neaşteptat de ceremonioase, luate de prin romane şi ziare. Chiar acum, el repezi în capul fiului său o stranie avalanşă de cuvinte:

— Ce posed eu? Ce am eu? Ce conduc cu? Întrebă el cu o voce de tunet. Îşi plezni puternic genunchii, ca să arate că tot el trebuia să dea răspunsul şi că toţi ceilalţi se cuvenea să-i acorde cea mai mare atenţie: Am un hotel! strigă el. Un hotel, înţelegeţi? Oaspetele aflat sub acoperişul meu se bucură de nişte privilegii sacre! Nimeni n-are voie să-l sperie! Nu trebuie să audă o vorbă care să-l supere şi să-l facă să plece! La mine nu merge cu de-astea! În nici un loc din oraşul ăsta n-a fost găzduit cineva pentru că i-ar fi fost frică să mai rămână la mine. N-am dreptate? se răsuci el brusc spre cowboy şi spre omul din Est.

— Da, domnule Scully, cred că aveţi dreptate, spuse cowboyul.

— Da, domnule Scully, cred că aveţi dreptate, spuse omul din Est.

V

La cina de la ora şase, suedezul sfârâia ca o roată de foc. Uneori părea gata să izbucnească în cel mai zgomotos dintre cântece. Dar, în toată nebunia lui, era încurajat de bătrânul Scully. Omul din Est se retrăsese în sine. Cowboyul, cu gura căscată de mirare, uita uneori să mai mănânce. Johnnie, în schimb, golea cu furie farfurie după farfurie. Când trebuiau să mai aducă biscuiţi, fetele din casă se apropiau pe furiş de masă, ca indienii şi

după ce reuşeau să-şi ducă la îndeplinire misiunea, fugeau stăpânite de un tremur prost, ascuns.

Suedezul domina întreg banchetul, dându-i înfăţişarea unei bacanale. Părea mai înalt. Privea în faţă pe oricine cu un dispreţ brutal. Odată, manevrând furculiţa ca pe un harpon, ca să-şi ia un biscuit, aproape străpunse mâna omului din Est, care ţintise din întâmplare acelaşi biscuit.

După cină, în timp ce oaspeţii se strecurau în camera cealaltă, suedezul lovi fără milă umărul lui Scully:

— Bătrâne, a fost o masă pe cinste!

Johnnie îşi privi tatăl, cu o speranţă. Ştia că tocmai umărul acela era fragil, în urma unei mai vechi căzături, într-adevăr, se păru, timp de o clipă, că Scully îşi va ieşi din fire din pricina asta. Apoi el zâmbi. Un zâmbet de om suferind şi tăcu mai departe. Din purtarea lui, ceilalţi îşi dădură seama că bătrânul se recunoştea răspunzător de noua purtare a suedezului.

Johnnie îşi luă tatăl deoparte şi-l întrebă:

— De ce nu angajezi pe cineva să-ţi ardă un şut de să te prăvăleşti pe scări?

Drept, răspuns, Scully se uită urât la el.

Când se adunară în jurul sobei, suedezul insistă iar să joace *High-Five*. La început, Scully dezaprobă planul, fără prea mare convingere însă; dar suedezul îi aruncă o privire de lup, astfel că bătrânul renunţă. Acum suedezul îi prelucra pe ceilalţi şi în tonul său plutea o ameninţare. Indiferenţi, cowboyul şi omul din Est acceptară să joace. Scully anunţă că va pleca în curând, ca să

întâmpine trenul de 6,58, astfel încât suedezul se întoarse, tot ameninţător, către Johnnie. O clipă privirile li se încrucişară ca două spade. Apoi Johnnie zâmbi şi spuse:

— Bine, o să joc şi eu.

Formară un careu, cu scândura pe genunchi. Omul din Est şi suedezul erau iar parteneri. Jocul începu, dar cowboyul nu mai pocnea cărţile, ca înainte. Între timp, Scully, lângă lampă, îşi puse ochelarii şi, semănând în chip ciudat cu un preot bătrân, se adânci într-un ziar. La timpul potrivit, ieşi în întâmpinarea trenului de 6,58. Cu toate precauţiile lui, în clipa în care deschise uşa, în cameră pătrunse o rafală de vânt rece. Pe lângă faptul că împrăştie cărţile, îi îngheţă pe cei patru până-n oase. Suedezul trase o înjurătură groaznică. Când Scully se întoarse, intrarea sa destrămă o scenă caldă şi prietenească şi suedezul înjură din nou. Curând însă toţi fură iar preocupaţi doar de joc. Capetele erau plecate înainte, mâinile se mişcau repede. Acum, cel care trântea cu zgomot cărţile era suedezul,

Scully îşi reluă ziarul şi rămase cufundat îndelungă vreme în nişte lucruri extrem de depărtate de viaţa lui. Pentru că lampa ardea prost, la un moment dat el se opri din lectură ca să-i potrivească fitilul. Paginile jurnalului, întoarse, foşneau încet şi reconfortant. Răsună deodată un cuvânt înfricoşător:

— TRIŞEZI!

Astfel de scene dovedesc că n-are mare importanţă cadrul, din punct de vedere dramatic.

Orice încăpere poate deveni sediul unei tragedii. Orice cameră poate fi comică. Bârlogul călduţ de adineaori păru pe loc o adevărată sală de tortură. Bărbaţii se schimbară la faţă. Suedezul flutură sub nasul lui Johnnie un pumn uriaş. Acesta privea ţintă, peste pumn, în orbitele fulgerătoare ale acuzatorului. Omul din Est se făcu palid. Falca cowboyului căzuse în acea expresie de uimire bovină ce constituia una din mimicile sale cele mai de seamă. După rostirea cuvântului, primul sunet din cameră fu al ziarului, căzând uitat la picioarele lui Scully. Îi căzură şi ochelarii de pe nas, dar Scully îi salvă înhăţându-i în aer şi mâna cu ochelarii rămase suspendată lângă umăr, într-o poziţie stranie. Holba ochii la jucătorii de cărţi.

Tăcerea dură probabil cât scurgerea unei secunde. Apoi bărbaţii se mişcară atât de repede de parcă s-ar fi surpat podeaua sub ei. Toţi cinci se aruncară cu capul înainte către acelaşi punct. Johnnie, năpustindu-se asupra suedezului, se împiedică, datorită instinctivei sale griji, pentru scândura cu cărţi. Asta-i dădu timp lui Scully să ajungă la faţa locului şi-i dădu ocazia cowboyului să-i tragă suedezului un brânci straşnic, care-l azvârli înapoi. Toate limbile se dezlegară. Izbucniră strigăte răguşite, de furie, ajutor, frică. Cowboyul îl împingea pe suedez, iar omul din Est şi Scully îl ţineau strâns pe Johnnie. Prin pâcla de fum, deasupra trupurilor smucite ale celor ce căutau să asigure pacea, ochii celor doi luptători se căutau încontinuu, provocându-se cu priviri de foc şi oţel.

Scândura, fireşte, se răsturnă. Acum tot pachetul

de cărţi era împrăştiat pe podea. Ghetele bărbaţilor călcau regii şi reginele grase, imprimate, care priveau cu ochi uimiţi, prosteşti, războiul de deasupra lor.

Vocea lui Scully domină urletele:

— Opriţi-vă! N-auziţi să staţi? Staţi pe loc!

Johnnie, luptându-se să străpungă frontul format de Scully şi de omul din Est, ţipa:

— Auzi! Spune că trişez! Spune că trişez! N-am să permit nimănui să spună că eu trişez! Ala care spune e un…

— Las-o baltă! Las-o, n-auzi? îi spunea cowboyul suedezului.

Dar ţipetele acestuia nu încetau de loc:

— A trişat! L-am văzut! L-am văzut!

Cât despre omul din Est, acesta spunea, pe o voce pe care n-o băga nimeni în seamă:

— Aşteaptă niţel! Aşteaptă o clipă! Ce rost are să te baţi pentru o partidă de cărţi? Stai o clipă!

În acest tumult, nici o frază nu era pe de-a-ntregul clară. „A trişat”, „las-o”, „zice” şi alte fragmente străpungeau ascuţit hărmălaia. Extraordinar era că Scully, care făcea fără îndoială cel mai mare zgomot, era cel mai puţin auzit din toată banda.

Apoi, dintr-o dată, fu un calm deplin. Fiecare se oprise să-şi tragă sufletul. Deşi încăperea era încă plină de mânia bărbaţilor, se putea vedea că nu mai exista pericolul unui conflict imediat.

Deodată, Johnnie, făcându-şi loc înainte eu capul şi cu umerii, reuşi să-l înfrunte pe suedez:

— De ce-ai zis că trişez? De ce-ai zis? Eu nu

trişez şi nu permit nimănui să spună că trişez!

— Te-am văzut! Te-am văzut! strigă suedezul.

— Cine spune că trişez trebuie să se bată cu mine! urlă Johnnie.

Ba n-ai să te baţi, interveni cowboyul. Aici n-ai să

— Potoliţi-vă! Potoliţi-vă! îi rugă Scully, punându-se între ei.

Acum liniştea era destul de mare, până şi omul din Est se putea face auzit:

— Staţi niţel! Ce rost are să vă bateţi pentru o partidă de cărţi? Staţi niţel!

Johnnie îşi arătă faţa roşie deasupra umărului tatălui său:

— Spui că am trişat?

— Da! răspunse suedezul, arătându-i toţi dinţii.

— Atunci, spuse Johnnie – trebuie să ne batem.

— DA! SĂ NE BATEM! mugi ca un apucat suedezul. Să ne batem! Ţi-arăt eu ce fel de om sunt! Ţi-arăt eu cu cine vrei să te baţi! Crezi că nu pot să mă bat? Ţi-arăt eu ţie, trişorule! Da, ai trişat! Ai trişat! Ai trişat!

— Atunci, hai să-i dăm drumul, domnule, zise Johnnie cu răceală.

Fruntea cowboyului era lac de sudoarea efortului de a urmări toate aceste peripeţii.

— Ei, acum ce te faci? se întoarse el către Scully, disperat.

Pe chipul celtic al bătrânului se petrecuse o schimbare. Părea nerăbdător. Ochii îi străluceau.

— Lasă-i să se bată, răspunse el hotărât. Nu mai pot face nimic. L-am cocoloşit pe suedezul ăsta blestemat de mi s-a făcut lehamite. Să-i lăsăm să

se bată.

VI

Bărbaţii se pregătiră să iasă. Omul din Est era atât de nervos încât abia izbutea să-şi treacă mâinile prin mânecile hainei noi de piele. Cowboyul îşi îndesă cu degete tremurânde căciula de blană pe urechi. Singuri, Johnnie şi bătrânul Scully nu păreau agitaţi. În tot timpul pregătirilor preliminare nu se rosti un cuvânt.

Scully deschise larg uşa.

— Haideţi! îi îndemnă el pe ceilalţi.

Brusc, o rafală zdravănă făcu lampa să pâlpâie, iar din cămin ţâşni un pufăit de fum negru. Soba era în mijlocul curentului şi vuietul ei se umflă, ca să ajungă vocea furtunii. Câteva cărţi de joc, strivite şi pătate, fură smulse de pe podea şi lovite violent de peretele opus. Bărbaţii plecară capetele în piept şi se avântară în furtună ca într-o mare dezlănţuită.

Nu mai ningea. Dar vântul isca vârtejuri şi nori mari de fulgi viscoliţi fugeau spre Sud cu iuţeala gloanţelor, întinsul înzăpezit strălucea albastru ca salinul, nepământesc şi altă nuanţă nu se mai zărea decât la gară: joasă şi neagră, gara părea incredibil de departe şi lumina ei licărea ca o bijuterie mică. Înaintând greoi prin mormanele înalte, bărbaţii îl auziră pe suedez strigând ceva. Scully se apropie de el, îl bătu pe umăr şi îşi apropie urechea.

— Ce-ai spus? strigă el.

— Am spus, îi strigă în ureche suedezul, că nu pot lupta cu toată banda. Ştiu că o să vă năpustiţi toţi asupra mea!

— Taci din gură, măi omule! strigă Scully, dându-i cu reproş peste mână. Vântul îi smulgea cuvintele, purtându-le aiurea.

— Sunteţi toţi o bandă de...! izbucni suedezul, dar furtuna îi luă şi lui sfârşitul frazei.

Cu vântul lovindu-i în spate, bărbaţii dădură colţul, spre partea adăpostită a hotelului. Aici, ferită de devastarea zăpezii, se mai păstra un petic de iarbă, în formă de V neregulat, încrustată în gheaţă şi scârţâind puternic sub paşi. Se puteau închipui troienele uriaşe îngrămădite de vânt în partea neadăpostită. Când grupul pătrunse în pacea relativă a acestui loc, băgară de seamă cu toţii că suedezul nu încetase să strige:

— Ştiu eu ce-nseamnă asta! 0 să vă năpustiţi cu toţii asupra mea, fiindcă ştiţi că n-am să pot să vă dobor pe toţi!

Scully sări ca o panteră:

— Nu pe toţi! Numai pe fiul meu Johnnie! Ăla care se amestecă o să aibă de-a face cu mine!

Pregătirile sfârşiră repede. Cei doi stăteau faţă-n faţă; atenţi la comenzile aspre ale lui Scully, al cărui chip, luminat subtil de întuneric, părea că se recompune, auster şi impersonal, din profilurile topite de timp ale veteranilor romani. Omul din Est clănţănea din dinţi şi tropăia pe loc ca o jucărie mecanică. Cowboyul avea nemişcarea unei stânci.

Luptătorii nu-şi scoaseră hainele. Ridicaseră pumnii şi se priveau cu acel calm ce prevesteşte

cruzimea leului.

În scurta pauză premergătoare luptei, în mintea omului din Est se aşezau, ca pe o peliculă, [illegible] a trei bărbaţi: maestrul de [illegible] de fier; suedezul palid, imobil, [illegible] senin şi feroce, brutal şi eroic. [illegible] diu cu [illegible] dea o tragedie mai adâncă [illegible] tragedi[illegible] acţiunii, întărită de strigătul pre[illegible] al viscolului şi de goana fulgilor plânşi în ab[illegible] sufletului.

— Acum! porunci Scully.

Cei doi săriră, strivindu-se la un loc ca nişte tauri. Se auziră pumni buşind înfundat şi o înjurătură ruptă între dinţi de unul din ei.

Cât despre spectatori, răsuflarea comprimată a omului din Est explodă din el, uşurat de tensiunea pregătirilor, iar cowboyul sări în sus, cu un strigăt. Doar Scully era nemişcat, împietrit de o uimire supremă şi de spaima luptei pe care el însuşi o îngăduise şi o organizase.

Câtăva vreme, întâlnirea din întuneric fu doar o învălmăşeală de braţe izbite, nedeosebindu-se prea tare de o roată care se învârteşte foarte repede. Din când în când se zărea un chip, parcă iluminat de o rază, chip palid, ca de mort, înroşit de petele loviturilor. Peste o clipă, amândoi păreau două umbre şi numai înjurăturile şoptite şi

exclamaţiile involuntare mai dovedeau că lupta se dă între nişte oameni.

Cowboyul, apucat deodată de o războinică dorinţă de distrugere, se avântă înainte:

— Dă-i, Johnnie, dă-i! Omoară-l! Johnnie! Omoară-l!

Scully îl stăpâni:

— Stai la un loc! ordonă el şi după privirea pe ere i-o aruncase, cowboyul îşi putea da cât se poate de bine seama că bătrânul era într-adevăr tatăl lui Johnnie.

Omului din Est lupta i se părea neschimbată, monotonă, stupidă. Dincolo de încleştarea confuză, nesfârşită, simţurile lui concentrate tânjeau după nepreţuitul sfârşit. Luptătorii se îmbulziră lângă el, dânsul se dădu repede înapoi şi îi auzi: gâfâiau ca nişte condamnaţi chinuiţi pe roată.

— Omoară-l, Johnnie! Omoară-l! Omoară-l! Omoară-l!…

Faţa cowboyului, congestionată, amintea de măştile agonice din muzee.

— Taci din gură, spuse Scully, cu o răceală de gheaţă.

Urmă un geamăt subit şi tare, retezat şi trupul lui Johnnie, zburând de lângă suedez, căzu greu pe iarbă. Cowboyul ajunse, tocmai la timp ca să-l oprească pe suedez, care se arunca nebun asupra adversarului căzut.

— Stai! făcu cowboyul, oprindu-l cu braţul. Aşteaptă o secundă!

Într-o clipă, Scully fu lângă fiul lui:

— Johnnie, Johnnie, băiatule!

Vocea avea o tandreţe melancolică.

— Johnnie, mai poţi lupta?

Privea neliniştit faţa umflată şi roşie de sânge a fiului.

Urmă o tăcere de-o clipă şi Johnnie răspunse cu vocea lui obişnuită:

— Da… eu… Da, pot…

Ajutat de tatăl lui, se căzni să se ridice.

— Aşteaptă până-ţi revii! spuse bătrânul.

— Stai! Aşteaptă, spunea cowboyul suedezului, la numai câţiva paşi distanţă.

Omul din Est îl trase pe Scully de mânecă:

— Ajunge! se rugă el. E destul! Să-i oprim, ajunge!

— Bill, dă-te la o parte! ordonă Scully.

Cowboyul se dădu la o parte.

— ACUM!

Luptătorii porniră iar, cu mai multă precauţie de data asta. Se urmăreau cu ochii. Ca fulgerul, suedezul ţinti o lovitură, în care-şi puse toată puterea. Johnnie, evident prostit de şocul de adineaori, se feri însă ca prin minune şi pumnul lui îl dădu de-a berbeleacul pe suedez, care-şi pierduse echilibrul.

Cowboyul, Scully, omul din Est traseră un chiot, ca un cor de soldaţi triumfători. Dar înainte de a se stinge chiotul, suedezul reveni agil în picioare şi se năpusti frenetic asupra duşmanului. Urmă altă încurcătură de braţe şi trupul lui Johnnie căzu din nou, cum cade un balot de pe un acoperiş. Clătinându-se, suedezul se îndreptă spre un pomişor bătut de vânt. Se sprijini de el, suflând ca

o locomotivă, alergând cu ochii sălbatici şi aprinşi pe feţele bărbaţilor care se aplecau asupra lui Johnnie. Despărţit de ceilalţi, el aşteptă, figură misterioasă şi singuratică, splendid izolată. Omul din Est, ridicând o clipă ochii, îi admiră singurătatea.

— Mai eşti în stare, Johnnie? întrebă Scully cu un glas întretăiat.

Fiul căscă gura, deschise rătăcit ochii.

— Nu… nu mai sunt… în stare…

Apoi, de ruşine, de durere, începu să plângă. Lacrimile îi alunecau pe faţă printre petele de sânge.

— A fost prea… prea tare… mai tare decât… mine…

Scully, îndreptându-se, se adresă siluetei care aştepta:

— Străine, despre partea noastră, totul s-a terminat, zise el fără nici o intonaţie. Apoi vocea i se schimbă, într-o răguşeală vibrantă, tonul veştilor mari, simple, mortale: Johnnie a fost învins.

Fără să răspundă, învingătorul o luă pe drumul care ducea spre intrarea din faţă a hotelului.

Cowboyul trase nişte blesteme noi, de nereprodus. Omul din Est se îngrijoră brusc, dându-şi seama că se aflau afară în vântul care părea sosit de-a dreptul din sloiurile plutitoare ale Arcticii. Auzi iar plânsul zăpezii viscolite spre mormântul ei din Sud. Ştiind că în toată această vreme frigul intrase adânc în el, se miră cum de nu pierise. Starea învinsului îi era indiferentă.

— Poţi să mergi, Johnnie? întrebă Scully.

— L-am lovit cât de cât? întrebă fiul.

— Băiete, poţi să mergi?

Vocea lui Johnnie deveni deodată isterică:

— Te-am întrebat dacă l-am lovit!

— Da, da, Johnnie, l-ai bumbăcit zdravăn! îl consolă cowboyul.

Îl ridicară. Îndată ce se simţi pe picioarele lui, băiatul merse clătinându-se, refuzând orice ajutor. Dând colţul, grupul fu orbit de asaltul zăpezii şi viscolul le şfichiui fierbinte feţele. Cowboyul îl sprijini pe Johnnie prin nămeţi, până la uşă. Când intrară, curentul ridică iar câteva cărţi de pe podea, lovindu-le de perete.

Omul din Est se năpusti la sobă. Era atât de îngheţat încât mai că nu îmbrăţişă plita supraîncălzită. Suedezul nu era în cameră. Johnnie se prăbuşi într-un scaun, încrucişându-şi braţele pe genunchi şi îngropându-şi faţa în palme. Murmurând printre dinţi o jelanie celtă, Scully îşi încălzea când un picior, când altul. Cowboyul îşi scoase şapca de blană şi îşi trecu mâna prin pletele ciufulite, părând uimit şi întristat. Deasupra capetelor lor, scârţâitul scândurilor trăda mişcările suedezului, sus, în camera sa.

Linişteea tristă fu spartă de deschiderea unei uşi ce dădea spre bucătărie. Într-un cor de văicăreli, femeile năvăliră înăuntru şi se repeziră la Johnnie. Dar înainte de a-şi duce prada la bucătărie, ca s-o îmbăieze şi să-i vorbească cu acel amestec de asprime şi milă caracteristic sexului slab, mama îl fixă aprig pe bătrânul Scully:

— Să-ţi fie ruşine, Patrick Scully! Propriul tău fiu!

Să-ţi fie ruşine!,

— Ruşine, Patrick Scully! reluară reproşul fetele, pufnind dispreţuitor în direcţia complicilor care tremurau (cowboyul şi omul din Est). Îl duseră cu ele în grabă pe Johnnie, lăsându-i pe cei trei bărbaţi pradă unei amare îngândurări.

VII

— Ce m-aş mai bate şi eu cu olandezul ăsta! rupse cowboyul îndelunga tăcere.

Scully scutură trist capul:

— Asta nu se poate. N-ar fi drept.

— De ce n-ar fi drept? i-o întoarse cowboyul. Nu văd nici un rău în asta.

— Nu, n-ar fi drept, răspunse Scully cu un eroism trist. Lupta a fost a lui Johnnie. Nu se face să-l batem pe ăla numai fiindcă l-a învins pe Johnnie.

— E-adevărat, răspunse cowboyul şi totuşi tipul ar face mai bine să nu facă pe nebunul cu mine, că nu ţine!

— Să nu-i spui nimic! ordonă Scully. Şi chiar atunci auziră paşii suedezului. Acesta îşi făcu o intrare teatrală. Trânti cu zgomot uşa în urma lui şi înaintă semeţ până-n mijlocul camerei. Nimeni nu-l privea.

— Ei, acum cred c-ai să-mi spui cât îţi datorez, nu? îi strigă el insolent lui Scully.

— Nu-mi datorezi nimic! făcu impasibil bătrânul.

— Ha! strigă suedezul. I-auzi! Nu-i datorez nimic!

— Străine, nu-nţeleg cum ai ajuns aşa de vesel! i

se adresă cowboyul suedezului.

Bătrânul Scully interveni prompt:

— Stai! strigă el, ridicând mâna cu degetele răsfirate. Bill! Taci din gură!

— Da’ ce-am zis? N-am zis nimic! spuse cowboyul şi scuipă cu nepăsare în cutia cu rumeguş.

— Domnule Scully, reluă suedezul, cât vă datorez?

Era îmbrăcat, gata de plecare şi avea valiza în mână.

— Nu-mi datorezi nimic! repetă Scully imperturbabil, pe acelaşi ton.

— Cred că ai dreptate! spuse suedezul. Cred că dacă cineva datorează ceva cuiva, atunci dumneata eşti acela. Aşa cred eu.

Se întoarse spic cowboy:

— „Omoară-l! Omoară-l” îl imită el, apoi râse victorios în hohote. „Omoară-l!” Ironia îi strâmba trăsăturile.

Ar fi putut la fel de bine să încerce să-şi bată joc de nişte morţi. Cei trei bărbaţi tăceau, nemişcaţi, privind soba cu ochi sticloşi.

Suedezul deschise uşa şi ieşi în furtună, aruncând o ultimă privire batjocoritoare grupului nemişcat.

Îndată ce uşa se închise, Scully şi cowboyul săriră blestemând în picioare, tropăiră încoace şi-ncolo, dând din mâini şi buşind aerul cu pumnii.

— Ce clipă groaznică! se văită Scully. Groaznică! Şi cum stătea acolo, bătându-şi joc de noi! Un pumn zdravăn în nas ar fi făcut patruzeci de dolari

într-o clipă ca asta! Cum ai rezistat, Bill?

— Cum am rezistat? urlă cowboyul cu vocea întretăiată. Cum am rezistat? Ah!

Brusc, bătrânul izbucni:

— Ce l-aş mai lua pe suedezul ăsta! Ce l-aş mai pune pe o piatră, să-l fac chisăliţă cu un ciomag!

Cowboyul scrâşni, în semn de înţelegere:

— Eu l-aş lua de gât şi l-aş cio-că-ni (izbi cu pumnul într-un scaun şi lovitura pocni ca un pistol), l-aş ciocăni pe olandezul ăsta pân-ar semăna cu un coiot mort!

— L-aş bătea de l-aş…

— I-aş arăta eu…

Şi amândoi îşi uniră glasurile într-un strigăt tânjitor, fanatic:

— Dacă l-am putea…

— Da!

— Da!

— Şi pe urmă…

— Aaaaaahh!

VIII

Suedezul, ţinându-şi strâns valiza, înainta de-a curmezişul furtunii ca şi cum ar fi avut pânze. Urma linia unor pomişori goi, care parcă gâfâiau în viscol; ştia că ea desigur, marca drumul. Faţa lui, înroşită de pumnii lui Johnnie, mai mult se bucura decât suferea de răceala vântului şi a zăpezii viscolite. Câteva contururi pătrate apărură nelămurit. Recunoscu în ele casele din mijlocul oraşului. Găsi o stradă şi merse de-a lungul ei,

sprijinindu-se greu pe umărul vântului, ori de câte ori, la vreun colţ, trecea pe lângă el o rafală teribilă.

Parc-ar fi fost într-un sat pustiu. De obicei ne închipuim lumea furnicând de oameni vioi, victorioşi, dar aici, sub trâmbiţele furtunii, un pământ populat părea foarte greu de imaginat. Existenţa omului apărea ca o minune şi era de mirare încleştarea acestor păduchi, e un miez pierdut în spaţiu, lovit de foc, întemniţat în gheaţă, minat de boală. Furtuna făcea mândria omului să pară chiar motorul vieţii. A nu muri în furtună nu putea fi decât un semn de îngâmfare.

Totuşi suedezul găsi un *saloon*.

La intrare ardea dârz o lumină roşie, iar fulgii de zăpadă, zburând în strălucirea ei, păreau de sânge. Suedezul împinse uşa şi intră. Păşi pe un covor de nisip, la al cărui capăt patru oameni beau la o masă. De-a lungul unui perete al camerei sclipea un bar. Omul de la bar se sprijinea în coate, ascultând taclalele de la masă. Suedezul lăsă valiza pe podea şi, zâmbind frăţeşte barmanului, spuse:

— Dă-mi nişte whisky

Omul aşeză pe tejghea o sticlă, un pahar şi încă un pahar, cu apă rece ca gheaţa. Suedezul îşi turnă o porţie imensă de whisky şi o bău din trei înghiţituri.

— O noapte foarte păcătoasă, remarcă nepăsător barmanul. Părea că nu bagă nimic de seamă din ce se petrecea în jur, obicei care-i distinge pe barmani de ceilalţi oameni, dar se

putea totuşi observa că studiază pe furiş petele de sânge şi pe jumătate şterse, de pe faţa suedezului.

— Păcătoasă noapte, repetă el.

— Pentru mine e destul de bună, răspunse apăsat suedezul şi îşi turnă iar. Barmanul luă moneda, o introduse în maşina mare şi nichelată, se auzi un clopoţel şi din ea căzu un bon pe care scria „20 cenţi”.

— Nu, nu, vremea nu-i rea, continuă suedezul. Pentru mine e destul de bună.

— Da? întrebă leneş barmanul.

După înghiţiturile copioase de alcool, ochii suedezului parcă înotau, iar respiraţia i se îngreunase.

— Da, îmi place vremea asta. Îmi place. Mă aranjează.

Din ton, era limpede intenţia lui de a da acestor cuvinte o semnificaţie adâncă.

— Da? murmură barmanul din nou. Se întoarse şi contemplă visător păsările desenate cu săpun pe oglinzile din spatele barului.

— Cred c-o să-i mai trag o duşcă, zise repede suedezul. Bei ceva?

— Mulţumesc, nu, răspunse barmanul. Ce-ai păţit la faţă?

Pe loc, suedezul începu să se laude în gura mare:

— Ehei, să vezi ce luptă a fost! Am scos sufletul din unul! Acolo jos, la hotelul lui Scully!

Interesul celor patru bărbaţi de la masă se stârni în sfârşit:

— Din cine-ai scos sufletul? întrebă unul din ei.

— Din Johnnie Scully, se făli suedezul. Băiatul

hotelierului. Câteva săptămâni de-aci înainte o să fie mai mult mort decât viu, puteţi fi siguri de ăsta. L-am buşit bine de tot, nici nu mai era în stare să se scoale, l-au cărat în casă pe braţe. Nu beţi ceva?

Brusc, bărbaţii se retraseră într-o subtilă rezervă.

— Nu, mulţumesc, spuse unul din ei.

Cei patru alcătuiau o formaţie destul de curioasă. Doi dintre ei, oameni de afaceri de vază din oraş. Al treilea – judecătorul districtului. Ultimul însă era un jucător de cărţi profesionist, cunoscut ca trişor. O examinare atentă a grupului nu ar fi dat posibilitatea observatorului să-l deosebească pe jucătorul de meserie de cetăţenii cu preocupări serioase. Acesta se arăta de fapt atât de delicat în maniere, când se afla în tovărăşia oamenilor înstăriţi şi atât de înţelept în alegerea victimelor, încât bărbaţii oraşului ajunseseră să-l socotească demn de încredere şi chiar să-l admire în modul cel mai inexplicabil. Se zicea despre el că e fără cusur. Frica şi dispreţul pe care le provocau meseria lui erau desigur motivele pentru care demnitatea lui părea mult mai de preţ decât demnitatea anonimă a unor bărbaţi care erau doar pălărieri, jucători de biliard ori băcani. Afară de cazul excepţional al vreunui străin neavizat, sosit cu trenul, Cartoforul nu prăda decât fermieri neatenţi ori senili, care, după strângerea vreunei recolte bogate, soseau în oraş plini de mândria şi încrederea izvorâte dintr-o prostie de neclintit. Auzind din când în când, indirect, despre despuierea vreunui astfel de fermier, bărbaţii de vază din Romper râdeau de

victimă, cu dispreţ, iar la lupul care-l jumulise se gândeau cu un fel de mândrie, ştiind că acesta nu va îndrăzni niciodată să atace înţelepciunea şi curajul lor. Peste toate, se ştia că individul avea o nevastă legală şi doi copii şi o căsuţă curată într-o suburbie a oraşului, unde ducea o viaţă de familie exemplară; când cineva avea o opinie diferită asupra caracterului trişorului, mulţimea protesta imediat, citând virtuosul cuib familial. Astfel, toţi cei care duceau o viaţă de familie exemplară, cât şi toţi cei care nu duceau o astfel de viaţă subscriau la opinia generală şi nu mai era nimic de adăugat.

Totuşi, când cartoforul se lovea de vreo restricţie – cum s-a întâmplat atunci când o formaţie puternică a membrilor clubului New Pollywog refuză să-l admită chiar ca spectator, în încăperile organizaţiei – candoarea şi gentileţea cu care primea o astfel de aspră măsură dezarma pe mulţi duşmani şi făcea din prietenii săi nişte partizani şi mai înfocaţi. Căci cartoforul arăta deschis că ştie să se deosebească pe sine de orice om respectabil şi cinstit din Romper, că îşi cunoaşte locul, într-un fel care părea un perpetuu compliment arătat celorlalţi cetăţeni.

Şi nu trebuie să uităm elementul-cheie al poziţiei sale la Romper. E neîndoios că, în afara profesiunii sale, omul era, în toate împrejurările câte se pot întâmpla în această lume, atât de generos, de drept, de moral, încât, dacă s-ar fi creat o competiţie, ar fi întrecut cu succes nouă zecimi din populaţia oraşului.

Aşa se face că el se afla în acea clipă în saloon în tovărăşia a doi comercianţi de vază şi a judecătorului districtual.

Suedezul continua să bea whisky, trăncănind cu barmanul şi încercând să-l convingă să bea şi el câteva înghiţituri:

— Hai, dom'le. Doar o duşcă. Măcar una mică. L-am bătut azi pe unul, vreau şi eu să-mi sărbătoresc victoria. Straşnic l-am bătut! Domnilor! strigă el către bărbaţii de la masă. Nu vreţi să beţi un pahar cu mine?

— Sssst! făcu barmanul.

Cei de la masă, deşi se prefăceau că sunt cufundaţi într-o discuţie, auziră. Păreau să nu-i dea atenţie, dar unul ridică deodată ochii spre suedez şi spuse:

— Nu; nu vrem.

Răspunsul îl făcu pe suedez să-şi umfle pieptul ca un cocoş:

— Ei! făcu el. Văd că nu pot convinge pe nimeni în oraşul ăsta să bea cu mine. Aşa-i?

— Sssst! făcu barmanul.

— Ascultă, se zburli suedezul, să nu încerci să mă faci să tac! Nu ţine! Sunt un gentleman şi vreau ca lumea să bea cu mine. Şi vreau să bea cu mine acum. ACUM! Înţelegi?

Şi bătu cu degetele în tejgheaua barului,

Experienţa acumulată de-a lungul anilor îl făcu pe barman să nu se emoţioneze. Deveni iar indiferent:

— Înţeleg.

— Atunci ascultă-mă bine! Îi vezi pe ăia de-

acolo? Au să bea cu mine, auzi ce-ţi spun? Au să bea cu mine! Fii atent, ai să vezi!

— Ei, nu merge – aşa! strigă barmanul.

— De ce să nu meargă? întrebă suedezul.

Păşi către masă şi puse mâna din întâmplare, chiar pe umărul cartoforului.

— Ei, ce zici? întrebă el, cu furia clocotind în glas. Te-am chemat să bei cu mine!

Jucătorul întoarse numai capul, vorbind peste umăr:

— Prietene, nu te cunosc!

— Pe dracii' nu mă cunoşti! strigă suedezul. Hai să bem ceva!

— Uite ce e, băiete, îl preveni cu blândeţe jucătorul, ia mâna de pe umărul meu şi du-te să-ţi vezi de treabă.

Era un bărbat mic de stat, subţirel. Tonul eroic-protector suna foarte curios, adresat solidului suedez.

Ceilalţi bărbaţi de la masă nu scoaseră un cuvânt.

— Ce, nu vrei să bei cu mine, filfizonule? Te fac eu să bei cu mine!

Întărâtat, suedezul îl apucă de gât pe jucător şi-l trase de pe scaun. Ceilalţi bărbaţi se ridicară. Barmanul sări şi el de după colţul tejghelii, în învălmăşeală, mâna cartoforului sclipi, înarmată cu o lamă lungă şi un corp omenesc – o citadelă a virtuţii, înţelepciunii, puterii! – fu străpuns ca un pepene.

Cu un strigăt de supremă uimire, suedezul se prăbuşi.

Comercianţii de vază şi judecătorul fugiră cu grabă din acel loc. Barmanul se regăsi agăţat de braţul unui scaun, privind leşinat chiar în ochii ucigaşului.

— Henry, zise acesta, în timp ce-şi ştergea cuţitul de unul din prosoapele agăţate în dosul barului, spune-le unde să mă caute. Îi aştept acasă.

Şi dispăru.

După o clipă, barmanul ieşi în stradă, strigând în mijlocul furtunii, în speranţa că va căpăta ajutor şi mai cu seamă tovărăşie.

Singur, în *saloon*, cadavrul suedezului aţintea ochii asupra unei tăbliţe fixate în partea de sus a maşinii de socotit; pe ea scria: *Aici e indicat totalul consumaţiei dumneavoastră.*

IX

Câteva luni mai târziu, cowboyul frigea nişte carne de porc pe plita unui mic ranch de lângă graniţa Dakotei când afară răsună surd un zvon de copite şi deodată omul din Est intră, aducând scrisorile şi ziarele.

— Ei, zise acesta, de cum intră, tipul care l-a curăţat pe suedez a luat trei ani! Nu-i mult, nu-i aşa?

— Trei ani? rumegă cowboyul, ţinând tigaia suspendată deasupra focului. Trei ani… Nu-i mult.

— Nu. A fost o sentinţă uşoară, răspunse omul din Est, scoţându-şi pintenii. Se pare că era foarte simpatizat la Romper.

— Dacă barmanul ar fi fost om de ispravă, observă gânditor cowboyul, i-ar fi spart: olandezului o sticlă în cap şi ar fi oprit vărsarea de sânge.
— Mda, s-ar fi putut întâmpla o mulţime de lucruri, zise acru omul din Est.
Cowboyul puse iar tigaia pe foc şi reîncepu să filosofeze:
— E caraghios, nu? Dacă n-ar fi spus că Johnnie a trişat, ar fi fost acum în viaţă. Era nebun de legat. Jucam doar că să ne distrăm. Nu pe bani. Nebun de legat.
— Îmi pare rău de cartoforul ăla, zise omul din Est.
— Da şi mie, zise cowboyul. Nu merita nici o pedeapsă pentru un omor ca ăsta.
— Dacă totul ar fi fost cum trebuie, suedezul n-ar fi fost omorât.
— N-ar fi fost omorât? Dacă totul ar fi fost cum trebuie? exclamă cowboyul. Dar a zis că Johnnie trişează. Şi s-a purtat ca un măgar. Şi pe urmă dincolo, în *saloon*, pur şi simplu şi-a căutat-o cu lumânarea.
Argumentele astea, încurcându-l pe omul din Est, îl mâniară grozav:
— Eşti un prost! ţipă el, scos din fire. Eşti de un milion de ori mai măgar decât suedezul! Ascultă aici: Johnnie *trişa*!
— Johnnie, murmură cowboyul, privind în gol.
Urmă un minut de tăcere, apoi cowboyul reluă, tare:
— Da’ de unde. Jocul era doar aşa, de distracţie.

— Distracţie sau nu, Johnnie trişa, răspunse omul din Est. L-am văzut cu. Dar am refuzat să mă ridic şi să mă port ca un bărbat. L-am lăsat pe suedez să lupte singur. Şi tu – tu nu-ţi mai găseai locul de dornic ce erai de luptă. Şi bătrânul Scully! Toţi suntem de vină! „Bietul cartofor” nici măcar nu e un substantiv. E un fel de adverb, fiindcă orice păcat e rezultatul unei colaborări. Noi cinci am colaborat cu toţii la uciderea acestui suedez, de obicei, în orice omor sunt implicate cu adevărat între douăsprezece şi patruzeci de femei, dar în cazul ăsta se pare că nu-s amestecaţi decât cinci bărbaţi – tu, eu, Johnnie, bătrânul Scully şi nefericitul ăla de cartofor care a venit tocmai la ţanc, ca un punct culminant al mişcării omeneşti; ca să înghită el întreaga pedeapsă!

Cowboyul, lovit şi rebel, strigă orb în ceaţa acestei neînţelese teorii:

— Oricum, aşa-i că eu n-am făcut nimic?

JOHN GRAVES

CEA DIN URMĂ VÂNĂTOARE

Poate nu greşim, definind CEA DIN URMĂ VÂNĂTOARE drept o legendă, o legendă de o sublimă poezie a violenţei, care se axează pe înfruntarea temerară dintre ultimii indieni şi ultimii cowboy.

Povestire de certă valoare artistică, de atmosferă şi culoare, de un inefabil regret pentru o epocă de farmec pentru totdeauna apusă.

P. P.

ÎL BOTEZASERĂ PAJARITO, traducându-i literal în spaniolă numele de botez. Mai des însă îi spuneau Tom Tejane, fiindcă se găsea în ţinut încă din zilele de început, zile de luptă; mai târziu texanii năvăliseră în câmpii în număr atât de mare, încât nu mai avea rost să-i urăşti pe fiecare în parte.

Tom se dăduse jos din patul în care îl ţintuia durerea de ficat şi ieşise în poartă, să-i salute, dar când auzise ce vor, înjurase cu furie şi se întorsese tropăind în casă. Acum, după această primă convorbire, toţi cei nouă stăteau ghemuiţi ca nişte ciori, pe treptele largi, vopsite în cenuşiu şi povesteau în dialect comanş despre Tom Texanul, despre Păsărică şi despre timpurile de demult, dinaintea îngrădirii preriilor cu garduri de sârmă. Despre asta vorbeau, cel puţin aşa pretindea moş

Juan, bucătarul.

Cei ce vorbeau erau mai mult bătrânii. Trei bătrâni. Unul era atât de prăpădit, încât făcuse drumul din Oklahoma într-o căruţă cu coviltir, lăsată pe o parte, având la spate o legătură lungă şi ciudată, totul tras de o iapă bălţată. Restul călăriseră în jur pe ponei. Dintre ceilalţi şase, doi erau de vârstă mijlocie şi patru tineri.

Hainele lor alcătuiau o gamă înspăimântătoare: de la piele de căprioară la bumbac decolorat şi serj albastru. Sub stetsonurile murdare purtau însă părul lung, adunat în cozi, după moda de la câmpie. Aşteptând, fumau ţigări Durham şi vorbeau în comanşă, aşezaţi pe trepte ori pe sub arbuştii de bumbac din curte. Nu se uitau la aceia dintre noi care se apropiaseră ca să-i observe. Doar câte unul-doi păreau să aibă dreptul la atenţia lor. Timp de două zile, de două ori pe zi, au făcut focuri şi au-mâncat hălci ciopârţite din viţelul gras tăiat pentru ei în urma unui ordin pe care Tom Bird îl dăduse din pat. Noaptea – toamna începuse – se înfăşurau în pături şi dormeau pe pământ, în jurul căruţei.

— Dau vreun semn de plecare? m-a întrebat Tom Bird a doua scară, când m-am dus în cameră la el.

— Nu, domnule. Şi i-au spus lui Juan că nu trebuie să-ţi fie greu să te lipseşti de un viţel, fiindcă tot pământul şi toate vitele erau odată ale lor.

— Nu erau ale nimănui! strigă el.

— De când au venit au mâncat jumătate din viţel, am spus eu. De când sunt n-am văzut pe

cineva care să mănânce carne în halul ăsta şi numai carne!

— De când sunt n-am văzut altceva care să merite să fie văzut, spuse el, cu ochii cenuşii sumbri, visători. Era un om dintr-o bucată; azi nu mai sunt oameni ca el. Toate astea se întâmplau prin anii ’20 şi el era unchiul meu. Plecase dezgustat din Mississippi, la vârsta de şaisprezece ani, ca să-şi facă drum în preriile imense de la frontiera agitată şi hrăpăreaţă a Texasului. La vârsta de optzeci şi cinci de ani stăpânea – mai mult din întâmplare, căci pentru el vitele, nu pământul, însemnau avere – un ranch de mărime mijlocie în ţinutul canioanelor, cam pe unde Cap Rock o ia spre preriile desfăşurate în sudul tigăii texane. Îngropase două neveste; nu avea copii şi trăia acolo, înconjurat de cei care munceau pentru el. Când apărusem la *ranch*, cu trei ani înainte de vizita comanşilor, pufnise doar la mine din cerdac, cântărindu-mi pătrunzător trupul pirpiriu, apoi continuase să se certe cu administratorul despre bolovanii de sare din păşuni. Dar după o lună, începând să se convingă, probabil, că o să pun carne pe mine şi o să trăiesc, am devenit brusc prieteni. Aşa avea el obiceiul: să judece greşit şi în pripă, pentru ca apoi să-şi recunoască, în chip dureros, greşeala.

În după-amiaza aceea, fiind la el în cameră, îmi spuse:

— Lua-o-ar dracu’ de treabă. Duce-s-ar de-a berbeleacul în iad, mai adânc decât s-ar duce o nicovală.

— Vrei să mă duc şi să le spun asta?

— Da, vreau, fir-ar a dracului, spuse el. Ba nu. Ascultă. Ai vorbit ceva cu bătrânul? Starlight, aşa i se zice.

— I-am spus că nici Starlight, nici ceilalţi nu ne-au învrednicit măcar cu o privire.

— Să-i spui că mi-eşti rudă, zise Tom Bird. Bătrânul ăsta ştie o groază de lucruri.

— De bivol ce să-i spun?

— Nimic, zise el şi-şi îngustă ochii, străpuns de o durere în acel organ rebel, care-i aducea aminte azi de anii duşi şi mulţi, de apa băută din bălţi noroioase şi de *saloon*-urile din Kansas. Rânji cu dispreţ. Nu le spune nimic, dă-i dracului. Le-am spus eu.

Când i-am vorbit prima dată, Starlight nu mi-a dat nici o atenţie. Ciugulisem ceva spaniolă de la moş Juan, în cei trei ani de când eram aici, dar mi-era ruşine să mă folosesc de ea. Când îi vorbeam englezeşte, îmi întorcea un profil măcinat de vreme, pe care nu puteam citi nici măcar dispreţ.

I-am spus că sunt rudă cu Tom Bird şi i-am mai spus că Tom Bird îmi spusese să vorbesc cu el.

Starlight privea ţintă cei paisprezece bizoni îngrăşaţi care păşteau păşunea de lângă casă, înconjurată cu două rânduri de garduri, loc în care unchiul putea să-i vadă seara fără să se mişte din scaun. Îi crescuse dintr-o rasă selecţionată pe care i-o dăduse Charles Goodnight prin anii ’90. Nu tăiase unul decât odată: când guvernatorul statului, însoţit de o societate aleasă, venise la ranch să-i înmâneze bătrânului un fel de citaţie.

Când au sosit comanşii, conduşi de Starlight, s-au dus la păşune şi au privit bivolii peste gard timp de vreo două ceasuri, aproape fără să-şi ia ochii de la ei, studiind atent vacile, unicul viţel, masculii castraţi şi cei doi tauri: bătrânul Shakespeare, care ucisese odată un cal şi suise o mulţime de lume în copaci ori o făcuse să sară peste garduri şi progenitura sa, desfrânatul şi totuşi rareori fertilul John Milton.

Apoi au anunţat, pe un ton plat, că doresc să li se dea unul dintre animale.

Mirosul de om bătrân al lui Starlight era amestecat cu ceva sălbatic, poate fum de lemn. Cozile-i erau de un alb jegos. După ce-am vorbit, unul dintre tineri m-a privit şi a spus ceva în comanşă. Întorcându-se, bătrânul indian îşi coborî privirea, de-a lungul nasului umflat, către mine. Avea faţa hexagonală şi lată, suptă în locul în care avusese odată dinţi. Vorbi.

Tânărul traduse, într-o engleză cu accent exact:

— Vrea să ştie ce s-a întâmplat cu bătrânul Tom Bird, de nu mai doreşte să stea de vorbă cu prietenii vechi.

Toţi se uitau la mine; tinerii mult mai prietenoşi decât bătrânii. Am spus că pe Tom Bird îl durea ficatul şi mi-am trecut mâna peste ficatul meu.

— E pe moarte? întrebă Starlight în spaniolă.

Am răspuns, tot în spaniolă, că nu credeam să fie chiar atât de grav, dar că îl durea tare.

Pufni pe nas, la fel ca însuşi Tom Bird şi-şi întoarse din nou privirea spre bivolii din păşune. Discuţia părea încheiată. Neştiind cum să plec, am

rămas acolo, pe scară, lângă bătrânul comanş. Ceilalţi îşi căutau loc sub noi şi mă fixau cu priviri în care bănuiam un fel de humor. Am scos ţigările şi le-am oferit celui tânăr. Le-a acceptat, le-a făcut să circule printre ceilalţi. Pachetul s-a întors la mine aproape gol. Am avut impresia că şi asta i-a amuzat, deşi n-a zâmbit nici unul. Şedeam cu toţii, fumând în aerul rece al serii.

Şi astfel, parcă a trecut un timp ritual, necesar stabilirii unei legături. Bătrânul Starlight începu să vorbească iar. Contempla bivolul din păşune, sub lumina scăzândă şi vorbea fără întrerupere, într-o spaniolă stricată, adăugând din când în când expresii într-o engleză şi mai stricată. Indianul tânăr care tradusese aprinse un foc de crengi, sub scări. Din când în când unul dintre bătrânii ceilalţi intervenea cu vreo întrebare ori vreo cercetare şi atunci se pierdeau cu toţii într-o comanşă guturală şi furioasă, iar tânărul, al cărui nume era John Stejar, îmi tălmăcea.

Povestea continuă cam vreo oră; când Starlight termină de vorbit, se duseră la căruţă, îşi luară păturile şi se înfăşurară în ele, pe pământ. Dimineaţa mi-am amânat treaba din biroul ranch-ului şi m-am aşezat iar pe trepte cu comanşii, iar Starlight a vorbit din nou. Vorbea pentru mine, căci eu eram ruda lui Tom Bird. Starlight nu şi-a depănat povestea chiar aşa cum v-o spun eu aici. Unele părţi le-am adăugat în urma convorbirilor cu Tom Bird, altele le-am luat din cărţi.

Dar iată povestea:

Fără să-şi, cunoască exact vârsta, ştia că e mai tânăr decât Tom Bird, fiind cam de-o seamă cu răposatul Quanah Parker, sub comanda căruia luptase de mai multe ori. Ajunsese la vârsta unui luptător în timpul marii lupte pe care oamenii albi o purtaseră între ei din pricina oamenilor negri. După naştere, era un Penateka, adică Mâncător de Miere, pe vremea când împărţirile subtribale mai însemnau ceva; ţinea minte exodul violent din rezervaţia de la Brazes în Oklahoma, în 1859 şi expulzarea prin lege a comanşilor din întregul Texas.

Totuşi, încă vreo zece ani, legile albilor n-au însemnat mare lucru pentru indieni. Era un timp sângeros şi tulbure, timpul cel mai potrivit să fii comanş, să lupţi pentru o cauză pierdută, cea mai pierdută din toate. Albii din agenţiile din Oklahoma erau din Nord şi nu numai că tolerau, dar uneori sprijineau şi chiar înarmau grupurile care dădeau lovituri, sub luna plină, dincolo de Red, la linia aşezărilor întemeiate de dezgustătorii şi tenacii texani. În zilele acelea, spunea Starlight, comanşii îi considerau pe texani o rasă deosebită de albi şi chiar după ce li s-a spus că pacea zâmbea din nou tuturor albilor, ei au considerat că acest adevăr nu se aplică acelei rase care le acapara lor cele mai bune păşuni şi păduri.

La început, raidurile indiene aveau caracter şi un scop ritual. Un grup izolat cobora spre Sud, fie ca să se războiască, fie ca să fure cai şi vite şi să le vândă la târgurile din câmpii unor *comancheros* din New Mexico, fie numai, ca să gonească cerbii şi

bivolii de-a lungul ţinuturilor vechi, doar aşa, să-şi amintească de obiceiurile din bătrâni. De la o vreme însă, aceste distincţii se estompau. Starlight, ajuns la conservatorismul vârstei înaintate, credea că distrugerea comanşilor se datora pierderii disciplinei vechi. Mai erau şi variola, sifilisul, whiskyul. Mai erau şi soldaţii lui Mackenzie. Toate se adunau laolaltă, într-o haită apocaliptică, gonind ca lupii iarna.

Porniseră călări odată, spre Brazos. Erau cam o duzină, toţi tineri, buni călăreţi, buni luptători. Au prins, pe ici pe colo, treizeci de cai, cu o metodă perfectă, aşa cum o cerea mândria lor: fără încleştări. Tocmai se întorceau spre nordul văii Keechi, pe lângă Paolo Pinte, când, în zori, îi surprinse în ţarcul lui un texan cu barbă lungă şi blondă şi ucise cu împuşcături doi dintre ei. L-au omorât pe texan cu săgeţi. Starlight însuşi îi luă scalpul. Apoi, cu indiferenţa născută din îndelungatele cruzimi reciproce, îi măcelăriră în cabana de bârne soţia şi cei doi copii. Femeia nu ţipase, aşa cum se povestea că fac femeile albe. Dimpotrivă, striga într-una la ei, până când securea îi despică ţeasta:

— Ieşiţi afară! AFARĂ! AFARĂ!

După ce au luat cinci cai şi de-acolo şi-au continuat drumul spre teritoriu, călărind noaptea şi odihnindu-se ziua în locuri ştiute doar de ei.

Şeful grupului lor era unul din fiii bătrânului Cămaşă de Fier, Pohebits Quashe, omorât de glonţ lângă râul Canadian, în ciuda cămăşii de zale pe care o moştenise din vremile minunate de demult.

Fiul lui Cămaşă de Fier susţinea că greşiseră, omorând femeia şi copiii. Starlight şi alţii râdeau de el. Şi mai târziu, Starlight a rămas convins că, fie că ar fi omorât femeia, fie că ar fi lăsat-o în viaţă, s-ar fi întâmplat acelaşi lucru.

Ce e sigur e că i-au urmărit texanii: un grup mare, cuprinzând oameni care puteau descifra urmele tot atât de bine ca şi indienii. Îi urmăreau în tăcere, călărind mult şi odihnindu-se puţin şi în a treia seară, pe când comanşii îşi adunau cireada şi se pregăteau să părăsească valea largă, închisă, a unui râuleţ lângă care rămăseseră peste zi, sentinela lor de pe deal ţipă şi căzu fulgerată, în timp ce călăreţii subţirei, cu pălării lărgi, năvăleau în josul dealului, scoţând un strigăt prelung, aşa cum e strigătul lor.

Starlight tocmai călărea spre capătul de sus al văii, alături de şef. Singurele lor arme erau cuţitele. Şi lancea cu care Starlight împunsese spinările încăpăţânate ale cailor furaţi, îndreptându-se spre tabăra de jos.

Sub ochii lor, douăzeci de texani, ori mai mulţi chiar, invadară tabăra. Printre împuşcăturile şi hărmălaia luptei, cei doi comanşi auziră sfârşitul celor cinci tovarăşi ai lor, prinşi descălecaţi.

— Ştiam că aşa o să fie, zise şeful.

— Ştiai! răspunse amar Starlight. Dacă ştiai, tu ar fi trebuit să stai de santinelă!

În josul văii călăriseră alţi doi comanşi, ca să strângă caii. Acum nu-i puteau vedea, dar un grup de texani pornise într-acolo, strigând şi trăgând. Ceilalţi se năpustiră spre şef şi spre Starlight, care

se găseau cu o jumătate de milă deasupra lor.

— Putem să-i ocolim şi să fugim în josul văii, spuse fiul lui Cămaşă de Fier. Dacă o luăm în susul râului, nu-i bine.

Starlight nu cunoştea locurile din susul râului, dar ştia bine ce simţea. La un comanş, a simţi înseamnă a fi convins. Îşi întoarse calul în sus şi-i dădu pinteni.

— Ragh! îi strigă şefului, în semn de despărţire. Piază rea!

Şi avea dreptate. Nu l-a mai văzut niciodată pe şef, nici pe ceilalţi doi indieni care strângeau caii în josul văii.

Dar şi fiul lui Cămaşă de Fier avea dreptate. Căci peste zece minute Starlight îşi îmboldea poneiul printre bolovani enormi căzuţi într-un ghem de canioane înalte şi abrupte, fiecare din ele purtând câte-un pârâiaş către pârâul mai mare de jos. Calul nu putea urca pereţii de piatră şi Starlight avea impresia că ori încotro ar fi apucat-o, ar fi ajuns într-o fundătură.

În spate scăpărată nişte potcoave. Îşi biciui poneiul. Dar un texan uriaş ocoli repede pe cal o cotitură a canionului şi cu un foc de pistol norocos rupse piciorul poneiului lui Starlight. Comanşul căzu o dată cu poneiul, dar nimeri în picioare ca o pisică, se întoarse şi, pe când texanul se apropia, îl aşteptă pe vine, cu lancea pregătită. Texanul avea un pistol încă rar pe-atunci, un pistol cu şase focuri. Trase de trei ori şi greşi tot de trei. Starlight fandă înainte. Texanul se rostogoli într-o parte, ferindu-se de lama lungă, sclipitoare. Prinzându-l

descumpănit, comanşul îi împlântă cuţitul în pântec, până îl scoase în partea cealaltă. Lama plesni, când greutatea întreagă a bărbatului prăbuşit căzu pe ea.

O clipă, Starlight căută pistolul. Negăsindu-l, alergă spre peretele canionului şi începu să se caţere. Se afla cam la jumătatea înălţimii, agăţat la cincizeci de picioare pe peretele sfărâmicios, când alt texan ieşi călare de după cotitură, se opri pe calul nervos trase prea iute un foc de puşcă, umplându-i lui Starlight ochiul stâng cu sfărâmături de piatră.

Se afla printre cuiburi de rândunică. Noroiul care le modela se sfărâma sub degetele lui. Păsările zburară în volute largi, ciripindu-i deasupra capului. Îl simţi sub el pe texan, absorbit în reîncărcarea puştii, în timp ce calul îl apropia de perete. Ştiu sigur că acum era momentul, privi şi văzu carabina lungă ridicându-se iar.

Glonţul îi străpunse braţul stâng, în partea de sus. Se ţinu doar cu braţul drept. Cu forţa suplă a îndemânării de călăreţ, se avântă în sus şi sări pe smocul care acoperea vârful stâncii. Era lângă un bolovan rotund, cât un cap de bivol. Fără să se oprească, îl dislocă şi-l rostogoli înapoi. Căzu chiar lângă ţintă. Texanul se apucă de şa, când calul sări la o parte şi scăpă arma. Se priviră. Ţinându-şi strâns braţul care-i atârna, vâscos de sânge, comanşul se uită ţintă la nasul mare şi la perechea de ochi cenuşii, furioşi. Tânărul texan îi întoarse privirea. Răsucindu-se, Starlight o luă grăbit peste dealuri. Noaptea, înainte de a se ascunde, se

caţără într-un copăcel şi imită, timp de câteva ore, ţipătul bufniţei. Nu-i răspunse nimeni. Abia după o lună păşi, ca un schelet infectat, în tabăra Penateka de la Fort Sill, singur întors dintre cei doisprezece.

A fost prima lui întâlnire cu Tom Bird.

Cât timp a povestit despre lupte, Starlight a rămas în picioare şi a gesticulat, dând un mândru spectacol al isprăvilor lui şi ale altor indieni. Nu era o poveste cu o învăţătură. Era povestea întâlnirii lui cu un om. Sub lumina pătată de gândaci a unui bec de deasupra uşii, bătrânul indian ar fi trebuit să arate absurd: şoldiu, urât, cu pălărie neagră şi soioasă, în haine închise, unsuroase, cu un lanţ de aur de-a curmezişul vestei. Cozile murdare fluturau la mişcările lui, a căror violenţă îşi pierduse de mult orice înţeles.

Însă nu-mi venea să zâmbesc. Mă uitam la indienii mai tineri, aşteptându-mă să-i văd amuzaţi, ori plictisiţi, ori cinici. Nici vorbă de aşa ceva. Ascultau. Majoritatea probabil că nu ştiau spanioleşte, dar cunoşteau poveştile. Iar bătrânul pe care-l ascultau aparţinuse unei epoci în care rasa lor fusese într-adevăr teribilă.

Dimineaţa, Starlight vorbi despre a doua întâlnire. S-a întâmplat după sfârşitul războiului oamenilor albi. Acum era el însuşi căpetenie de războinici şi purta pe cap coarne de taur. Odată, în teritoriul indian, urmat de treizeci de călăreţi bine înarmaţi, oprise o cireada, cerând tributul cuvenit. Deşi erau numai opt văcari, conducătorul lor, un

bărbat cu mustaţă neagră, spuse că patru juncani e prea mult, ei le-ar da poate doi.

— Patru, *texane*, spuse Starlight.

Era o acuzaţie şi albul o luă ca atare. Se uită la cei treizeci de comanşi şi spuse că el şi oamenii lui nu erau din Texas, erau din Kansas şi că duceau acasă nişte vite cumpărate.

— Patru, spuse Starlight.

Albul făcu un semn şi le vorbi oamenilor lui, care se duseră să aleagă juncanii. Starlight îi urmări cu o privire geloasă, voind să fie sigur că nu-i alegeau pe cei mai răi. Trei comanşi tineri îi luară în primire. Starlight călări spre şeful alb şi, ajuns în faţa lui, văzu că nu se înşelase, deşi mustaţa era un lucru nou.

— Texane, zise el, fiu de căţea. Şi se întinse şi răsuci nasul mare şi greu al lui Tom Bird, bucurându-se de furia evidentă din ochii cenuşii. Îşi mângâie bicepsul stâng, cicatrizat şi văzu că şi albul îl recunoscuse. Se întinse să-i răsucească nasul din nou, căci Tom Bird era prea prudent şi în acelaşi timp prea mândru ca să întoarcă capul.

— Tutun, *texane*, ceru Starlight.

Aproape mârâind, Tom Bird scoase tutunul. Starlight îl cântări, îl examină, culese câteva fire de deasupra, apoi şi-l trecu în brâu. Îşi întoarse calul şi se depărtă în galop, urmat de cei treizeci de războinici.

În zilele acelea răzbunarea exista încă.

De asemenea, fusese de faţă când Quanah Parker, şeful acela pe jumătate alb, încheiase o pace separată cu Tom Bird, la ranchul cel vechi al

lui Bird, lângă râul Canadian, ca şi cum Bird ar fi fost un guvern, căci Tom Tejano, numit acum şi Pajarito, se întindea tot mai mult peste nesfârşirea câmpiilor. Fuseseră atunci vreo două sute, conduşi de Quanah la o vânătoare în ţinuturile interzise. Găsiseră vite multe şi bizoni puţini. După pacea ca Tom Bird, n-au mai mâncat carne de vită însemnată cu o aripă decât târziu, când agenţia Oklahoma începu să cumpere juncani de la Bird, ca să-i distribuie indienilor.

Şi-au strâns mâinile acolo, în prezenţa lui Quanah. Acum se cunoşteau bine şi în rânjetul îngăduitor al văcarului, ca şi în strângerea degetelor lui puternice, Starlight citise destrămarea poporului său mai limpede decât oricând.

— Bine, năsosule, spusese el, întorcându-i strângerea de mână şi zâmbetul.

Pornind la o vânătoare de zece zile, Tom călări singur cu ei până într-o vale largă şi lungă de douăzeci de mile, pe care vânătorii de piei n-o descoperiseră încă. Acolo ei îi arătară cum goniseră bivolii părinţii lor, în frumoşii ani de demult, înainte de venirea albilor. Era noiembrie, dimineţi îngheţate, zile aurii. Femeile îi urmau, pregătind pieile, uscând carnea. A fost ultimul din bogaţii ani de vânătoare de pe vremuri.

După aceea, ori de câte ori Tom Bird trecea prin Oklahoma, îl căuta pe indianul care îl trăsese de nas odată. Uneori îi aducea daruri.

Dar cât ţinuseră luptele, Starlight ucisese nouă albi.

Îmbrăcat, Tom Bird ieşi în cerdac la unsprezece. Am ştiut, după rotunjimea lină a obrazului, că nu-l mai durea ficatul. Prietenos, strânse din nou mâna tuturor.

— La amiază o să tragem un prânz straşnic, îi spuse lui Starlight, în aceeaşi spaniolă stâlcită pe care o folosea şi bătrânul comanş. Juan găteşte special pentru prietenii mei comanşi, ca să-i trimit la drum ghiftuiţi şi fericiţi.

Fără să se lase amăgit, Starlight aborda subiectul principal.

— Nu, zice Tom Bird.

— Nu te porţi frumos, spuse Starlight. Altădată…

— Altădată eraţi mai mulţi. Şi înarmaţi, spuse Tom Bird.

Ochii lui Starlight îl priviră dintr-o parte, cu o veselie pe care gura nu o trăda. Absent, Tom Bird îşi scoase tutunul şi muşcă o bucată, apoi, ca şi cum şi-ar fi cerut iertare, îl oferi comanşului. Starlight îl luă. Muşcă un pic cu cei trei dinţi ce-i rămăseseră în faţă şi se făcu că pune tutunul în buzunarul vestei.

Începură să râdă amândoi, un râs de oameni bătrâni, plini de flegmă, un râs pentru care luptaseră din greu. Nu-l văzusem niciodată pe Tom Bird cedând şi am ştiut că va ceda de data asta.

— Fecior de coiot, spuse Tom Bird. Am patru *castrados* graşi. Poţi să ţi-l alegi pe care-l vrei. Au carne bună, am să mănânc şi eu din ea, cu voi.

— Nu ăia, se încăpăţână Starlight, scuturând din cap. Taurul mare.

Tom Bird se holbă, deschise gura să vorbească, o închise, aruncă jos pe prispă tutunul, pe care îl primise înapoi şi tropăi înapoi în casă. Indienii se aşezară din nou. Unul din bătrâni se întinse, luă tutunul, muşcă o bucată, apoi îl puse în buzunar. Nemişcarea căzu deodată în curte.

— Libertate! spuse brusc, fără nici un rost, Starlight, în spanioleşte. Ce mult se vorbeşte azi de libertate! Nici unul din voi n-a cunoscut libertatea, nici unul din voi n-a mirosit-o măcar! Libertatea era iarba, vântul, vânatul, calul, nu gardurile astea de sârmă!

— Taurul cel mic! spuse Tom Bird, din spatele uşii întunecate.

Fără a privi împrejur, Starlight negă din cap. Tom Bird deschise uşa cu atâta forţă încât aceasta, trântită de peretele casei, smulse fulgi de spoială. Se opri deasupra bătrânului indian şi stătu acolo, cu picioarele arcuite, uitându-se în jos.

— Ticălos bătrân şi ruginit! strigă el în englezeşte. Nu-i mai am decât pe ăştia doi şi ăla mare e singurul care face treabă. Şi nici nu e bun de mâncat.

Starlight întoarse capul şi îl privi ţintă.

— Bine, făcu Tom Bird, învins. Bine.

— Mulţumesc, Pajarito, zise Starlight.

— Jimmy, spuse bătrânul, pe un ton sfârşit. Du-te şi spune-le băieţilor să-l împuşte pe Shakespeare şi să-l atârne lângă spălător.

— Nu, spuse John Stejar.

— Nu, fir-ar a dracului, cum nu? întrebă Tom Bird, întorcându-se spre el, cu o bucurie mânioasă.

Pe ăsta îl vrea, nu? Altfel de ce-ar mai fi ţipat două zile?

— Bunicul meu îl vrea viu, nu mort, răspunse John Stejar.

— Ei nu că-i bună! Îi bună de tot! izbucni bătrânul. Şi mie nu-mi mai rămâne decât să plătesc toate gardurile sfărâmate! De-a ici până-n Oklahoma ori dracu' mai ştie pe unde, la cercul polar, numai fiindcă comanşul ăsta bătrân şi nebun şi ucigaş pe deasupra îşi doreşte un taur, să se joace cu el!

— Tom Tejano, ascultă! făcu Starlight. Vorbea în spaniolă, dar înţelesese cam tot ce spusese Tom Bird în engleză.

— Ce s-ascult?

— O să omorâm noi taurul, Tom Tejano. Noi.

— Mă e…! strigă Tom Bird şi se aşeză.

După amiază, după puiul fript cu orez şi cu pastă de fasole şi tamale şi *chili* iute, după râgâielile măgulitoare şi după fumatul în pridvor, toţi cei care n-aveau treabă se adunară în curte, sub pomi, urmărindu-i pe cei nouă comanşi, care-şi adunaseră caii din ţarc, unde fuseseră lăsaţi timp de două zile ca să mănânce ovăz şi-i legaseră de parii gardului, gata înşeuaţi.

După ce iapa lui Starlight fu înhămată la căruţă, indienii începură să se dezbrace, fără să dea nici o atenţie publicului, înfăşurându-şi metodic îmbrăcămintea în nişte legături cu pălăriile deasupra pe care le aşezau în partea dinapoi a căruţei. Starlight se învârtea cu efort în mijlocul lor,

indicând una şi alta cu un arătător uscat şi dând ordine. În sfârşit, toţi afară de Starlight rămăseseră în pantaloni şi pantofi ori mocasini. Unii purtau bucăţi vechi de os, gheare, petice de piele ori pene. John Stejar îşi scosese cizmele cu tocuri înalte şi le înlocuise cu pantofi de tenis.

La o sută de yarzi, gargarisind când şi când câte-un muget, bătrânul Shakespeare fusese înghesuit într-un jgheab. Între mugete, ne privea ţintă cu un ochi mic şi plin de ură dintre scândurile cenuşii. Ne dădeam toţi seama cât de bine se simţea *el*.

Indienii luară din căruţă o legătură lungă, învelită în pături şi o desfăşurară.

— Dumnezeule! şopti lângă mine un cowboy, pe nume Abe Reynolds, care se îngrijise o bună bucată de vreme de cireada de bivoli. Trăim în anul ’23, sau în ce an trăim?

Am chicotit. Tom Bird îşi întoarse privirea cenuşie şi ne fulgeră. Am tăcut pe loc. În legătură se aflau arcuri scurte, tolbe de săgeţi, lăncii noi, cu lemnul schimbat, zugrăvite cu roşu şi negru. Câţiva luară arcuri, alţii lăncii. Printre arcaşi erau doi bătrâni, mai tineri însă decât Starlight şi sub pielea uscată le puteam vedea muşchii.

— Ăştia? am protestat eu, uitând de Tom Bird. Ăştia nu-s în stare…

— Crezi că nu-s în stare fiindcă n-au ucis niciodată un bizon? întrebă el fără să se mai întoarcă spre mine. Aşa bătrâni cum sunt, nu-s de ajuns de bătrâni ca să fi vânat animalul ăsta, care, vreme de două sute de ani încheiaţi, a fost singurul lucru pe care l-a mâncat neamul lor, singurul din

care s-a îmbrăcat, din care şi-a făcut corturi, frânghii, şei şi dracu mai ştie ce! Băiete, ţine-ţi gura şi uită-te.

Starlight îi dădu lui John Stejar un fel de medalie cu panglici, ca s-o poarte. Apoi aşezară poneii neliniştiţi într-o linie mişcătoare. Priveliştea era pestriţă şi totuşi ceva din senzaţia acelei teribile, străvechi încleştări, emana din ea. Starlight îi trecu în revistă, consideră că totul e în ordine, se întoarse şi-i făcu semn cu mâna lui Tom Bird.

Tom Bird chiui.

Oamenii traseră drugul, apoi săriră pe gard.

Cei opt indieni, călări, îşi îmboldiră poneii într-un galop susţinut spre masa neagră ce apăruse în faţa lor, dând furioasă din cap şi mugind.

Starlight strigă. Dar indienii acum scăpaseră de sub controlul lui şi dădeau buzna, nerăbdători, nelăsându-i timp lui Shakespeare să fugă. Indianul de pe cel mai iute ponei – unul din oamenii între două vârste – veni peste taur, trăgând şi săgeţile ţâşneau din arcul lui parcă într-un jet neabătut. Taurul se repezi la el. Indianul îşi împinse calul în lături, dar nu de ajuns. Capul mare izbi sub burta poneiului. Cal şi călăreţ se opriră o clipă, ridicaţi în coarne, apoi căzură înapoi, înşurubându-se parcă în mijlocul celorlalţi, care dădeau năvală.

— Idioţii! strigă Abe Reynolds. Idioţii dracului!

Nu mai erau decât o masă roitoare cu capete, membre şi arme prelungite din ea. Toţi ţipau şi loveau orbeşte, ciopârţind şi înjunghiind, Bătrânul Shakespeare răzbi afară de sub grămadă, scuturându-i în lături şi se năpusti spre casă. Indienii îl urmăreau ţipând. Lăsau în spate un cal mort, cu burta despicată şi altul alergând fără călăreţ spre Nord-Est. Unul din vânătorii trântiţi şedea pe pământ, sprijini de ţarc, şi arăta ca şi cum totul i-ar fi fost egal. Celălalt, unul din bătrâni, ţopăia încolo şi încoace într-un singur picior, stângul, fiindcă o săgeată îl străpunsese în pulpa celui drept.

M-am căţărat pe cerdacul înalt, alături de cei care nu se urcaseră în copaci. Tom Bird rămăsese pe loc, înjurând, în timp ce Shakespeare trecea

prin ţăruşii gardului ca prin nişte tulpini uscate de flacăra soarelui şi-şi domolea goana nebună abia sub pomi. Unii indieni săriră peste gard, alţii o şterseră prin gaura pe care o făcuse taurul şi toţi strigau cât îi ţinea pieptul. Shakespeare încremeni o clipă, cu săgeţile zbârlite în cocoaşă şi în şale şi tocmai atunci primi o lance în umăr. Apoi nărui încă opt picioare de gard şi o luă iar la goană în josul drumului murdar, pe lângă ţarcuri.

Îl mânau îndeaproape, împungându-l şi trăgând.

În sfârşit, când se depărtaseră destul, astfel încât totul părea un tablou, John Stejar izbucni spre stângă, alergând paralel cu ceilalţi, trecu în frunte şi deodată o luă oblic, într-un ţipăt clocotitor şi lung, sfâşietor şi tare, acoperind toate celelalte zgomote. Un strigăt rebel, ori un chiot de cowboy, oricum, l-ar fi numit, era acelaşi, strigătul străvechi, pe care l-au scos fericiţi toţi bărbaţii călări, lacomi de omor, de la asirieni până în zilele noastre. Disperat, Shakespeare fugea de furie cu lănci ascuţite, iar John Stejar îşi mâna poneiul gri-cafeniu pe o direcţie convergentă cu a taurului şi când ajunse în punctul de întâlnire, împlântă lama lăncii exact îndărătul coastelor. Împinse şi taurul căzu în genunchi, frânându-şi goana, tuşi, apoi se răsturnă pe o parte.

— Poţi să spui că au jucat cinstit? întrebă amar Abe Reynolds.

Nimeni nu suflă o vorbă. Sigur că nu era cinstit! Dar ce-avea de-a face cinstea cu ceea ce se petrecea?

Căruţa lui Starlight se îndreptă spre ciorchinele

de călăreţi din josul drumului. Noi însă rămâneam în curte, reţinuţi de măreaţa nemişcare a spatelui lui Tom Bird, care sta mai departe lângă una din găurile făcute de taur, în gard. Starlight îi adună pe cei doi indieni căzuţi de pe cai, culese şeaua calului mort, îl culese pe bătrânul vânător sângerând, care între timp îşi smulsese din rană săgeata şi mână mai departe, spre locul în care ceilalţi înconjurau, călări, cadavrul lui Shakespeare.

Coborând, el îi vorbi lui John Stejar. Tânărul indian descălecă şi-i oferi lancea. Starlight, cu un singur picior în scară, ţopăi de câteva ori, apoi reuşi să încalece pe poneiul gri-cafeniu şi-l aduse înapoi spre casă, la galop, cu lancea sus. Lanţul de ceas, gros, de aur, i se bălăngănea pe vesta jegoasă. Cozile hainei îi fluturau. Picioarele bătrâne încleştau zdravăn calul. Alergă drept la Tom Bird, acolo unde stătea, lângă gaura din gard, trase brutal de hăţuri la trei yarzi distanţă şi întinse capătul lancei.

— E de pe vremea când te-am tras de nas, spuse el. Cel puţin vârful.

Tom Bird o luă.

— Am trăit acele timpuri, Tejane, adăugă Starlight.

— Da, răspunse unchiul. Le-am trăit amândoi.

Bătrânul comanş întoarse poneiul şi îl duse înapoi spre grupul de bărbaţi călări. I-l predă lui John Stejar, care îl ajută să se urce la loc în căruţă. Cineva prinsese poneiul slobod. Priviră toţi, îngheţaţi, câteva clipe, masa neagră plină de ţepi care fusese Shakespeare.

Apoi îl lăsară acolo şi plecară călări pe drumul spre Oklahoma, pe lângă gardurile de sârmă care aveau să-i însoţească tot drumul.

— O adunătură de barbari, zise uscat un băiat de la vaci, privind rămăşiţele animalului mort, risipite de-a lungul drumului.

Mă aflam lângă bătrânul Tom Bird.

Şi el plângea. Îmi simţi privirea, se întoarse, cu lancea însângerată în mână, neluând în seamă lacrimile care-i curgeau pe obraji, ocolind nările nasului mare, până la mustaţă.

— Fir-ai al dracului, băiete! zise el. Fir-ai al dracului, că n-ai să ajungi niciodată să înveţi ceva de preţ! Şi fir-aş al dracului şi eu! Am avut odată o lume!

PETRU POPESCU

POVESTE CU COWBOY

I

CÂND GEMENII SE NĂSCURĂ, indienii dispăruseră din ţinut. Injun-City[8] era un oraş de câteva străzi şi indian nu mai era în el decât numele. Isaiah Johnson se întoarse din Războiul de Secesiune cu un picior mai scurt, ceea ce nu-l împiedică să alerge cu limba scoasă după fetele de prin partea locului, până când oamenii sacrificară pe una din ele ca să le salveze pe celelalte. Mary Ann îl luă de bărbat, găti, spălă, suportă bătălie administrate după beţia de sâmbătă şi după nu prea mult timp muri, dând naştere la doi băieţi dintr-o dată. Isaiah Johnson se trezi tatăl a două bucăţi vii de carne, fiecare prevăzută cu un destin deosebit şi pentru că unul tăcea cuminte în braţele moaşei, iar celălalt ţipa cu toată forţa de care era capabil, el îl boteză pe primul Good[9] şi pe al doilea Bad[10]. Good Johnson şi Bad Johnson, fraţii gemeni, crescură repede şi începură să se deosebească tot mai tare, dar, cum se întâmplă adeseori în lumea noastră, numele lor nu comunicau nici un adevăr despre caracterul purtătorilor, pentru că Bad era copilul cel bun şi Good, fără urmă de îndoială, cel rău. Amândoi erau înalţi, bine legaţi, sprinteni, dar

[8] Oraş indian.
[9] Bun.
[10] Rău.

Good lenevea cât putea mai mult, minţea deseori, se iubea numai pe el, era într-un cuvânt ceea ce numim un profitor al vieţii, iar Bad muncea pentru amândoi, spunea de cele mai multe ori adevărul şi îşi mai şi iubea tatăl şi fratele pe deasupra. Şi, cum se întâmplă la fel de des în lumea noastră, tatăl lor şi toată lumea erau convinşi că numele lor spune numai adevărul, că într-adevăr Good e cel bun şi Bad e cel rău. Good ştia asta şi poate se bucura în sinea lui, Bad ştia asta, dar îl lăsa perfect rece, nu se simţea de loc nedreptăţit, modul în care era alcătuită lumea i se părea absolut normal şi îşi iubea la fel de mult tatăl şi fratele.

Între timp, soarele, luna şi pământul se jucau toate trei în spaţiu, căutându-se, ascunzându-se, întâlnindu-se iar nopţi şi zile, zile şi nopţi, primăveri, veri şi toamne şi ierni. Bad învăţase să călătorească şi să vâneze, se pricepea să îngrijească vitele sau să dreseze un câine, putea să prezică vremea cu precizie, numai după forma şi densitatea norilor care înconjurau muntele Bull, era doctor în copitele cailor aşa cum alţii sunt în ştiinţe sau în filosofie. Iar Injun-City trăia sub teroarea bandei lui Milky Jack, aşa cum trăise pe vremuri sub teroarea indienilor, pentru că albii îi înlocuiseră pe indieni şi arătaseră că nu sunt cu nimic mai prejos decât ei şi prin urmare nici în ceea ce priveşte faptele crude. Pe atunci se întâmpla rareori ca lângă paturile în care se zămisleau copiii blonzi şi cu ochi albaştri ai târgurilor vestice să nu stea de pază cizmele cu pinteni şi carabina tatălui de familie şi nu o dată judecătorul ales de cetăţenii

unui municipiu sforăia în timpul şedinţelor tribunalului, răpus de oboseala nopţilor în care ataca diligenţe. Oamenii se obişnuiau de mici cu armele şi cu gândul că pot muri pe neaşteptate, ajunşi oriunde de glonţul sortit lor: pe câmp în urma plugului, la cabaret în mijlocul fetelor, sau în sânul familiei. Bandele mici şi rapide care loveau oraşele nu riscau decât foarte puţin şi îşi băteau joc de autoritatea statului. Nu de mult, banda lui Tim Hawkenraw prinsese pe şeriful şi pe ajutorul de şerif din Liberty şi-i silise să se lovească în cap unul pe altul cu sticle de whisky, până când unul murise, iar pe celălalt, mai mult mort decât viu, îl sfârşiseră cu un glonţ.

Acum însă, mai bine-zis de patru ani, Injun-City se afla sub domnia lui Milky Jack. Se întâmplase în trecut ca locuitorii oraşului să spună despre câte-un bandit care tocmai le prădase casele şi plecase nestingherit şi făcându-i de ruşine: „Da, dar e unul dintre ai noştri!, transformând într-un subiect de mândrie o nedreptate strigătoare la cer. Dar Milky nu se născuse în oraş şi puţini ar fi putut spune de unde venea. Nu se ştia prea bine nici cum arată. Cei care-i văzuseră chipul şi ochiul furios, îndreptat spre ei, al pistolului, muriseră cu secretul pe buze. Se şoptea că ar fi albinos, de unde şi porecla[11], de o răutate fără margini cu bărbaţii şi de o răutate galantă, dacă se poate spune astfel, cu femeile. Din când în când, în general seara, când orăşenii, doborâţi de munca de peste zi, picau de somn la masă, cu mustaţa tăvălită în sosul din farfurie,

[11] Milky înseamnă „ ca laptele, alburiu”.

Milky şi băieţii lui soseau în galop, mascaţi şi trăgând în aer ca să sperie lumea, luau ce aveau de luat şi toţi ar fi dorit să-i lase să plece în bună pace, dar ei lăsau întotdeauna şi câteva cadavre în urmă, plecând. Ce e drept, cei din Injun aveau faima că sunt cei mai fricoşi cetăţeni ai statului, începând cu şeriful lor, dar oamenii se deprind să trăiască oricum şi oriunde, pur şi simplu pentru că trebuie să trăiască, undeva-cumva şi, plătindu-şi în fiecare an tributul de morţi, oraşul naviga prin timp şi spaţiu, împreună cu tot pământul, spre marea destinaţie pe care toţi o bănuiesc şi nimeni nu o cunoaşte.

Dar, despre ceea ce se petrecea jos, în oraşul plin de spaime, aruncat în căldarea văii, Bad nu ştia mai nimic. Căci chiar şi atunci când drumurile erau ameninţate şi fermierii nu mai îndrăzneau să-şi ducă porcii la târg, moş Johnson se scula o dată cu zorile, punea şeile pe cai, în timp ce băieţii mai dormeau, arunca un pumn de cafea şi de zahăr în oala de pe foc, apoi toţi trei plecau, drepţi şi înalţi pe caii care scoteau aburi, în sus, ignorând orice primejdie, spre ţarcurile cu vitele lor. Şi pentru că mergeau încet, strânşi unul lângă altul, prin ceaţa albastră a dimineţii, păreau din profil, trecând printre frunze, un singur mare şi misterios călăreţ, care dă ocol, gânditor, pământului.

II

Era o zi cu soare şi nori. Pe vârful dealului, Bad, călare pe calul lui taică-său, se înălţa deasupra văii în care păşteau risipite vitele lor. Se vedea cum vacile îşi cufundă boturile în iarba înaltă, ridicându-le după un moment, cufundându-le din nou, picioarele lor păreau prea subţiri pentru trupuri, câinii nu se vedeau, mirosiseră poate o vulpe şi o şterseseră într-acolo. Bad simţea în spatele lui rândurile dese de brazi, se apropia amiaza, soarele încălzea tot mai tare. Sub streaşina neagră a pălăriei lui nu încăpea decât valea verde, aşa că Bad îşi împinse pălăria pe ceafă, privi orizontul lărgit, apoi închise ochii de soare. Strânse puternic pleoapele şi ele se acoperiră de întuneric, începu să le desfacă treptat şi lumina de afară le prefăcea în nişte perdele de un roşu cald, apoi portocaliu, apoi galben, un galben tot mai apos şi mai şters, apoi un verde care tremura, apoi însuşi albastrul cerului intră printre gratiile genelor.

Valea verde se pierdea în platoul larg şi neted, atât de neted şi de larg încât umplea ochiul întreg, dintr-o parte într-alta, liniile orizontale de umbră-culoare-lumină ieşeau una din alta, treceau de munţii zării, urcau în cer, iar acolo începeau câmpiile, pădurile, munţii şi văile cerului, în care Bad îşi arunca privirea limpede şi larg deschisă. Peisajul cerului se desfăcea în prerii nesfârşite, podişuri tăiate de râuri şi pătate de mlaştini, câte-

un copac mai mare se vedea atât de bine, acolo, în cer, încât lui Bad i se părea că-i poate auzi freamătul. Vântul din cer se juca cu norii albaştri, acoperea cu ei soarele, lăsând din el doar lumina subţire, apoi îl arăta din nou, ca pe un mare şi arzător şi divin zâmbet. Bad simţea în pinteni dorinţa să sară cu calul peste o prăpastie nevăzută, drept în cer şi să călărească acolo. Zgomotele cerului ar cânta în ureche, copitele s-ar scufunda în lumina subţire, norii albaştri s-ar aşeza pe umerii lui, pălăria, căzând de pe cap, ar pluti în urma calului, ca o pasăre. Din ce în ce mai repede, la galop, apoi tot mai încet, la pas, ascultând pierdut clinchetele copitelor, simţindu-le cum cad adânc în trup şi se transformă în nişte dureri uşoare şi noi, ca nişte dureri de vis.

Se urcară la marginea pădurii, ca să mănânce în umbra neagră de brazi, într-o tăcere înfometată, supraveghind din ochi mişcările turmei, în vale. Moş Johnson îl înjurase pe Bad cu zece minute înainte, fără un motiv serios de altfel; dar înjurătura îşi pierduse forţa emoţională, devenise un detaliu într-un ritual şi Bad o percepea în acelaşi fel. Îl înjurase pentru că Bad nu reuşea niciodată să se mişte atât de repede pe cât era nevoie. Good era de mult cu gura plină de carne şi pâine, agitându-şi-o monstruos în toate sensurile, ca să poată mesteca şi înghiţi mai bine. Bad duse la gură plosca cu apă, uitându-se fără scop pe lângă lemnul ei în josul pantei şi văzu urcând pe coasta dealului un individ de statură medie şi îmbrăcat ca un *cowboy*, ale cărui trăsături nu le

putea distinge. Urca spre ei cu pasul liniştit şi ferm al unui om care vrea să întrebe ceva, poate drumul cine ştie unde, sau să ceară o înghiţitură de apă, sau tutun, sau un foc, aşa că Johnsonii îl urmăriră cu privirea apropiindu-se, în timp ce fălcile lor mari continuau să zdrobească mâncarea şi gâtlejurile lor s-o înghită, iar braţele lor groase şi puternice să ţină şi să mişte cuţitele şi singura cană de metal, pe care şi-o treceau unul altuia.

La jumătatea pantei, bărbatul se opri şi-şi scoase pălăria ca să-şi şteargă fruntea şi Bad văzu că nu mai era tânăr. Părul îi strălucea alb-coliliu, căzând în bucle bogate pe fruntea roşie şi arsă de soare. Un bătrân bine conservat. El îşi acoperi capul cu pălăria din nou, bătrâneţea lui dispăru şi Bad, văzându-i mişcările elastice şi precise, avu din nou senzaţia că era un om tânăr. La un ordin al tatălui lor, băieţii se sculară, fiecare spre treburile lui, Bad uşor şi repede, Good ca de obicei, fără grabă. Fără să se preocupe de străinul care venea spre ei, Bad întoarse spatele văii, făcu câţiva paşi şi se pomeni faţă în faţă cu un călăreţ ieşit pe nesimţite din pădure. La drept vorbind, în prima clipă, îi văzu doar puşca şi nici măcar puşca întreagă, pentru că era îndreptată chiar spre el, el o vedea din faţă şi nu mai rămăsese din ea decât gaura ţevii, ca o gaură în peretele vieţii, spre altceva, apoi, departe, în spate, lunecând de-a lungul ţevii, se vedea trăgaciul tăiat de un deget galben şi în sfârşit toate se alcătuiră şi se organizară din nou în jurul puştii: lumânările brazilor în fundal, despărţite de coridoare negre, un cal murg ieşit dintre ele şi, pe

cal, primul *desperado* pe care-l vedea Bad în viaţa lui, un băiat încercănat şi neras, de nici douăzeci de ani.

Bad ridică mâinile, fiindcă aşa trebuia să facă, apoi ţinând mâinile ridicate şi nemişcându-se din loc, întoarse capul în faţa puştii care-l pândea şi-l văzu pe Good, păzit la fel, de un alt călăreţ şi parcă tot cu gura plină şi, între cele două grupuri formate de ei doi şi de cei care-i somau, pe taica Johnson luptându-se cu bătrânul care urcase dealul spre ei. Izbuti să observe mai jos un al treilea călăreţ, care sosea aducând după el încă un cal, gata înşeuat şi un revolver călcat în picioare de cei care se luptau.

Moş Johnson, ameninţat cu arma, nu-i dăduse celuilalt timpul să tragă. Îl culcase la pământ cu un singur pumn pe străinul cu părul alb, se repezise imediat şi îl ridicase de guler şi începuse să-i stâlcească faţa cu pumnii. Celălalt se apăra cum putea mai bine; apoi se luară la trântă, strângându-se cu braţele peste grumaz şi talie şi capetele lor albe, cu tâmplele lipite, păreau că nu se pot despărţi dintr-o îmbrăţişare stranie. Pe cai, ceilalţi bandiţi înjurau şi dădeau sfaturi, enervaţi că nu pot trage (se temeau să nu-şi atingă şeful), iar gemenii priveau scena cu ochii măriţi de minune şi spaimă.

Isaiah Johnson îşi ridică adversarul în aer şi îl ţinu cu amândouă mâinile deasupra capului, în timp ce el încerca să-l lovească cu pumnii şi cu cizmele, dar când voia să-l sfărâme de pământ văzu că era ochit în pieptul descoperit, gura şi ochii i se căscară de groaza morţii care avea să urmeze, urlă

şi gloanţele îl loviră, căzu sub greutatea celuilalt, căzu şi muri în clipa aceea, muri cu adevărat, fulgerător şi pentru totdeauna, aşa cum o explozie face ţăndări un mare vas care umpluse oceanul cu maiestatea şi puterea lui un minut înainte.

Bad, care văzuse totul peste umăr, pentru că stătea cu spatele la cele întâmplate aşa cum se oprise când ridicase braţele, se năpusti drept în pieptul calului din faţa lui, care se ridică în două picioare, trecu pe sub el şi o rupse la goană, din piatră în piatră, cu călcâiele cizmelor scăpărând scântei, sări în zigzag, ca să scape de gloanţele care veneau şi se înfigeau biff-biff-biff! în jurul urechilor lui, apoi făcu un pas greşit, se dădu peste cap şi începu să se rostogolească la vale tot mai repede, până când se întinse pe spate, abia mai respirând, cu membrele desfăcute, ca o stea cu formă de om căzută din cer.

Îl crezură mort probabil, căci se urcară pe caii lor şi începură să adune şi să gonească cu strigăte turma Johnsonilor, în jos pe firul văii, până când oameni şi animale dispărură şi se făcu linişte.

Bad ar fi putut să moară de douăzeci de ori, de gloanţe sau găurindu-şi tâmplele în colţii stâncilor pe care se rostogolise şi de ce oare amâna Dumnezeu o moarte care loveşte la fel, altădată sau acum? Plin de răni, cu hainele sfâşiate şi neţipând înfiorător numai pentru că era prea istovit ca să mai emită vreun sunet, Bad sui la rândul lui panta, aici căzând în patru labe, aici târându-se, cu gura mută, cu urechile incapabile să prindă altceva decât ecoul împuşcăturilor, care murea tot mai

încet şi mai departe. Tata dormea ca de obicei, cu ochii închişi şi gura deschisă, rănile roşii se întinseseră pe trup, toate în piept, una mai sus, două aproape confundându-se sub inimă. Good căzuse la zece paşi mai departe (îl doborâseră pe când fugea) şi corpul lui, culcat pe burtă în ierburile înalte, nu arăta nici o contorsiune, nici un chin. Părul lung i se amesteca cu iarba. Faţa nu i se vedea, cufundată ca pentru băut în apa verde a ierbii, ceafa cărnoasă şi lată era neatinsă şi strălucea, de o rotunzime perfectă, în lumină.

Peste soare trecu un vultur imens. Se apropie, pierdu înălţime, făcu un cerc, se întoarse, întrerupând iar, în zbor, soarele, dispăru. Bad se sculă în picioare, ridică braţele deasupra capului, făcu un efort supraomenesc, reuşi să ţipe şi leşină pe iarbă, între ceilalţi doi.

III

Tata şi Good călăreau acum în cer, printre norii albaştri, înfundându-se uneori până la genunchii cailor în lumina subţire, alteori trecând prin vad câte-un râu de aer curat şi proaspăt. Vorbeau, desigur, cu voce scăzută, tata dezvoltând o teorie despre cele mai bune metode de a potcovi un cal prima oară, Good încuviinţând monosilabic, cu gândul în altă parte. Se amestecau în ceaţa care înconjura muntele Bull, se opreau o clipă pe creştetul lui, ca să se odihnească, apoi porneau mai departe dar fără grabă, pentru că nimic nu-i grăbea. Din când în când, tata îşi aprindea pipa,

trăgea câteva fumuri, care se pierdeau în fumul cel mare din jur, apoi o scutura şi cenuşa cădea pe vânt, jos, poate pe frunzele unui copac, sau pe un acoperiş, sau se agăţa în coama unui mânz care apleca gâtul ca să bea apă. Poate că tata fredona pe nas *Dixie*, sau alt cântec al războiului, pe care îl îngânase pe vremuri, legănat într-un trap obosit, închizând pleoapele şi căzând pe gâtul calului de somn. Alături îi ţinea isonul Good, Good cel atât de bun şi de drag, care fusese leneş şi mincinos în viaţă şi pe care toţi îl iubiseră atâta.

În orice caz, e sigur că ei aveau acum parte de cele mai frumoase câmpii care se pot închipui şi de cea mai lungă călărire pe care şi-o poate dori cineva vreodată. Dar dacă era aşa, se gândea Bad, de ce oare murise tata ţipând, ce-l putuse înfricoşa atât de tare? Frica de moarte, de durere, de nesfârşit, somnul între cele două lumi, călătoria prin întuneric? se întreba Bad, spălând paharele în dosul tejghelei, în sala cea mare a singurului han din Injun-City, proprietatea unchiului Jeremiah, fratele tatei care socotise că nu poate lăsa un nepot de cincisprezece ani pe drumuri. Aşa că Bad spăla paharele, mătura sălile şi pentru că era voinic şi bine crescut pentru vârsta lui urca uneori sus, ridica în spate vreun client adormit într-una din odăile fetelor, îl scotea afară şi-l lungea lângă peretele de lemn, acoperindu-i faţa cu pălăria, ca să nu i-o bată soarele. Pentru că hanul era un han adevărat, mare, cu sală de joc, pe care seara o umpleau cu o ploaie dulce notele unui *ragtime* picând din pianul mecanic de alături, înconjurat de

cele şase fete, frumoase, toate aduse din New Orleans, în frunte cu Winnie, care avea ochii verzi ca primăvara şi părul roşu ca whisky-ul de secară. Când o văzuse prima oară, Bad rămăsese fermecat ca de un miracol, apoi ghidul că era cea mai scumpă fată a localului, pe care nu şi-o puteau oferi decât câţiva oameni în oraş (între care judecătorul şi doctorul) şi numai călătorii cu oarecare stare, îl lovise drept în inimă. Nici măcar patronul nu se atingea de ea, îi veghea somnul în afara orelor de serviciu şi spunea tuturor că, dacă n-ar fi ea, hanul ar trebui fără doar şi poate să lucreze în pierdere, sau chiar să-şi închidă porţile. O, era atât de fragedă şi în acelaşi timp coaptă şi atrăgătoare! Bad, a cărui fereastră se deschidea în peretele hanului deasupra ferestrei ei, aluneca în unele seri pe burlan, cădea pe acoperişul grajdului, mergea în vârful degetelor goale ale picioarelor până la marginea lui, de acolo privea în camera ei, o vedea despletindu-şi părul lung şi roşu şi apoi ieşind cu totul goală din taina rochiei. Bad urca înapoi pe burlan, se culca cu sufletul la fel de pur, adormea şi visa unicul vis pe care-l visase vreodată şi pe care-l refăcea în fiecare noapte. Visa muntele Bull, îmbrăcat în ceţuri, apoi ele începeau să se topească şi soarele curgea pe o privelişte atât de întinsă, încât umplea cu totul ochii, de la un capăt al lor la altul. Ea părea când mai întinsă, când mai mică, uneori variind vizibil, mărindu-se şi strângându-se ca o armonică. Bad o stăpânea cu copitele calului, o nivela cu privirea, o pierdea din ochi în goană, descăleca şi se tăvălea cu deliciu pe

iarba ei. În ultimul timp, visul se îmbogăţise cu elemente noi, spre sfârşitul lui se auzeau copite sunând înfundat şi apăreau călări tata şi Good, cu figurile ascunse de pălării şi de fumul pipelor, mergând la pas, prin cer, către el.

— Asta a fost lovitura lui Milky, fără îndoială! spuneau cei mai mulţi. Şi îl priveau cu teamă pe Bad, care scăpase după ce-l întâlnise pe Milky faţă în faţă. Chuck Clayer, şeriful, îl chemase la el într-o dimineaţă şi-l puse să-i descrie în amănunţime cum arătau şi ce făcuseră bandiţii. Recunoscuse pe vreunul? Nu, dar vorbeau cum vorbesc *cowboy*-ii prin părţile noastre. Mda, s-ar putea ca unul sau chiar mai mulţi să fie de aici din oraş, spunea Chuck, frecându-şi gânditor burta groasă, care abia încăpea în cureaua cu ţinte de argint. Nu demult, unul a venit şi a băut un pahar la o cârciumă din oraş şi la plecare le-a şi spus-o! (Bad tresărea şi ochii i se întunecau.) Am să scriu un raport. Asta-i tot ce se poate face împotriva lor? Ai înnebunit, sau vrei să-mi dai lecţii, mie, care am de trei ori cincisprezece ani şi am văzut atâtea? Să ne rugăm Domnului să-l îndepărteze de oraşul nostru; eşti liber să te lupţi cu el, oricum, e vorba de rudele tale, dar ajutor să nu ne ceri, că n-avem de unde să-ţi dăm! Nu vă cer decât o puşcă, sau o pereche de pistoale! Puşcă? Noi, cei care avem arme, am muncit pentru ele! Bad plecase cu impresia că Chuck se temea ca nu cumva să se afle că fusese şi el amestecat într-o încercare de a i se face lui Milky sau oamenilor lui vreun rău.

După ce încercase să-i vorbească despre asta lui

Jeremiah, unchiul încuiase toate puştile din casă şi-i pusese în vedere că dacă se atinge de vreun cal din grajd nu mai are ce căuta la han.

Bad, care era tăcut din fire, tăcea acum şi mai mult. De pe urma întâlniri cu banda se alesese cu o surditate ciudată. Gloanţele pocniseră şi şuieraseră chiar lângă urechile lui. Iar acum, în momentele de emoţie puternică, trecea printr-o scurtă şi totală surzenie., Îi vedea pe cei din jur deschizând şi închizând gura, subliniindu-şi vorbele cu gesturi şi modificări de expresie, dar nu auzea nimic, ca şi cum i-ar fi fost astupate urechile cu ceară. Apoi auzul îi revenea, brusc şi puternic ca o lovitură în creier şi Bad pusese totul pe seama zguduirii pe care o încercase atunci. Uneori, în vis, alerga în urma tatei şi a lui Good, încercând să-i ajungă, dar ei erau iuţi ca vântul şi nu se lăsau prinşi! Toată urmărirea se desfăşura într-o linişte desăvârşită, îngrozitoare, nu se auzeau copitele, nici gâfâiala cailor, nici vântul, nimic, nimic! Voia să-i strige şi nu putea, le uitase numele, ele îi alergau prin memorie ca nişte cai, le prindea, dar, deşi le pronunţa tare în creier, gura i se deschidea şi i se închidea fără să scoată un sunet, apoi le striga numele cât putea el de tare şi ei nu se întorceau, nu voiau să-şi arate chipul. Îl prindea de mână pe Good, galopau astfel un timp. Good abandonându-şi mâna în mâna lui, dar tot neîntorcând capul şi Bad strângea mâna şi o simţea prin somn reală şi tare ca piatra, se bucura şi încerca să se trezească ca să se convingă că n-a fost vis, că mâna din vis a trecut, reală şi tare, în viaţă, dar simţea că se

trezeşte şi că strânge între degete un gol, ţipa ca atunci când leşinase pe iarbă, între cadavre, se trezea, dar o linişte desăvârşită domnea în cameră de mult.

Într-o asemenea noapte, se trezi cu impresia că cineva se plimbă prin cameră în jurul patului lui. Aprinse lumânarea, dar nu era nimeni. Îşi şterse fruntea transpirată, deschise fereastra şi ieşi până la talie afară pe ea, respirând noaptea. Injun-City dormea profund, îngropat sub păturile şi între pernele fricii lui, acoperişurile de tablă ziua verzi-roşii-galbene, acum străluceau de argintul albastru pe care noaptea îl pierduse pe ele. Pe câmpiile pustii ale cerului nu era decât luna, vânturile de sus veneau şi piereau jos, crengile băteau din degetele frunzelor, ca nişte mâini care-şi amintesc un pian al copilăriei. Bad, cu figura albită de noapte, se uita drept în lumina lunii şi simţea nevoia unei sărutări lungi şi necunoscute, care să-l vindece de toate.

Sub el scârţâi o fereastră. Se uită în jos şi văzu cum un bărbat ieşea pe fereastra lui Winnie, cădea pe acoperişul grajdului, îşi înfunda mai bine pălăria pe cap, apoi sărea în curtea neagră a hanului. Winnie îşi scoase capul roşu, care acum era negru, pe fereastră, în urma lui. „Jack, ai grijă!” strigă ea în şoaptă. El dispăru şi cei doi, Winnie şi Bad, scrutară noaptea, fiecare de la etajul lui, aşteptându-l să reapară. Avea probabil un cal legat prin apropiere, căci deodată el se văzu în mijlocul străzii, dând pinteni, ţâşni la galop fără să-i pese de câinii care se trezeau şi începeau să latre,

umplu strada cu săgeata fugii lui şi muri după un hambar, afară din oraş. Winnie suspină, cu luna pe umerii goi şi albi, trase capul înăuntru şi închise fereastra.

Prin urmare, Winnie avea un iubit! Bad se retrase de la fereastra lui şi se aşeză pe pat, cu coatele pe genunchi şi obrajii în palme în întuneric, ca să se gândească mai bine. Un iubit adevărat, un iubit care nu trebuia să-i plătească îmbrăţişările, care intra noaptea în odaia ei, aşteptat cu fiori şi căpăta de la ea, din propria ci voinţă şi plăcere, răsplată pentru darurile lui, tot ceea ce ceilalţi trebuiau să cumpere! De data asta, Bad fu rănit mult mai adânc decât prima oară. Se obişnuise cu gândul că Winnie putea fi cumpărată, dar, după cum se vedea, asta n-o împiedica pe ea să iubească şi, din moment ce acel bărbat nu dispreţuia dragostea ei, era ca şi cum Winnie nu s-ar fi deosebit de o altă femeie. Această posibilitate deschisă de a te împlini sufleteşte îl izbea pe Bad ca o tipică perfidie feminină şi simţea că o urăşte pe Winnie fiindcă poate, chiar şi în acest fel, să se bucure de o cât de mică fericire a ei.

Dar cine era fericitul? Se puse la pândă şi, peste trei nopţi, el veni din nou. Bad aştepta în curte, era o noapte cu nori, dar fără vânt, aşa că abia auzi calul, care venea la pas pe lângă frizeria lui Mac. Era cât pe-aci să ţipe de spaimă când umbra individului se dădu jos de pe cal, înaintând în vârful cizmelor până lângă peretele grajdului, escaladă peretele şi pătrunse pe fereastra deschisă ca prin farmec înaintea lui. Bad, tremurând, luă acelaşi

drum, ajunse sub fereastră şi-şi aruncă ochii înăuntru.

Desigur, cei doi nu se gândiseră că cineva ar fi putut să-i vadă. Se sărutau violent, înfometaţi unul de altul, el cu pălăria pe cap, aşa cum intrase, cu mănuşile în mâini şi strâns de vesta de piele şi de pantalonii murdari şi plini de praf, ea strivită la pieptul lui, într-o cămaşă de noapte lungă şi albă, în aşa fel încât contactul între culorile lor (a lui sălbatică, brutală, a ei caldă, dăruită, rătăcită) îi dădu lui Bad un fior. Nu ardea decât o lumânare, aproape înecată în propria ei ceară şi când tipul îşi scoase pălăria, Bad îi văzu părul alb. Un bătrân! Bad se strâmbă de dezgust. Un desfrânat bătrân, tată de copii poate, venind din alt oraş ca să fure iubirea unei asemenea frumuseţi de fată! Ea voia să stingă lumânarea; iar el, cine ştie de ce, o împiedica. Poate pentru ca s-o vadă mai bine, când ea se dezbracă în faţa lui, cu un zâmbet. Apoi el, fără să stingă lumânarea, se dădu doi paşi înapoi, se dezbrăcă repede şi cu îndemânare şi stătu cu faţa spre fereastră, zvelt şi gol şi Bad îl recunoscu pe Milky, Milky Jack, ucigaşul, era chiar el şi parcă purta încă pe faţă urmele pumnilor tatei, de atunci! Bad nu mai văzu cum cei doi se apropiau unul de altul, căci se prăbuşi grămadă pe acoperişul grajdului şi o clipă nu mai auzi, aşa cum i se întâmplă când avea câte-un şoc. Milky aici, la Injun, ce trebuia făcut, Doamne, mai întâi? Nu avea nici măcar un cuţit la el. Se aruncă de pe acoperiş, căzu cu zgomot (aşa i se păru lui) în stradă, alergă, dădu colţuri, zgâlţâi cu pumnii uşa lui Chuck

Clayer, şeriful. Cine e? Eu, Bad Johnson! Ce dracu s-a întâmplat? Milky, e în oraş, deschide iute! Isuse! bâlbâi Chuck şi din cauza dârdâielii nu nimerea cu cheia în broască. Începuse să alerge prin odaie şi era să-şi îmbrace pantalonii pe dos. Repede, e la Winnie, sus la han, îl mai putem prinde! Şi dacă nu e singur şi chiar singur, dacă e înarmat, ne poate arăta de ce e în stare! Nu mai are pe nimeni cu el şi e gol ca mâna mea, îl prindem viu, haide, ce fel de şerif eşti? Dacă nu vii, îţi iau pistoalele şi mă duc singur!

Îl scăpară însă. Le trebui mai bine de o oră ca să găsească trei bărbaţi dispuşi să-i însoţească. Chuck refuză categoric să meargă doar el cu Bad, sau să-i dea lui Bad o armă şi să-l lase să-şi încerce singur norocul. Iar cele mai multe uşi la care bătură le fură trântite în nas la auzul unei asemenea propuneri. Când ajunseră, Bad îl postă pe Chuck cu alţi doi în curte, sub fereastră, iar el şi Dick Dock, potcovarul, intrară în han, prin sala de mese lungă şi neagră, urcară treptele, merseră pe coridor şi ascultară la uşa lui Winnie.

Pe cât se părea, Milky era gata de plecare. Ea plângea, cerându-i să mai rămână, iar el îi explica că aşa ceva nu e cu putinţă. Atunci, ea începu să-i reproşeze lipsa de iubire, pe care o punea pe seama legăturii lui mai vechi cu o femeie din Liberty, legătură care nici acum nu încetase. El se enervă şi îi porunci în şoaptă să tacă, nu spunea decât prostii, ca orice femeie bună de cratiţe, el avea să plece departe şi să nu se mai întoarcă lângă o asemenea nesuferită şi cicălitoare. Aici,

Bad, începu să zgâlţâie zăvorul, strigând: „Predă-te, Jack, casa e înconjurată” dar când se năpusti înăuntru pe uşa spartă, Milky fugise pe fereastră, sărise în curte, chiar sub nasul lui Chuck şi al celorlalţi doi, care în loc să-i înhaţe preferaseră să se ascundă după o căruţă, sărise pe calul pe care nimeni nu se gândise să-l mişte de acolo şi se făcuse nevăzut.

Bad era atât de furios, încât ieşi şi el pe fereastră, căzu în stradă şi, până să-l poată opri cineva, se încaieră cu Chuck şi ceilalţi reuşiră cu greu să-i despartă. Atunci, se aşeză în praful drumului şi plânse de ciudă, ca un copil. Chuck, cu autoritatea compromisă urcă fălos în camera lui Winnie, îi declară că era arestată şi se arătă faţă de ea tot atât de îndrăzneţ pe cât ar fi trebuit să fie faţă de Milky cu un sfert de ceas înainte. Voi chiar să o duca la arest aşa cum era, în cămaşa de noapte, dar aici Bad interveni şi Winnie îi aruncă o privire îngrozită şi recunoscătoare.

Se lumina de ziuă când micul lor convoi plecă, cu Chuck în frunte. Bad urcă din nou la Winnie şi se aşeză pe patul ei desfăcut. În odaie intrase frigul dimineţii, alungind orice alt parfum.

Se ridică, făcu câţiva paşi, neştiind la ce s-ar putea gândi mai înainte. Deodată, dădu peste cizmele lui Milky. În grabă, nu mai avusese timp să şi le tragă şi fugise desculţ! El le ridică, le suci pe toate părţile, le aruncă pe podea cu furie, le ridică din nou, le duse şi le aşeză lângă un perete, în lumina primelor raze de soare, se retrase câţiva paşi, le privi. Erau cizme frumoase, de cea mai

bună calitate, nu aveau pinteni de argint, aşa cum se spunea şi erau pline de praful roşu al drumului, totuşi erau cizme foarte frumoase, de o calitate excelentă, cizmele cu care Milky călcase în sângele mai multor oameni şi poate că le purta şi în ziua aceea – Bad nu reuşea să-şi aducă aminte – în care tata şi Good căzuseră. Cizmele, cizmele lui Milky, frumoasele, excelentele cizme ale lui Milky! Părăsite în fugă, după noaptea amorului. El se aşeză pe podea, se rezemă de perete şi contemplă îndelung cizmele banditului, care se înălţau, negre, tăcute, două, pe peretele din faţa lui.

IV

Acum, razele zilei inundau odaia, ardeau tare de tot pielea fină a cizmelor lui Milky, pielea grosolană a cizmelor lui Bad, pantalonii lui Bad, tot trupul lui Bad ascuns în haină, fruntea lui Bad, gândurile lui Bad, care de câteva ore dădeau ocol capului, ca să se întoarcă încăpăţânate în acelaşi punct.

Nu mai încape vorbă că în clipa asta tot oraşul vorbea despre cele petrecute în timpul nopţii. Despre primejdia prin care trecuseră, cu Milky în mijlocul lor, despre Winnie, vrăjitoarea frumoasă şi perfidă şi mai ales despre Bad. Despre îndrăzneala lui Bad, despre imprudenţa lui Bad, despre nebunia lui Bad. Dumnezeule mare, smintitul ăsta e în stare să ne bage în cine ştie ce bucluc pe toţi! Nici n-am ştiut pe cine adăposteşte din milă Jeremiah Johnson la hanul lui! Ce mai vorbă, ăsta trebuie alungat din oraş, poate să atragă asupra noastră o

nenorocire. Injun-City n-are nevoie de asemenea descreieraţi!

Iar Bad stătea aşezat pe podeaua odăii lui Winnie, cu spatele înţepenit de lemnul tare al peretelui, uitându-se fascinat la cizmele lui Milky. Ca şi cum tot uitându-se la ele ar fi putut să-şi facă duşmanul să vină să le caute, sau, cine ştie, i-ar fi putut comunica un gând de-al lui! În cele din urmă, el se ridică, se plimbă puţin prin încăpere, se apropie de cizme, le ocoli de câteva ori, se opri chiar în faţa lor. Sfârşi prin a-şi scoate propriile lui cizme şi a le înlocui cu celelalte.

Aşa, încălţat cu cizmele lui Milky, Bad se opri în mijlocul camerei, depărtă braţele de corp şi îşi privi picioarele, pe care nu le mai recunoştea deghizate astfel. Reîncepu să se plimbe, atent la senzaţia pe care i-o dădeau cizmele, la zgomotul pe care-l făceau, scârţâitul pielii, loviturile tocurilor, zăngănitul pintenilor. Se plimba în jurul camerei, cu paşi mari şi lenţi, cu mâinile în buzunare, se oprea şi se sprijinea pe picioarele desfăcute, reîncepea, micşora paşii, ochii lui cădeau la fel, în jur – pe cizme, pe podeaua de lemn sau pe pereţii tapetaţi cu flori albastre, palide pe un fond de un roşu gros şi închis, îl strângeau puţin. Întindea degetele în cizme, umplând cu carnea lui tot spaţiul lor, apăsând dinăuntru pielea, de parcă ar fi vrut să cunoască mai bine încălţămintea duşmanului şi prin asta însuşi duşmanul.

Când Winnie sosi şi îl găsi pierdut în contemplarea cizmelor, scoase un ţipăt de furie şi ochii ei verzi lansară fulgere. Chuck nu avusese

curajul s-o bruscheze: faptul că era amanta lui Milky îl umplea de o spaimă respectuoasă. De aceea, după ce o întrebă zadarnic care erau planurile lui Milky şi dacă avea intenţia să mai lovească oraşul, o conjură să părăsească Injun-City, oferindu-i chiar bani adunaţi prin colectă de la cei mai substanţiali cetăţeni. Încet-încet, lui Winnie îi trecu toată frica. Refuză tot mai ritos să răspundă la întrebări, declară că nu va părăsi oraşul decât când i se va năzări ei s-o facă, îl ameninţă pe Chuck că dacă n-o pune imediat în libertate vor veni s-o elibereze prietenii ei şi va fi vai şi amar de Chuck şi de întregul oraş, atunci Chuck îi dădu drumul, blestemând amarnic ceasul în care consiliul municipal îl alesese şerif şi Winnie se întoarse, prin praful străzilor, spre han.

Femeile o priveau, şoptind la ferestre, bărbaţii se întorceau din mers sau de pe praguri, cu pălăria pe ceafă sau cu pipa între dinţi, urmărind-o cu o multiplă admiraţie. Cu fruntea albă strălucind sub cuibul de şerpi roşii ai părului, Winnie trecu, superbă, pe strada mare, intră fără să-i arunce nici măcar o privire unchiului Jeremiah, care boteza nişte whisky după tejghea, urcă, deschise larg uşa şi-l găsi pe Bad privindu-şi picioarele încălţate cu cizmele lui Milky şi muşcându-şi buza, de jos visător. Ei i se urcă tot sângele încap, păşi în cameră strigând, dar el o privi fix, ea se opri şi îi întoarse privirea, stătură ochi în ochi, ai ei ca un oţel verde, al lui de un albastru pur şi rănit. Dar atât fu de ajuns. Winnie înţelese că nu se poate apropia mai mult de el, păstrând distanţa, îl

acoperi de insulte şi îi prezise un sfârşit năprasnic. El vru să răspundă ceva, dar cine ştie de ce îşi aduse aminte, căci păli, o dădu la o parte cu mâna, îmbrâncind-o, ieşi trântind uşa şi coborî scara de lemn, lovind-o tare şi sec cu tocurile cizmelor.

Se duse întins la Chuck, pe care-l găsi aşezat la masa lui cu dosare, cu harta statului în spate, legat la cap ca după o beţie şi povestind unui grup de vreo şapte negustori şi fermieri aventurile nopţii trecute. Când intră el, se lăsă o tăcere înmărmurită, de parcă n-ar fi intrat un om, ci un lup aducând în dinţi un şarpe cu clopoţei. Chuck se foi cu scârţâituri pe scaun şi spuse „Bună, Bad!” cu o voce şovăitoare.

— Bună, Chuck! răspunse Bad, vorbind repede, ca un om preocupat de o problemă superioară. Am nevoie de un cal şi de o armă! Trebuie să mă duc în munţi, să-l găsesc pe Jack şi să-i vorbesc!

— Dar ce vrei să-i spui?

— Vreau să-i spun că, după toate câte s-au întâmplat, ar trebui să se gândească că şi-a făcut destul mendrele pe aici şi că ar putea să-şi arunce ochii şi în altă parte. Nu de alta, explică el, dar într-o zi s-ar putea ca cineva să se sature de-a binelea de mutra lui şi să-l prindă de-adevăratelea, sau chiar să-l împuşte, nu-i aşa, domnilor? şi se întoarse ceilalţi de pe băncile de lemn care înconjurau odaia, îl ascultau fără să scoată o vorbă.

Ei se grăbiră să se strângă unii într-alţii, întorcând capul, parcă de teamă să nu fie recunoscuţi şi să se poată spune despre ei mai târziu că li s-a cerut părerea într-o astfel de

problemă.

— Bad, nu se poate, e o nebunie, ce, vrei săi întărâţi şi mai rău? începu Chuck, dar deodată îi căzu privirea pe cizmele lui Milky. El le examină o clipă şi îngăimă: Astea sunt cizmele lui! De unde le-ai luat?

— Le-a uitat el, azi-noapte, când se grăbea să scape de noi! spuse Bad cu o batjocură tristă în glas. Dacă ar fi ştiut cu cine are de-a face, s-ar fi gândit că o pereche de cizme bune e scumpă pentru oricine, chiar şi pentru unul care a băgat groaza în toţi cizmarii din ţinut!

Bărbaţii ceilalţi se sculară ca la un semnal, îşi puseră pălăriile şi ieşiră cât putură mai iute, înghiontindu-se în uşă, iar Chuck începu să ţipe atât de tare, încât Bad se temu să nu-l doboare un atac de apoplexie. Ieşi din biroul şerifului şi începu să umble din casă în casă, cerând cu împrumut un cal şi o armă. Oferindu-se să muncească pentru ele la ferma sau în prăvălia respectivului oricâtă vreme şi în orice condiţii. În cele din urmă, luă cu împrumut iapa lui Dick Dock, potcovarul (de armă nici nu putu fi vorba), ieşi călare din curtea potcovăriei şi traversă oraşul. Desigur, povestea cu cizmele se auzea acum în toate gurile, adăugată la celelalte. Bad trecu pe lângă bărbaţi care la vederea lui îşi izbeau pălăriile de pământ de uimire. Mac, frizerul, ieşise în prag, cu briciul într-o mână, cu cealaltă albă de săpun uscat. Prin ferestrele cârciumilor se vedeau oameni zgâindu-se şi scăpând cărţile din mâini pe moşiile înnegrite. Se auzea când şi când un ţipăt de fată durdulie şi

blondă. Când să iasă din oraş, aproape îl răsturnă pe Chuck, care alerga şi făcea semne, cu o puşcă în mână, să-l oprească. Bad dădu pinteni, cât putu de tare, aşteptând glonţul, dar el nu veni, întoarse; capul şi îl zări pe Chuck, cu arma atârnând moale la capătul braţului, îl urmă, tot mai mic, până când punctul lui se topi în punctul oraşului şi punctul oraşului în lumea din jur.

V

Taie cu calul preria, dealurile, pâlcurile de brazi, căzu în văi, se urcă iar pe înălţimi, se zgârie în hăţişuri. Se depărta de oraş în ocoluri tot mai largi, cu urechea la pândă, cu ochiul injectat de atenţie, căutând focuri stinse, colibe, luminişuri, izvoare, puncte care dominau văile, tot ce-ar fi putut să tenteze o bandă.

Se opri la prânz, frânt de oboseală şi bău apă dintr-un pârâu. Cântau păsări, bâzâiau insecte, Injun-City nu se mai vedea, se uită în jur, era o nebunie de verde de toate nuanţele. I se păru atât de străin scopul acestei înverşunate căutări, străin ca şi oraşul rămas în urmă, mult mai străin decât feeria din jur, care-l chema cu miile ei de coridoare, să se piardă pe unul din ele, să nu mai reapară.

Cu două ceasuri înainte de asfinţit, stătea pe cal înaintea lui Milky, lângă o cabană de bârne, într-un luminiş în fundul unei văi pline de copaci. Fusese căutat de arme şi adus pe o potecă subţire de Cade Harris. Cade Harris pe care nu-l mai văzuse de la şcoala de duminică, pentru că el fugise ca Milky, ca să spunem aşa, chiar de pe băncile scoli. Trecuseră pe lângă cinci sau şase bandiţii, care beau trecându-şi o sticlă, tolăniţi şi Bad îşi dăduse seama că unul din ei era de fapt o femeie, o femeie mare, grasă, lăţoasă. Femeia bandei probabil. Acum stătea în faţa lui Milky şi îşi spunea

că, dacă se îndoise vreodată, în clipa asta nu se mai putea îndoi, că nu i se păruse când crezuse că-l recunoaşte în camera lui Winnie, că era el, acelaşi, ca şi în noaptea trecută, ca şi în amiaza când urcase spre ei. Se uită un moment, cât putu mai repede, în sus, sus câmpiile erau liniştite şi reci, se întoarse cu ochii pe figura lui Milky, care, sub părul alb, bogat şi buclat, de o bătrâneţe ciudată, era surprinzător de plăcută, bărbătească, cu ochii tulburi – poate tot de nesomnul nopţii trecute – cu nasul drept, cu buze pline, care ţineau o ţigară de foi stinsă, fumată pe jumătate. În dreapta şi în stânga era flancat de doi bărbaţi: unul mic de stat, foarte brun, cu înfăţişare de mexican, celălalt un irlandez pistruiat şi înalt. Milky deschise gura şi îl întrebă ceva pe Cade, iar Bad nu auzi nimic, văzu buzele lui Milky vorbind, pe ale lui Cade răspunzând şi nici un sunet nu străpungea liniştea fără voinţă care se revărsase în urechile lui. Se uită iar în sus, cât mai repede, se uită pe pământ, vlăguit, simţind o mare nevoie să se întindă pe jos şi să plângă sau să adoarmă. Dar nu făcu nimic din astea, dimpotrivă, strâmbându-se ca de nişte dureri de stomac, încercă înfiorător să apropie clipa când avea să-i revină auzul. Ea sosi, explodându-i dureros în ureche şi deodată Bad auzi. Era vocea lui Milky, vocea lui Milky era plăcută, scăzută la timbru, dar având o melodie virilă şi caldă, ea tocmai îl întreba pe Cade ce s-a întâmplat, ce caută copilul ăsta între noi, de ce nu vorbeşte, ori poate, de spaima i s-a topit limba în gură?

Şi de ce nu descălecă: se teme că o să-i fure careva calul dacă o sa pună piciorul pe pământ?

— Dă-te jos, jos! îi strigă Cade şi îl îmbrânci din şa cu mâna, gata să-l dărâme la pământ. De unde vii?

— Din Injun, răspunse Bad, descălecând şi dezlipindu-şi cu greu buzele.

— Credeam ca cei din Injun sunt nişte căţei care nici n-au învăţat să sugă bine, râse Milky cu gura până la urechi şi uite că ăsta vrea să rămână cu noi!

— N-am venit ca să rămân cu voi, Jack, aici te înşeli, i-o întoarse Bad, am venit să-ţi aduc ce-ai uitat. Şi ridică un picior în lumina roşie a după-amiezei, cu vârful cizmei ţintit ca o armă.

Milky se uită la picioarele lui Bad, apoi la faţa lui.

— Ei bine, făcu el după o pauză, ai curaj, băiete, nimic de zis! Dar, dacă tot te-ai ostenit să le aduci până aici, eu ţi le dăruiesc. Întoarce-te cu ele şi poartă-le sănătos.

— Decât să primesc un asemenea dar, mai bine aş umbla toată iarna desculţ, răspunse Bad. Cizmele au să rămână aici, aşa să-mi ajute Dumnezeu, fie că vrei să le iei înapoi, fie că nu. Şi, cu mişcări stângace şi brutale de emoţie, îşi scoase cizmele şi le aruncă pe iarbă, la picioarele lui Milky.

Milky scoase un şuierat de surpriză.

— Ia te uită cu cine avem de-a face! mârâi el cu dispreţ. Un adevărat *gentleman*! Nu vrea să primească daruri de la noi. Decât cizmele noastre, mai bine ar umbla toată viaţa încălţat cu noroi!

— Da şi încă ceva! îl tăie Bad, întorcându-se pe

jumătate, desculţ, spre iapa potcovarului. Să nu mai vii la Injun. Destul ne-ai tulburat viaţa până acum. Coboară prin alte părţi. Altfel s-ar putea ca într-o zi cineva să-şi piardă răbdarea şi sa se încarce cu un suflet ca al tău!

Şi porni, deşi tremura din tot trupul, pe iarba care-i gâdila tălpile. Surzi din nou chiar în clipa în care Milky răcnea „Prinde-l, Cade!” şi explozia vocii lui muri la jumătate, iar vocea tăcerii îi luă locul Cade, care se repezise după el, cu capul înainte, îl ajunse când el se întorcea iar spre ei şi Bad îl opri cu pumnul întins. Cade, în plină viteză, primi lovitura drept în faţă şi fu aruncat în lături. Tăiat pe peretele de bârne, Milky pălise. Faţa avea aceeaşi culoare cu părul, pumnul ridicat închidea un revolver, glonţul abia aştepta să tragă o linie între el şi Bad, Bad stătea în aceeaşi poziţie, tot cu pumnul închis, dar necuprinzând nimic, ochii lui se aşezară pe ochii lui Milky, liniile care cuprindeau făpturile lor vibrau de tensiune. Bad, care nu auzea nimic, privi faţa lui Milky, buzele lui pline, ochii lui, ochiul negru al pistolului, deschis ca un ochi în peretele lumii, spre altceva. Se uita la ochiul pistolului, îi pândea nerăbdător strălucirea, care se făcea aşteptată, simţea o arzătoare dorinţă să se uite în sus şi abia se putea înfrânge. Îl văzu pe irlandezul înalt deschizând gura şi spunând: „Lasă-l, Milk, doi din trei e şi aşa de ajuns, nu ţii minte, ăsta e băiatul lui Johnson, atunci în primăvară, probabil că nu fusese atins.” „Bine”, spuse Milky şi eliberă cu efort aerul din piept către Bad, care vedea ce vorbeau fără să audă ce vorbeau, „dar să

plece cât mai departe şi să se ferească de ochiul meu!”

Condus de Cade, care tăcea, posac, Bad ieşi din valea lor şi călări, cu capul în piept, somnambul, spre Injun-City. Trecu, fără să le recunoască, prin locurile străbătute dimineaţa, până când Cade îi arătă drumul, oraşul care sclipea în vale ca un diamant mare, apoi se întoarse în loc şi dispăru înapoi. Bad îşi lovi calul cu călcâiele goale, coborî, fu întâmpinat cu ferestre închise şi uşi zăvorite şi oprit chiar în faţa hanului de un grup de curajoşi înarmaţi până-n dinţi. Îl duseră înăuntru, îl aşezară la o masă, îl îndemnară să bea, în timp ce el părea că nu prea îşi dă seama ce i se întâmplă şi ce face, iar pe uşă intra din ce în ce mai multă lume, până când tot oraşul ieşi de după zăvoare şi zăbrele şi se înghesui în sala de mese şi în stradă în faţa uşii, unii uitându-se înăuntru pe ferestre, alţii înghiontindu-i să le descrie ce vedeau. La masă cu Bad, Chuck, Jeremiah Johnson, Dick Dock şi Mac se căzneau să-l facă să bea şi să vorbească, dar Bad bea puţin, vorbea şi mai puţin, ochii i se îngustaseră atât de tare, încât albul nu se mai vedea, se uita la cei din jur părând că nu-i vede şi îi asculta părând că nu-i aude. Între timp, tot oraşul vorbea, bănuia, ghicea, cele mai fantastice ipoteze apăreau, erau analizate, îmbrăţişate, respinse, înlocuite cu altele la fel de năzdrăvane. Toţi vorbeau de Bad, unii, în sală, încercau chiar să se aplece pe furiş ca să-i vadă picioarele goale sub masă, fără ca măcar unuia dintre ei să-i treacă prin cap idee a că Bad ar fi putut pur şi simplu să

azvârle cizmele undeva, într-un hăţiş sau într-o mlaştină. Nu, toţi erau de acord că Bad se întâlnise cu Milky, că stătuseră de vorbă chiar în mod amical (Bad părea la fel de întreg ca şi la plecare), că între ei avusese loc desigur o înţelegere, dar care? Începură să-l piseze cu întrebări pe Dick Dock, potcovarul, presupunând că el, care-i împrumutase lui Bad iapa, ştia mai multe decât ei despre toate astea.

Până la urmă, nu reuşiră să scoată nimic de la Bad şi tot oraşul plecă acasă într-o stare de excitaţie maximă. La han rămaseră doar câţiva. Încetul cu încetul, Bad se îmbătase. Ochii i se închideau de somn şi din când în când capul îi cădea pe masă. Cei rămaşi se plimbau nervoşi în jurul lui, consumând des din sticle de whisky pe care unchiul Jeremiah le socotea pe bună dreptare pierdute, căci cine s-ar mai fi gândit să le plătească în condiţiile astea? Sus, pe scara care ducea la celălalt etaj, Winnie obosise aşteptând în picioare şi se aşezase pe o treaptă. Ceasul mare din sala de mese bătu 1 noaptea. Atunci, ea se ridică, coborî, îl apucă de braţ pe Bad, îi vorbi. Bad se uita în ochii ei, nu auzea nimic, ochii ei erau verzi şi adânci şi păreau cu totul dăruiţi lui, el se sculă de la masă, urcă, sprijinit de braţul ei, scara era brună sub covorul ei verde, podeaua era brună sub covorul ei verde, uşile tăceau faţă-n faţă. Intrară, el se prăbuşi pe patul ei, în timp ce ea zăvora uşa, iar ceilalţi, rămaşi afară, îşi luară locurile, cu urechea ciulită, în jurul găurii cheii.

Pe spate în pat, cu capul ridicat pe perne, Bad

primea drept în lumina ochilor lumina roşie şi groasă a camerei. Lampa se lovea de pereţii roşii, se lovea de perdelele roşii ale ferestrei, se întorcea, grea şi adormitoare, în cameră. Winnie se apropie de ea ca s-o stingă, dar el îi făcu semn că nu e nevoie, ea îl dezbrăcă, se dezbrăcă pe ea însăşi, în lumina umbroasă corpul ei strălucea, se lăsă în braţele lui desfăcute, îl acoperi cu corpul ei, lui i se păru că se opreşte asupra lui o gură imensă şi plină, moale şi caldă, îngrozitoare şi perfidă.

Dar, după ce îmbrăţişările lor obosiră, ea îi culcă capul pe sânul ei şi îl conjură să-i mărturisească total, să nu-i ascundă nimic din cele întâmplate, ea ţinuse întotdeauna la el, îl cunoştea mai bine pe Jack, ar fi fost în stare să-i dea cele mai utile sfaturi pentru ca toate să se termine cu bine pentru toţi. Răbdătoare, ea înşiră toate argumentele, folosi un ton după altul, aşteptând producerea efectului şi Bad adormi la sânul ei pe când ea încerca să-l convingă. Îl păzi toată noaptea, nedezlipindu-se de el, de teamă să nu se deştepte şi să dispară din nou cine ştie unde.

VI

Bad dormi neîntors. Se trezi în zori, îşi trase cizmele lui şi coborî în sala de mese, cu Winnie, încercănată şi palidă, după el.

Se anunţa o zi fără soare, ca o prevestire de toamnă, cu un vânt repede, care arunca norii din munţi, spre văi şi câmpii. Hanul scârţâia din toate lemnele, ca schelăria unei corăbii mari şi pustii.

Bad scotoci după o daltă şi un ciocan, forţă dulapul cu arme, o alese cu grijă pe cea mai bună, în timp ce Winnie plângea şi îl implora să renunţe. (La ce bun, oricare ar fi sfârşitul, oare viaţa nu-i poate încăpea pe toţi, cu păcatele lor?) Îi căzu în genunchi şi se târî în urma lui, el ieşi cât putu mai repede şi se lovi nas în nas cu Chuck, care avea un aer grav şi pătruns de responsabilitate, aerul lui de zile mari. „Chuck, ai venit să mă goneşti?” râse Bad, dar Chuck i-o întoarse, demn: „Bad, oraşul consideră că e mai bine să pleci. Toţi am ţinut la tine, ca la un copil al nostru. Dar din cauza ta se pot abate cine ştie ce nenorociri peste oraş, purtarea ta arată limpede asta. Îţi dăm un cal bun şi tot ce trebuie pentru drum. Recunoaşte că suntem rezonabili.”

Pe cal, Bad tăie oraşul în lung, urmărit de toate privirile şi de câte ori încerca să prindă vreuna, avea senzaţia că se loveşte de două perle şi de frumosul lor luciu uscat, perle cusute în loc de ochi între pleoapele oamenilor. Ieşi pe câmpia largă şi goală, împiedică aici calul, se culcă pe iarbă cu faţa în sus, pluti împreună cu tot pământul, prin timp şi spaţiu, ca într-un mare leagăn, făcut pentru el, pentru gândurile lui, pentru tristeţea lui.

Vântul cădea de sus, lovea pălăria lui, se freca de hainele lui, pornea mai departe. Muntele Bull se închisese într-o ceaţă uşoară.

— Vor cădea ploile, spuse Bad cu glas tare, privindu-l.

Lumina scădea, ziua dispărea, calul scutura neliniştit capul, vântul fu înlocuit de seară, norii

plecară, luna se născu şi străluci. Bad încălecă şi intră cu calul printre crengi şi tufişuri. Pe drum, în lună, apăru Milky şi începu să crească, în trap, spre Injun-City, care plutea departe, pe valurile câmpiei, ca un vas adormit, spre Winnie cea dulce ca mierea. La trap, purtat de copitele calului, care îi scuturau trupul doritor, prin netulburata linişte, pe care cine ar îndrăzni s-o tulbure?

— Stai! strigă Bad şi calul lui Milky sări în loc, iar Milky întoarse neliniştit capul, neştiind de unde venea glasul. Uite-mă! Uite-mă! strigă Bad, în timp ce întindea puşca, iar Milky întorcea capul în toate părţile, înnebunit de gândul că s-ar putea să nu vadă locul de unde pornea lovitura. Uite-mă, Jack! strigă Bad din nou şi ochii lui Milky se întoarseră şi trecură printre crengi, drept spre el şi Bad văzu că Milky se lupta cu întunericul ca să-l poată vedea, sau poate îl văzuse şi încerca să-l recunoască. Dar poate că trebuia, să iasă la lumină, să-i arate de la cine vine moartea. De ce? Moartea e aceeaşi ori de unde ar veni, o dată mort nu mai ştii cine ţi-a făcut-o şi în timp ce sufletul lui se lupta, degetul lui aruncă glonţul.

Bang! Milky sări în scări, de parcă ceva l-ar fi ciupit tare. Bad se uită la el cu uimire, ca şi cum ar fi îndreptat asupra lui numai degetul arătător şi, deodată, acest deget, învestit cu o groaznică forţă, ar fi scos fum şi zgomot şi cel ochit s-ar fi clătinat, ascultător. Totuşi, îndreptase nu degetul, ci puşca. Bang! iarăşi şi Milky sări, ascultător, ultima oară şi căzu la pământ.

Bad lăsă puşca să-i scape şi dădu atât de tare capul pe spate, încât pălăria îi căzu de la sine. Stătu aşa o clipă lungă, ieşi din ascunzătoare, îl puse pe cal, îl duse în oraş, îl întinse rece în faţa biroului şerifului. Până dimineaţa mai erau puţine ore, ele trecură peste Bad, făcându-l trist, lipsit de ajutor, singur. Dar dimineaţa deşteptă oraşul, îl

scoase din somn la fel de odihnit, de mărunt, de stupid ca întotdeauna, el se adună iar în jurul lui Bad, mai înspăimântat ca oricând, acum, când ar fi trebuit să răsufle uşurat. Iar Bad, salvatorul, fu atacat făţiş. Am spus noi întotdeauna că Bad e rău şi uite dovada! Nici vorbă, un ucigaş fără cap e în stare să ne facă la toţi de petrecanie, ca să se răzbune! Winnie plângea sus la han, iar în stradă mulţimea îl împinsese pe Bad într-un perete, se auzeau glasuri ameninţătoare, se vedeau pumni strângându-se, cineva pomeni chiar de linşaj şi atunci furia lui Bad nu mai cunoscu margini. Bestiilor! Imbecililor! Laşilor! urla el, cu ochii scoşi, făcând spume la gură şi urletele lui se auzeau în tot oraşul. Chuck Clayer îşi făcu loc cu coatele, încântat că poate să rezolve în mod superior o asemenea delicată chestiune. Îşi potoli concetăţenii, apoi, pe un ton de rezervată autoritate, îl alungă pe Bad din oraş. Bad înfipse pintenii în burta calului şi plecă la galop, ridicând un nor de praf în urma lui. Iar cei rămaşi nici nu se uitară după el, ci hotărâră în unanimitate, mândri că pot fi capabili de o asemenea lărgime de vederi, că Milky Jack putea fi înmormântat în cimitirul oraşului, pe o alee lăturalnică, ce e drept, totuşi în cimitirul oraşului, iar nu azvârlit cine ştie unde neîngropat, hrană păsărilor şi fiarelor?

În timp ce ei decideau, importanţi, toate astea, Bad ieşi ca o furtună din Injun-City, rase câmpia cu burta calului în sus, spre muntele Bull – de ce într-acolo, nici el nu ştia. Iar ei, care coborâseră din munţi, neliniştiţi de lipsa şefului şi văzuseră de sus

de pe coastă trupul purtat prin oraş, înţeleseră că Bad e autorul, îşi cravaşară caii şi porniră după el. Bad călărea prea bine ca să se lase ajuns din urmă, ei călăreau prea bine ca să-l lase să scape şi astfel, ca traşi de nişte magnete mari şi ascunse, caii cu oameni se năpustiră şi goniră unii după alţii, din ce în ce mai sus, până pe platoul fără copaci, ca un craniu chel, de lângă care muntele Bull ieşea ca o cocoaşă de taur în albastrul din jur. Bad înţelese că nu mai are scăpare. Armă nu avea, platoul se scurta sub copitele furioase ale calului, ei veneau din urmă şi chiar dacă el nu auzea nimic, trăgeau în el, când unul, când altul, până când unul sau chiar mai mulţi aveau să nimerească. Ajunse la margine şi îşi îndemnă calul din răsputeri să sară peste prăpastia nevăzută, să fluiere prin aer, să cadă pe câmpiile cu iarbă albastră, din cer.

Glonţul venit din urmă îl străbătu chiar în secunda în care îşi îndemna calul să sară. Cei din spate, venind nemaipomenit spre marginea platoului, îşi înfrânară cât putură caii şi, fiindcă aveau soarele în faţă, li se păru că într-adevăr Bad sare uluitor şi dispare printre norii albaştri. Se opriră cu caii gâfâind, cu revolverele încălzite de tir în mâini, dar înaintea lor nu mai era decât cerul cu soarele, atât şi nimic mai mult, iar băiatul şi calul, dacă într-adevăr ajunseseră în cer, se ascunseseră bine acolo şi aşteptau ca să scape de urmăritori.

Bad se înfundă până la genunchii calului în lumina subţire, exact aşa cum îşi închipuise. Dus de goană, mai galopă un timp pe norii albaştri. În fine, stăpâni calul, căzu la pas, se uită în jur, erau

nişte câmpii nesfârşite, de un albastru aproape transparent, în care ochiul se adâncea, se pierdea, nu se mai putea întoarce.

Îşi opri calul, respiră lung, umflându-şi nările, ascultă. De undeva se auzi, întâi foarte slab, apoi tot mai puternic, *Dixie*, fredonat aşa cum fredonează bărbaţii, care ţin minte cântecele şi uită cuvintele. Tata şi Good soseau în întâmpinare.

Sfârşit.

Bibliografie

O. HENRY – *The Passing of Black Eagle;*
– *The Ransom of Red Chief;*
(Best Stories of O. Henry, Garden City Books, New York, 1945*).*

STEPHEN CRANE – *The Blue Hotel (American Literature,* selected and introduced by Geoffrey Moore, Faber and Faber, London, 1964).

JOHN GRAVES – *The Last Running (The Best American, Short Stories,* edited by Martlia Foley and David Bumett – Houghton Mifflin Company, Boston, The Riverside Prost. Cambridge, 1960).

P.P.

Poveste cu cowboy de PETRU POPESCU – ea însăşi o interpretare despre „Mitul vestului” – a fost reprodusă după volumul *Moartea din fereastră*, nuvele, Editura pentru Literatură, 1967.

Redacţia

Cuprins

LIBERTY
UNITED STATES OF AMERICA
FIVE CENTS

